

2019

SNPS. LOVE YOUR FUTURE

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting
Postbus 65
2501 CB Den Haag
Nederland
E-mail: info@shellpensioen.nl
Internetsite: www.shellpensioen.nl
Handelsregister Den Haag no. 57840431
BTW no. NL852759290B01

Missie

‘Onze deelnemers mogelijkheden bieden voor het realiseren van persoonlijke pensioendoelen.’

Visie

‘In het belang van onze deelnemers de pensioenregelingen op innovatieve, transparante en competitieve wijze uitvoeren. Onze deelnemers in staat stellen geïnformeerde beslissingen te nemen over hun inkomen voor later.’

IN HOUD

05 Opening

Het gebruikelijke voorzitterspraatje is verruild voor een kritisch gesprek. Nicole van der Toorn stelt 9 vragen van Shell-collega's aan Garnt Louw.

11 Het jaar 2019 in vogelvlucht

Wat speelde er allemaal in 2019. De belangrijkste ontwikkelingen op een rij.

29 11 feiten over jouw pensioenfonds

Wist je dit? Lees hier de bijzondere eigenschappen van jouw pensioenfonds.

41 Verantwoord beleggen volgens SNPS

Over samenwerking, risicobeheersing en het duurzame beleggingsbeleid.

47 Wij zorgen voor je pensioen

Maak kennis met 3 medewerkers van SNPS.

55 De toekomst kent vele scenario's

Interview met managing director Shell Pensioenbureau Kenan Yildirim: 'Wij beleggen voor de lange termijn en houden rekening met pieken en dalen'

VEEL LEESPLEZIER

Voor je ligt het SNPS Jaarverslag 2019 met alle ins en outs van het afgelopen jaar. Geen droge kost maar leesbare verhalen in begrijpelijke taal.

75 Verantwoording en toezicht

Verslag van het intern toezicht door niet-uitvoerende bestuursleden

83 Reactie van uitvoerende bestuursleden

Op het verslag van intern toezicht 2019

85 Oordeel van het verantwoordingsorgaan

93 Kerncijfers 2019

97 Jaarrekening 2019

157 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

167 Actuariële verklaring

HET AANZIEN VAN 2019

De deelnemer zo goed mogelijk van dienst zijn: dat is het doel van SNPS. Door efficiënt en helder te communiceren, inzicht te verschaffen in persoonlijke pensioeninformatie en – last but not least – een robuust beleggingsbeleid te voeren.

**“In je eentje
sparen levert
nooit hetzelfde
rendement op
als collectief
beleggen voor
de lange termijn”**

Opening

**“Als het in de media
over pensioenfondsen
gaat, is het meestal
dikke ellende”**

Natuurlijk. Had ook gekund.
Een traditioneel voorwoord. Maar SNPS
is een modern pensioenfonds en doet het
graag op haar eigen manier. Met andere
woorden; het gebruikelijke voorzitterspraatje
is verruild voor een kritisch gesprek. Nicole
van der Toorn stelt 9 vragen van Shell-
collega's aan Garmt Louw.

[Lees verder](#)

1.

Als het in de media over pensioenfondsen gaat, is het meestal dikke ellende. Korten, lage dekkingsgraden. Hoe zit dat bij SNPS?

“We hebben een goed werkend en modern pensioenfonds, dat in feite nu al voldoet aan de eisen van de toekomst. Wat vooral in de media wordt besproken, is het Nederlandse pensioenstelsel als geheel. Ondanks het gemopper, staat dat systeem er in internationaal opzicht prima voor. Geen land ter wereld waar zoveel pensioengeld is gespaard als in Nederland. Binnen de pensioensector is echter heel veel diversiteit. Zo zijn er fondsen die er prima voor staan en er zijn ook fondsen met minder vet op de botten. Op dit moment zitten wij financieel ook in een mindere fase. Coronacrisis, lage rente... maar dat managen we goed.”

2.

Veel collega's vragen zich überhaupt af waarom ze bij een pensioenfonds zijn aangesloten, kun je het niet veel beter zelf regelen?

“Pensioen is een arbeidsvoorwaarde en maakt onlosmakelijk onderdeel uit van je arbeidsovereenkomst. Tot 98.000 euro bruto per jaar wordt collectief pensioen opgebouwd. Boven dat bedrag mogen werknemers zelf een keuze maken om netto pensioen op te bouwen. Ondanks de vrijwilligheid kiest de overgrote

meerderheid van Shell-medewerkers voor netto pensioen bij SNPS. Dat komt omdat we een opmaat gesneden pensioenfonds zijn met een professionele organisatie, gericht op de belangen en persoonlijke keuzes van deelnemers. We zijn uitgerust voor de uitdagingen van de toekomst, zoals het nieuwe pensioenstelsel. Ook beschikt SNPS over een enthousiast bestuur met passie voor onderwerpen zoals moderne communicatie en maatschappelijk verantwoord beleggen. Daarnaast wordt wel eens vergeten, dat in je eentje sparen nooit hetzelfde rendement oplevert als collectief beleggen voor de lange termijn.”

3.

Hoeveel procent van mijn salaris betaal ik eigenlijk aan mijn pensioen?

“Van je bruto maandsalaris wordt 2 procent ingelegd als pensioenpremie. Een veelvoud daarvan wordt bijgelegd door Shell. Gemiddeld genomen is de eigen bijdrage bij andere fondsen hoger.”

4.

Wat vertel ik zeker als iemand vraagt naar de pensioenregeling van Shell?

“Dat SNPS een moderne en innovatieve pensioenregeling is met een goede pensioenverwachting. In de regel is die pensioenuitkering minder dan je eerdere salaris maar wel een flink deel daarvan.”

5.

Wat doen jullie met de ingelegde pensioenpremies?

“Die beleggen we. Samen met het behaalde rendement, vormt dat het pensioenkapitaal.”

6.

Was 2019 een goed jaar?

“De beleggingen hebben in 2019 zeer goed gerendeerd, maar zijn door de impact van de coronacrisis in het eerste kwartaal van 2020 wel voor een groot gedeelte tenietgedaan. Weet echter, dat wij voor de lange termijn beleggen. In ons beleggingsbeleid is rekening gehouden met pieken en dalen in de markt. De beleggingsresultaten in 2019 vergeleken met het jaar 2020 tot nu toe, laten dat goed zien.”

7.

Heb ik zelf ook invloed op die beleggingen? Loop ik risico?

“Omdat je inleg wordt belegd, loop je sowieso beleggingsrisico. Dat risico hoeft overigens niet per definitie negatief te zijn, want het kan ook leiden tot hogere rendementen. Enige invloed heb je daar wel op. Bijvoorbeeld door met je eigen pensioenrekening keuzes te maken voor het risicoprofiel dat past bij je levensfase. Ben je bijvoorbeeld iemand met een werkende partner en ben je nog jong, dan kies je mogelijk eerder voor een profiel met meer risico. Maar ben je

ouder en ga je richting pensioenleeftijd, dan kies je wellicht liever voor een defensief profiel. Zo kun je bij SNPS een risicoprofiel kiezen dat echt bij je past.”

8.

Wat hebben jullie in 2019 nog meer gedaan waarvan ik denk; goed bezig!

“Los van het zo effectief mogelijk beleggen van de pensioenpremie, hebben we hard ons best gedaan om de communicatie met deelnemers zo optimaal mogelijk te maken en ervan te leren. Zo weten we beter hoe we pensioen op een relevante manier onder de aandacht kunnen brengen. Daarnaast hebben we concrete stappen gezet in ons maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Onder meer door vier duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties centraal te stellen. We willen als bestuur op dit gebied echt een verschil maken. Deelnemers verwachten dat ook van ons.”

9.

Later dit jaar stop je als voorzitter van SNPS. Met welk gevoel neem je afscheid?

“Het fonds staat er goed voor. Ik zou zelfs willen zeggen dat deze opzet een centrale plek in het nieuwe pensioenstelsel verdient. SNPS laat ik met een gerust hart achter.”

SHELL-MAN IN HART EN NIEREN

Garrit Louw is macro-econoom en heeft het leeuwendeel van zijn carrière in uiteenlopende HR-functies voor Shell gewerkt. Het bracht hem onder meer in Gabon, Afrika, en Saoedi-Arabië. Naast voorzitter van SNPS is Garrit (de Groningse naam voor Gerrit) topman van SSPF, het gesloten pensioenfonds van Shell, en tot begin dit jaar Eumedion, de belangenvereniging van institutionele beleggers. In zijn vrije tijd speelt de SNPS-voorzitter graag piano, tennist en golft. Garrit heeft vijf kleinkinderen, waarvan een deel in Canada woont. Later dit jaar legt hij na zeven jaar de voorzittershamer neer.

DAME DIE OVER GRENZEN GAAT

Op het visitekaartje van Nicole van der Toorn staat Senior Indirect Tax Specialist | VAT, Customs & Excise. Een hele mond vol. Kortgezegd komt het erop neer, dat Nicole alle im- en export van Shell in de landen waar het actief is in goede banen leidt. Ze is niet-uitvoerend bestuurslid van SNPS en houdt zodoende toezicht op het reilen en zeilen van de organisatie. Nicole is opgeleid als fiscaal-econoom en werkte hiervoor bij accountantskantoor PWC. Ze is moeder van twee kinderen.

Jouw pensioen- fonds in cijfers

248.215.000€

SNPS heeft een belegd vermogen van 248.215.000

58 jaar

Vanaf 58 jaar kunnen deelnemers meedoen aan het Collectief Variabel Pensioen (CVP). In het CVP worden een aantal beleggingsrisico's collectief gedeeld.

7.559

Neutraal

1.313

Offensief

67

Defensief

7

In 2019 startte SNPS 7 strategische initiatieven en gaf prioriteit aan:

4

duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties

4 onder- delen

SNPS is klaar voor de toekomst. Het pensioenfonds loopt op 4 onderdelen voor op het pensioenakkoord:

1. Persoonlijke pensioenrekening
2. Invloed op beleggingen
3. Keuzevrijheid
4. Collectiviteit indien meerwaarde

33

deelnemers gingen in 2019 met pensioen

61

De gemiddelde leeftijd waarop mensen bij SNPS met pensioen gaan is 61 jaar

7.274

Het aantal deelnemers dat pensioen opbouwde bij SNPS

22%

In 2019 liep het beleggingsrendement op tot 22 %

In de periode dat dit jaarverslag wordt opgesteld, medio maart 2020, grijpt de wereldwijde corona-crisis in een ongekende omvang om zich heen. Op 11 maart 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het COVID-19 virus officieel bestempeld als een pandemie. Omdat in veel landen verregaande maatregelen zijn getroffen, zoals social distancing, thuiswerken of volledige lockdowns van steden en/of gebieden, wordt voor de periode vanaf 2020 omvangrijke economische schade verwacht. Als gevolg van alle maatregelen zijn de beurskoersen in de eerste maanden van 2020 fors gedaald, en daarmee ook de pensioenrekeningen van de deelnemers van SNPS.

Het jaar 2019 in vogelvlucht

De deelnemer zo goed mogelijk van dienst zijn: dat is het doel van SNPS. Door efficiënt en helder te communiceren, inzicht te verschaffen in persoonlijke pensioeninformatie en – *last but not least* – een robuust beleggingsbeleid te voeren. In 2019 behaalde het pensioenfonds prima rendementen.

“SNPS vaart een bestendige koers”

Beleggingsklimaat

Door de stagnerende Duitse (auto-) industrie, de Brexit en de handelsoorlog tussen de VS en China zag het begin van 2019 er voor beleggers allesbehalve rooskleurig uit. Totdat de centrale banken besloten om de rente verder te verlagen. Beleggers kregen meer duidelijkheid, het vertrouwen groeide en aandelen werden aanzienlijk meer waard. Zo werd 2019 uiteindelijk een prima beleggingsjaar. Maar door de coronacrisis is dit resultaat vrijwel in zijn geheel tenietgedaan. SNPS is echter een lange termijn belegger. In het beleggingsbeleid is rekening gehouden met pieken en dalen in de markt.

Wat betekent dit voor de deelnemers?

Bij SNPS heeft elke deelnemer een persoonlijke pensioenrekening - in de volksmond ook wel ‘individuele pensioenpot’ genoemd - waarmee kapitaal wordt opgebouwd. Dit individuele pensioenkapitaal groeit door de maandelijkse inleg van werknemer en werkgever, plus het rendement uit beleggingen. Met dat opgebouwde kapitaal wordt pensioen aangekocht. De deelnemer kan dit aankoopproces starten 10 jaar vóór de pensioenleeftijd

wordt bereikt, of op de pensioenleeftijd zelf. Door het prima beleggingsresultaat in 2019 is het pensioenkapitaal voor alle gekozen risicoprofielen (neutraal, offensief en defensief) gegroeid. De resultaten van de beleggingen worden jaarlijks verrekend met de individuele pensioenrekeningen. Voor de gepensioneerden wordt de verrekening steeds verdeeld over een periode van 5 jaar, zodat het pensioen een geleidelijke ontwikkeling kent.

Robuust beleggingsbeleid

Met een verstandig en afgewogen beleggingsbeleid probeert SNPS zoveel mogelijk waarde te creëren voor de deelnemers. Om de risico's (die nu eenmaal bij beleggen horen) te minimaliseren, is er in 2019 een Asset-Liability- Management-studie (ALM) uitgevoerd. Deze studie geeft het SNPS-bestuur inzicht in de te verwachten risico's en rendementen van beleggingen bij verschillende economische scenario's. Vervolgens werden die uitkomsten vergeleken met het bestaande beleggingsbeleid.

Uit de resultaten blijkt dat SNPS een bestendige koers vaart. Omdat rente en inflatie voorlopig nog enige tijd

PENSIOENKAPITAAL

Mocht iemand op dit moment met pensioen gaan (en niet deelnemen aan het CVP) dan is zijn pensioenkapitaal afhankelijk van de behaalde rendementen vanaf aanvang deelname tot het moment van pensionering. De inkoop van zijn pensioen wordt beïnvloed door de huidige lage rente; er zal relatief weinig pensioen kunnen worden ingekocht bij een pensioenverzekeraar.

laag zullen blijven, althans is de verwachting, werd geconcludeerd dat er alleen op detailniveau enkele aanpassingen wenselijk waren. Zo zijn de ‘investment beliefs’ aangescherpt en een paar beleggingscategorieën aangepast, die naar verwachting een beter risico-rendementsverhouding bieden. Hierdoor is een robuuster beleggingsbeleid ontstaan. De economische ontwikkelingen kunnen echter snel wijzigen. Het bestuur, hierin ondersteund door het Shell Pensioen bureau, houdt de financiële markten nauwlettend in de gaten en zal zo nodig aanpassingen doorvoeren.

Communicatie: de puntjes op de i

Niet voor iedereen is pensioen een gemakkelijk onderwerp. Daarom wil SNPS pensioen begrijpelijk en toegankelijk maken. Wordt dat ook zo ervaren door de deelnemers, of valt er nog winst te behalen? Om hierachter te komen, is er in 2019 een enquête gehouden onder alle actieve deelnemers. Bijna een op de vijf vulde deze in.

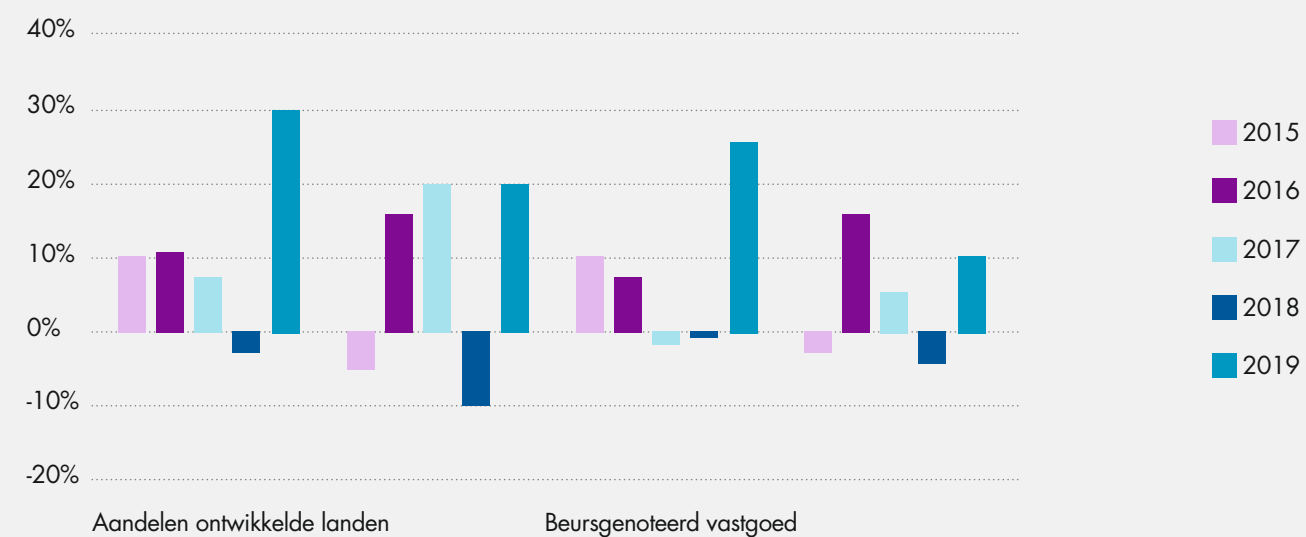
De belangrijkste resultaten:

- Over de communicatie zijn de deelnemers over het algemeen tevreden. Met name de pensioenplanner (mijn-Flexplanner) wordt gewaardeerd. Hiermee worden ze in staat gesteld om te zien welke keuzes er zijn en wat deze betekenen voor de verwachte pensioenuitkering. Wel willen de deelnemers meer persoonlijke en actiegerichte informatie.
- Het merendeel van de deelnemers vindt pensioen een belangrijk thema, maar heeft zich er beperkt in verdiept. Dat laatste blijkt uit de uitkomsten van de enquête uit 2019.
- Daarnaast vinden niet-Nederlandstalige deelnemers het Nederlandse pensioenstelsel niet makkelijk te begrijpen en willen hierover graag meer uitleg. Van opbouwpercentage tot AOW.

De resultaten van het deelnemersonderzoek worden gebruikt om de communicatie te optimaliseren.

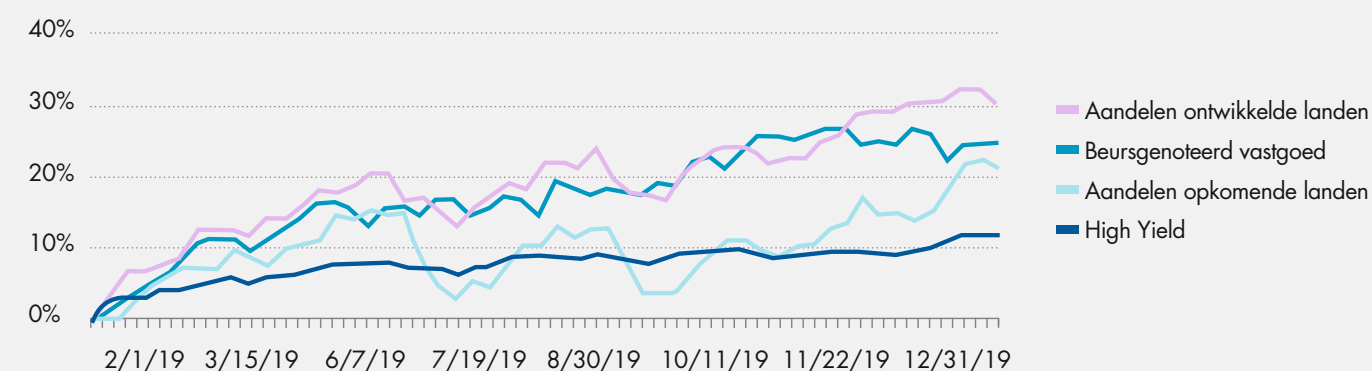

2019 was een uitzonderlijk beleggingsjaar

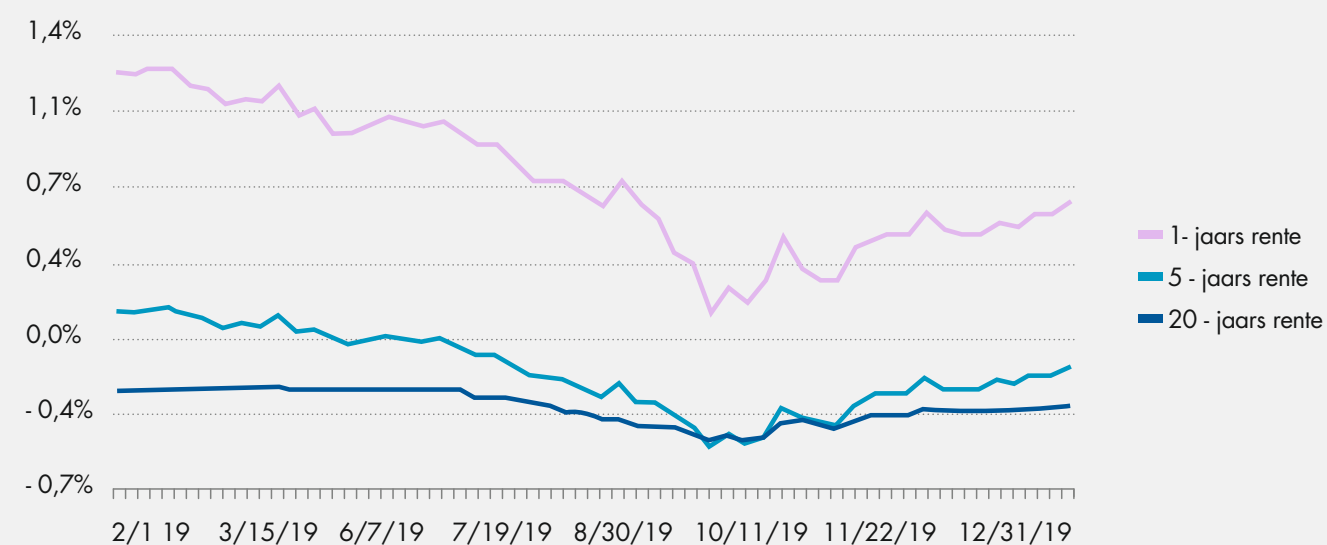
Bron: Bloomberg

Ontwikkeling rendement in 2019

Bron: Bloomberg

Ontwikkeling korte en lange rentes gedurende 2019

Bron: Bloomberg

mijn-Flexplanner: meer inzicht en grip

Wat gebeurt er als je eerder met pensioen gaat? Is het mogelijk om eerst een hoger en daarna een lager pensioen te ontvangen? En kun je partnerpensioen omruilen voor extra ouderdomspensioen? Veel deelnemers hebben vragen over hun inkomen voor later. Om deze op maat te kunnen beantwoorden, lanceerde SNPS in 2019 mijn-Flexplanner.

In mijn-Flexplanner wordt de pensioenopbouw in diverse economische scenario's inzichtelijk, maar kunnen deelnemers ook bekijken hoeveel pensioenkapitaal ze hebben opgebouwd, welke pensioenkeuzes er te maken zijn en wat het effect hiervan is op de hoogte van hun toekomstig pensioen. De mijn-Flexplanner is alleen toegankelijk met DigiD.

Alle info in één systeem

Deelnemers die vóór 1 juli 2013 bij Shell in dienst zijn gekomen, bouwen pensioen op bij SSPF (Stichting Shell

Pensioenfonds). Mijn-Flexplanner maakt het mogelijk om de informatie van beide pensioenfonds in één oogopslag te raadplegen. Dit is uniek, SSPF is namelijk een middelloonregeling met werkgeversgarantie (de hoogte van het pensioen is gebaseerd op het gemiddeld verdiende salaris en de diensttijd van de werknemer). Bij SNPS wordt met een door werknemer en werkgever bijeengebrachte inleg een individueel pensioenkapitaal opgebouwd. Met mijn-Flexplanner, is ondanks deelname aan twee verschillende pensioenregelingen, het pensioen in één systeem te organiseren.

Voorloper in pensioenland

Dat SNPS een innovatief pensioenfonds is, werd nog eens bevestigd in 2019. Na jarenlange onderhandelingen bereikten werkgevers, sociale partners en het kabinet een pensioenakkoord. Gebleken is dat één van de twee voorgestelde contracten momenteel al door SNPS wordt uitgevoerd: de persoonlijke pensioenrekeningen met individuele keuzes voor meer en minder

LEUK OM TE WETEN

- SNPS is een transparant pensioenfonds: plussen en minnen worden direct zichtbaar voor de deelnemer. Deelnemers hebben te allen tijde toegang tot hun portaal waarin ze elk kwartaal een volledig overzicht krijgen van hun individuele pensioenrekening;
- Deelnemers kunnen vanaf hun 58ste kiezen voor een collectief variabel pensioen (CVP). In dat geval worden de gelden ook na de pensioendatum belegd in een vaste, collectieve beleggingsmix;
- 2019 is een goed beleggingsjaar waarin het rendement op de variabele pensioenen veel beter is dan in 2018. Het behaalde rendement wordt gelijkmatig gespreid over een periode van vijf jaar en verrekend met de deelnemers;
- De lopende variabele pensioenen worden per 1 juli 2020 verhoogd.

risico's met de mogelijkheid om te kiezen voor een vast of een (collectief) variabel pensioen.

Bij SNPS heeft elke deelnemer een persoonlijke pensioenrekening, waarop het geld van de maandelijkse pensioenpremie komt te staan. Dit bedrag wordt belegd met een door de deelnemer zelfgekozen risicoprofiel: neutraal, offensief of defensief.

"SNPS loopt vooruit op het pensioenakkoord"

Daarnaast kunnen deelnemers in de pensioenfase kiezen voor een variabele uitkering (Collectief Variabel Pensioen, ofwel CVP). Met deze regelingen loopt SNPS vooruit op het pensioenakkoord en is het voorbereid op de nieuwe wet- en regelgeving.

Uitbestede activiteiten

SNPS heeft een belangrijk deel van de operationele activiteiten uitbesteed. De belangrijkste uitbestedingen betreffen de pensioen-administratie (aan Achmea Pensioen Services, APS), het vermogensbeheer (aan Achmea Investment Management, AIM) en

Shell Pensioen Bureau Nederland (ondersteuning aan bestuur SNPS en SSPF).

Met deze partijen is in 2019 goed samengewerkt. De samenwerking is verbeterd en alle prioriteiten op de strategische agenda zijn naar tevredenheid uitgevoerd. Denk onder meer aan het invoeren van gedocumenteerde 'Investment Cases', een pensioenapp-experiment, beeldbellen bij SNPS-klantenservice en de invoering van een One Stop Shop. De voortgang van de uiteenlopende projecten is beschreven in het hoofdstuk: 7 strategische doelen van SNPS.

7 strategische doelen van SNPS

Van vermogensmanagement tot IT-strategie, van risicobeleid tot deelnemersonderzoek, van aanscherping van het Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid tot de invoering van nieuwe managementinformatiesystemen. Er is in 2019 veel in gang gezet bij SNPS en in 2020 werken we verder aan deze 7 strategische doelen. Maar hoe plukt de deelnemer daar de vruchten van?

1

Rol SNPS in het Pensioenakkoord

SNPS is een voorloper in het pensioenlandschap. Zo biedt het pensioenfonds faciliteiten, die op dit moment nog worden besproken in het Pensioenakkoord. Denk aan persoonlijke potjes en de keuzevrijheid om zelf een beleggingsprofiel te kiezen (waarmee deelnemers meer of minder risico kunnen nemen). Om belangrijke partijen in de Nederlandse pensioenwereld te laten zien hoe dat in de praktijk

werkt, delen experts van het Shell Pensioenbureau geregeld hun ervaringen met belangstellenden. Onder meer met de SER, maar ook met andere pensioenfondsen en bedrijven die een soortgelijke regeling overwegen. Het bestuur van SNPS vindt het belangrijk, dat meer partijen eenzelfde systeem gaan aanbieden. Dat levert door een gezamenlijk georganiseerde pensioenuitvoering sneller kostenvoordelen op en leidt tot een betere inspraak bij nieuwe wet- en regelgeving.

2

Geïntegreerd risicomanagement

In 2019 heeft het Pensioenbureau van SNPS diverse crisisoefeningen uitgevoerd. Doel: scherp in beeld krijgen hoe er in zo'n crisissituatie wordt gereageerd en of het crisisplan toereikend is. Op basis van de uitkomsten heeft SNPS de bestaande crisisprocedures verder geoptimaliseerd. Ook op een ander vlak werden de risico's

nog scherper in kaart gebracht, zoals de rekenscenario's waarmee SNPS stresstests uitvoert. De veranderende wetgeving (IORP) is ook aanleiding geweest om van twee scenario-sets over te gaan naar een Uniforme Rekenmethode van de DNB. Mogelijke lessen die kunnen worden geleerd van de coronacrisis, worden verwerkt in het risicomanagementbeleid.

3

Geïntegreerde pensioenplanner

Stel je bent 64 jaar en je werkt al 20 jaar bij Shell. Je hebt pensioen opgebouwd bij SSPF en nu ook bij SNPS. Hoe werkt het dan als je wilt berekenen wat je inkomen zal zijn op het moment dat je met pensioen denkt te gaan? Is zo'n projectie te maken? Zonder

gedoe? Eenvoudig? In 2019 heeft het Pensioenbureau van Shell de eerste onlineplanner in zijn soort gelanceerd die dat mogelijk maakt: mijn-Flexplanner. Deze online tool berekent razendsnel de data van SNPS en SSPF.

4

Optimaliseren van de technologie, IT-strategie aangescherpt

Pensioen is geen zak dropjes die je afreken bij de kassa. De meeste mensen vinden het een ingewikkeld onderwerp. Daarom wil SNPS pensioenen makkelijker en toegankelijker maken, met een centrale rol voor de techniek. Om die reden heeft SNPS een aantal projecten opgezet die het gebruik van technologie optimaliseren. Denk onder meer aan het in kaart brengen van de 'user experience' op het SNPS-portaal, waaronder een beeldbelexperiment van SNPS-klantenservice en een eerste concept voor een

smartphone-app. Ook is de IT-strategie aangescherpt, waarin drempelloze en prettige interacties met deelnemers nog meer voorop zijn komen te staan. Zoals bij de SNPS-beleggingsbalans. De beleggingsbalans visualiseert de mogelijke uitkomsten van de deelnemer, zodat deze makkelijker en sneller inzicht wat de gevolgen zijn van de gekozen risicohouding. Er is bovendien de keuze om alleen datgene te visualiseren, waar een deelnemer zich prettig bij voelt. De impact van meer, of juist minder risico wordt met de beweging van één schuifje in beeld gebracht.

Klantgerichtheid

In 2019 is deelnemersonderzoek gedaan naar de communicatie van SNPS. In totaal werden 7.000 mensen aangeschreven. Dat leverde een respons op van zo'n 20 procent. De communicatie van SNPS kreeg een 7 als eindcijfer. Verder werd duidelijk dat men digitale communicatie belangrijk

vindt, als er maar ruimte blijft voor persoonlijk contact. Bij de klantenservice van SNPS is om die reden een proef gedaan met beeldbellen. Deelnemers vonden dat een echte verbetering! Ook bleek het digitale verkorte jaarverslag ('Jaar in het kort', met weinig cijfers en vol praktische informatie) goed gewaardeerd.

5

KORT & BONDIG: ONLINE JAARVERSLAG

Alle highlights van 2019 op een rij? Bekijk de verkorte, online versie van het jaarverslag.

6

Accent op vier SDG's

SNPS heeft in december 2018 het IMVB-convenant van de Pensioenfederatie ondertekend. In dit convenant werken 74 Nederlandse pensioenfondsen samen met het doel internationaal opererende bedrijven met gezamenlijke kracht te beïnvloeden en verantwoord te ondernemen. Door de ondertekening van het IMVB-convenant bundelt pensioenfonds SNPS de krachten van 7 miljoen deelnemers en ruim 1.000 miljard euro belegd vermogen.

Daarnaast heeft het bestuur van SNPS in 2019 de 'Sustainable Development Goals' (SDG's),

van de Verenigde Naties (VN) onderschreven. Deze zien toe op de naleving van internationale mensen- en arbeidsrechten, zorg voor het milieu en bestrijding van corruptie. Hoewel SNPS het belang van alle SDG's ziet, wil het in de komende jaren accenten gaan aanbrengen. De bestuurlijke wens is om binnen het beleggingsbeleid meer nadruk te leggen op gendergelijkheid, betaalbare & duurzame energie, duurzame steden & gemeenschappen en klimaatactie. In een online-onderzoek (gepland in 2020) kunnen deelnemers hun voorkeuren aangeven. Het oordeel van deelnemers wordt meegenomen in het besluit.

Risico's & kansen, Asset Liability Management-studie (ALM)

In 2019 is de Asset Liability Management-studie (ALM) afgerond. Deze studie geeft het SNPS-bestuur inzicht in mogelijke financiële ontwikkelingen en risico's in combinatie met het gevoerde beleggingsbeleid. Met andere woorden: in hoeverre sluiten het beleggingsbeleid en de beleggingsproducten aan op uiteenlopende economische situaties?

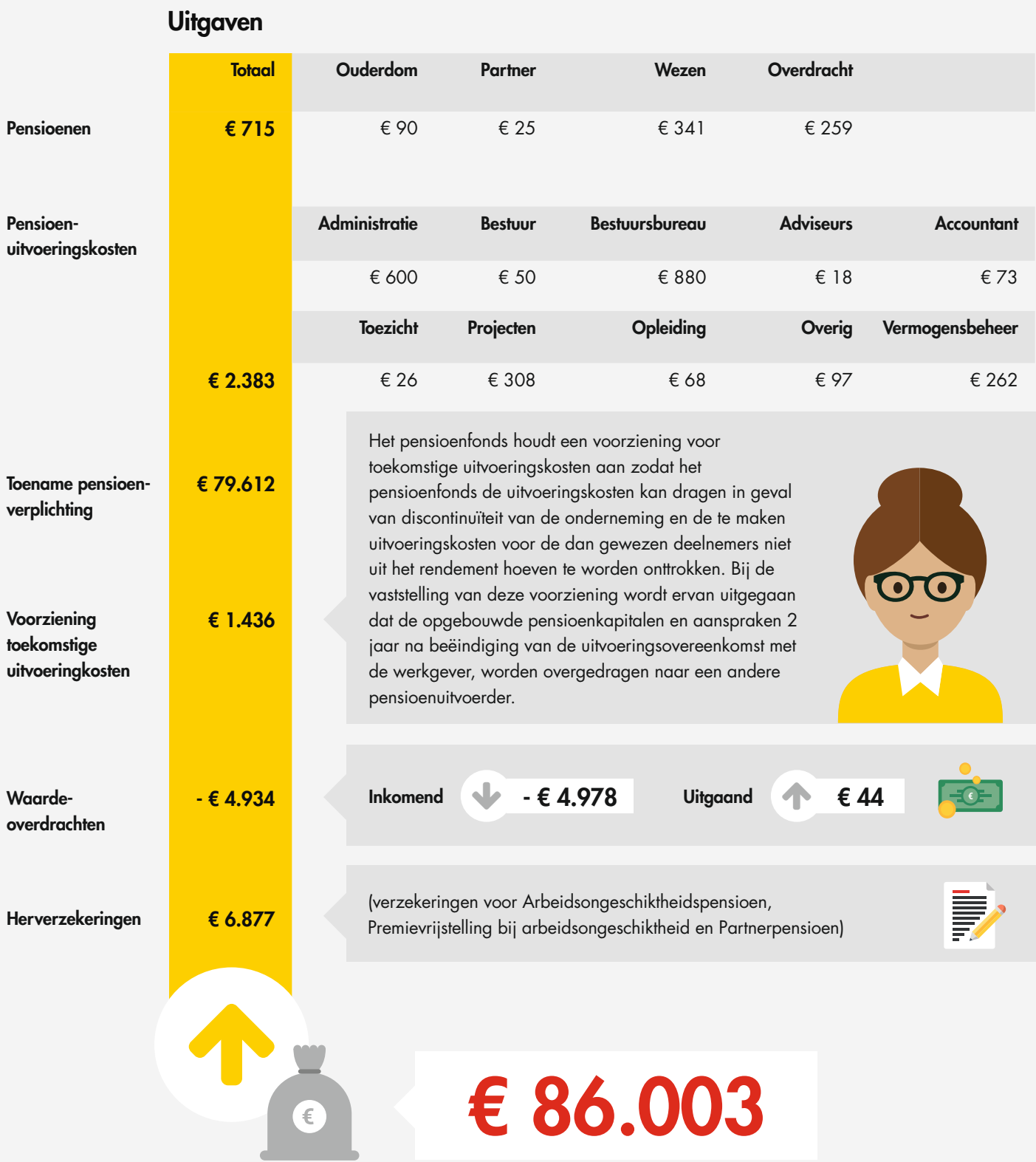
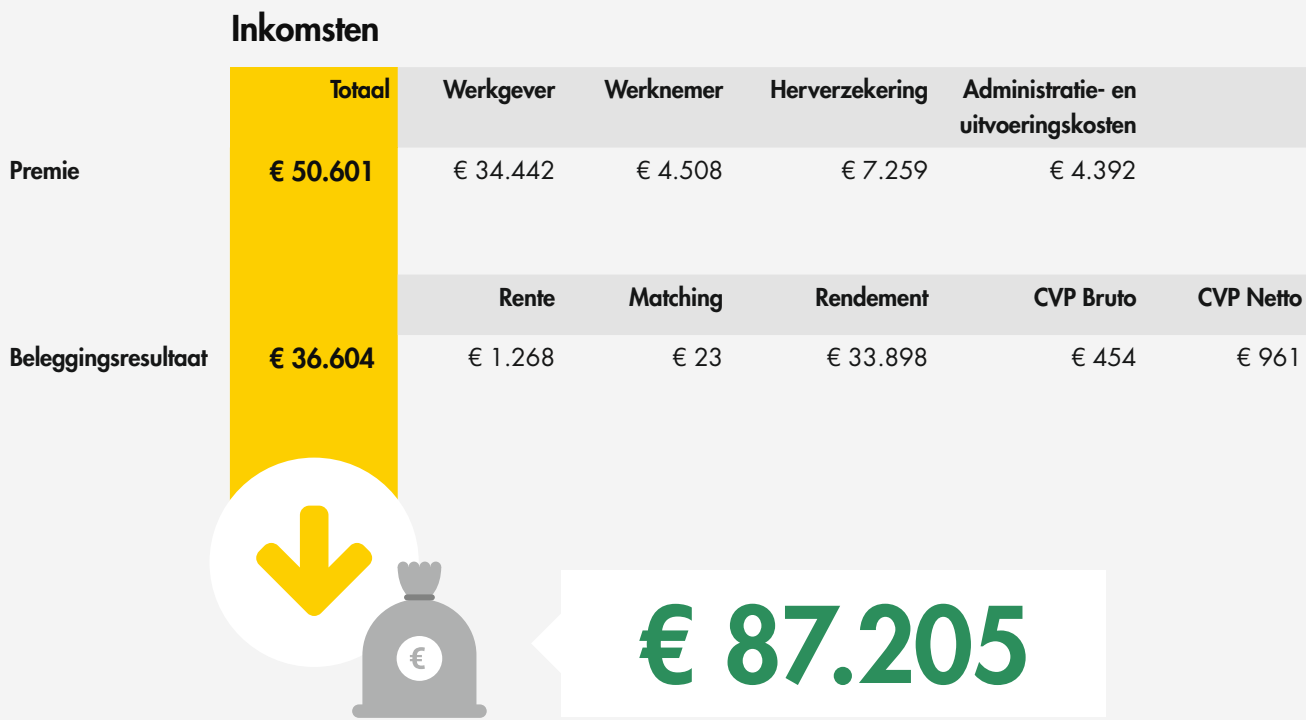
De beleggingsportefeuille is hierdoor nog robuuster gemaakt.

Tevens is een eerste 'Investment Case' ontwikkeld met gedetailleerde achtergrondinformatie. Over één van de beleggingscategorieën is vastgelegd waarom bepaalde portefeuille-keuzes zijn gemaakt. Denk aan de uitleg waarom een beleggingscategorie aansluit bij de beleggingssoort. Gedurende het jaar 2019 is ook de bezetting van het SPN Risk & Investment Office fors vernieuwd en versterkt.

7

Wat kost het?

SNPS wil een zo goed mogelijk pensioen realiseren en deelnemers toegankelijk informeren. De kosten die daarbij worden gemaakt, zijn de zogeheten uitvoeringskosten. Ook in 2019 werden de uitvoeringskosten streng bewaakt door het bestuur.

“SNPS probeert de uitvoeringskosten zo laag mogelijk te houden”

Uitvoeringskosten SNPS

De uitvoeringskosten die voor rekening van SNPS zijn, bestaan uit pensioenbeheer- en vermogensbeheerkosten. In 2019 kwamen deze kosten in totaal uit op € 2,4 miljoen (2018: € 2,3 miljoen)

Pensioenbeheerkosten

Onder pensioenbeheerkosten vallen onder meer administratiekosten, communicatiekosten en kosten van het bestuur, het bestuursbureau, de accountant en actuaris.

• Totale kosten

In 2019 bedroegen de totale pensioenbeheerkosten € 2,1 miljoen (2018: € 2,1 miljoen). Daarvan is € 1,2 miljoen (2018: € 1,1 miljoen) gekoppeld aan de bruto-pensioenregeling en € 0,9 miljoen (2018: € 1,0 miljoen) op de netto-pensioenregeling.

• Kosten per deelnemer

De kosten per deelnemer zijn binnen de bruto-pensioenregeling € 398,- (2018: € 408,-) en binnen de netto-pensioenregeling € 212,- (2018: € 236,-).

De kostendaling per deelnemer wordt bij de bruto-regeling veroorzaakt door het sneller stijgen van het aantal deelnemers ten opzichte van de kostenstijging. Voor de netto-regeling liggen de uitvoeringskosten lager door een kleine daling in uitvoeringskosten en een toename van het aantal deelnemers.

• Kosten gedekt

SNPS ontvangt jaarlijks een vergoeding om de pensioenbeheerkosten te dekken. In 2019 was dit bedrag ruim € 4,8 miljoen; € 2,9 miljoen voor de bruto-pensioenregeling en € 1,9 miljoen voor de netto-pensioenregeling. Deze vergoeding was voldoende om de kosten te dekken.

GOED OM TE WETEN

- SNPS probeert de uitvoeringskosten zo laag mogelijk te houden. Hierbij ligt de focus op de kosten die voor rekening van de deelnemer zijn.
- De kosten per deelnemer zijn voor SNPS zowel in de bruto- als netto-pensioenregeling gedaald ten opzichte van 2018.
- Uitvoeringskosten voor rekening van de deelnemer worden verrekend binnen de life cycle-portefeuilles (zowel defensief, neutraal als offensief). SNPS houdt de kosten laag door slimme keuzes in de inrichting.

SNPS wil een zo goed mogelijk pensioen realiseren en deelnemers toegankelijk informeren. De kosten die daarbij worden gemaakt, zijn de zogeheten uitvoeringskosten. Ook in 2019 werden de uitvoeringskosten streng bewaakt door het bestuur.

Kosten van vermogensbeheer ten laste van pensioenfonds					
	Gemiddeld belegd vermogen x 1000	Kosten fiduciair beheer	Vaste vergoeding Custodian	TOTAAL	%
LCP 1: Rente	€ 19.612	€ 24.641	€ 10.971	€ 35.612	0,18%
LCP 2: Matching	€ 255	€ 9.327	€ 6.408	€ 15.735	6,17%
LCP 3: Rendement	€ 178.792	€ 150.570	€ 6.488	€ 157.058	0,09%
CVP-portefeuille Netto	€ 3.108	€ 11.584	€ 4.764	€ 16.348	0,53%
CVP-portefeuille Bruto	€ 6.256	€ 14.074	€ 4.892	€ 18.966	0,30%
TOTAAL	€208.023	€ 210.196	€ 33.523	€ 243.719	0,12%

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten die voor rekening van SNPS zijn, bestaan uit de vergoeding die aan Achmea Investment Management (AIM) wordt betaald voor de uitbestedingsovereenkomst én de vaste vergoeding aan de custodian (Bank of New York Mellon, effecten bewaarbank). Deze laatste kostenpost was in 2019 nog voor de werkgever. Met de werkgever is afgesproken dat als het pensioenfonds voldoende omvang heeft, deze kosten ten laste van de deelnemer komen.

Totale kosten

De totale vermogensbeheerkosten voor rekening van SNPS waren in 2019 € 243.719 (2018: € 221.441). In de jaarrekening zijn de kosten die direct aan het pensioenfonds zijn gefactureerd en de betaalde kosten (fiduciair beheer) opgenomen. Deze bedroegen in 2019 € 262 duizend (2018: € 223 duizend).

Het verschil met de jaarrekening komt door verschillen tussen ramingen en afrekeningen.

Uitvoeringskosten deelnemers

De uitvoeringskosten die voor rekening van de deelnemers zijn, bestaan volledig uit vermogensbeheerkosten. Het gaat dan om transactiekosten en beheervergoedingen.

De betaalde transactiekosten van € 86.398 kunnen gesplitst worden in:

- toe- en uittreedkosten in de fondsen (nihil);
- transactiekosten binnen de fondsen (circa € 86.398);
- geschatte transactiekosten zoals bewaarloon en settlement-kosten.

Kosten ten laste van deelnemers						
	Gemiddeld belegd vermogen x 1000	Betaalde beheer-vergoedingen (man. fees)	Betaalde transactiekosten binnen Portefeuilles	Overig (custodian & Bankkosten)	TOTAAL	o _n
LCP 1: Rente	€ 19.612	€ 20.715	€ 7.664	€ 1.474	€ 29.853	0,15%
LCP 2: Matching	€ 255	€ 383	€ 177	€ 231	€ 791	0,31%
LCP 3: Rendement	€ 178.792	€ 302.843	€ 73.561	€ 7.313	€ 383.717	0,21%
CVP-portefeuille Netto	€ 3.108	€ 5.449	€ 1.727	€ 570	€ 7.746	0,25%
CVP-portefeuille Bruto	€ 6.256	€ 10.409	€ 3.269	€ 866	€ 14.544	0,23%
TOTAAL	€ 208.023	€ 339.800	€ 86.398	€ 10.454	€ 436.651	0,21%

“SNPS houdt de kosten laag door slimme keuzes in de inrichting”

REKENVOORBEELD

Voor een 40-jarige deelnemer in de bruto-pensioenregeling met het risicoprofiel ‘neutraal’, en een gemiddeld pensioenkapitaal van € 10.000, bedroegen de betaalde en geschatte transactiekosten en beheervergoedingen in 2019 circa € 20,40. Dit bedrag is als volgt berekend: (10%*0,15% + 90%*0,21%) * € 10.000. De werkelijke vermogensbeheerkosten zullen per deelnemer (afhankelijk van leeftijd, gekozen risicoprofiel en aantal wijzigingen) uiteraard variëren.

LAGE KOSTEN VOOR DEELNEMERS

Bij de uitvoering van de pensioenregeling houdt het bestuur van SNPS de kosten nauwlettend in de gaten. Hierbij ligt de focus op de beheerkosten die voor rekening van de deelnemers zijn. Door de samenstelling van de portefeuilles binnen de verschillende risicoprofielen, de grotendeels passieve beleggingsstrategie, de selectie van beleggingsfondsen met een lage kostenstructuur én de mogelijkheid om gebruik te maken van aantrekkelijke inkooptarieven, kunnen de beheerkosten voor de deelnemers relatief laag worden gehouden.

Let op: kosten moeten altijd in relatie tot het rendement en het gekozen beleggingsbeleid worden beoordeeld.

11 feiten over jouw pensioenfonds

Waar staat SNPS voor? En welke regelingen biedt zij aan? Lees hier 11 feiten over jouw pensioenfonds die je niet kende, maar wél wilt weten.

1.

De huidige rentestand en waarde van je beleggingen hebben een grote invloed op de hoogte van je pensioen. SNPS belegt voor de lange termijn, waardoor goede en slechte jaren elkaar kunnen balanceren. Door resultaten te spreiden over tijd, kennen de pensioenen bij SNPS een geleidelijk verloop, zonder grote schommelingen.

2.

SNPS werkt transparant en resultaatgericht. Plussen en minnen worden direct zichtbaar in jouw eigen pensioenrekening, welke in waarde kan stijgen of dalen. De overheid of Shell kan niet korten op je pensioen.

3.

SNPS kenmerkt zich door een vaste inleg van pensioenpremies, waarbij de hoogte van jouw pensioen niet vaststaat maar afhankelijk is van de beleggingsresultaten. Daarom weet je pas hoeveel pensioen je krijgt, op het moment dat je met pensioen gaat. Op dat moment kies je voor een vaste of een variabele pensioenuitkering (CVP). De hoogte van deze uitkering is afhankelijk van de grote van jouw pensioenkapitaal. Dit kapitaal is de optelsom van je ingelegde geld (premie), het behaalde beleggingsrendement en rente.

4.

SNPS wil je graag op de hoogte houden. Op mijn-Shellpensioen kun je – door in te loggen met je DigiD – bekijken hoeveel pensioen je hebt opgebouwd, welke pensioenkeuzes er te maken zijn en wat het effect hiervan is op de hoogte van je pensioen. Ook de pensioenopbouw in diverse economische scenario's is inzichtelijk.

5.

Je kunt zelf kiezen hoeveel risico je wilt nemen met je beleggingen op mijn-Shellpensioen. Dat kan volgens een risicoprofiel naar keuze: neutraal, offensief of defensief. Je bepaalt in belangrijke mate zelf hoeveel risico je met jouw beleggingen wilt nemen, op basis van wat op dat moment bij jou past.

6.

SNPS biedt een zogenoemde 'beschikbare premieregeling'. Jij betaalt zelf 2 procent van je bruto maandsalaris als premie. Daarnaast legt Shell-premie in voor jou. In 2019 heeft Shell gemiddeld ongeveer 19% ingelegd voor jou in jouw pensioenrekening.

7.

SNPS vindt maatschappelijk verantwoord ondernemen belangrijk en heeft het afgelopen jaar de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties omarmt. Tevens wil SNPS niet beleggen in bedrijven die clustermunition maken of in andere controversiële wapens handelen.

8.

SNPS is een van de eerste pensioenfondsen waarbij je je pensioenkapitaal, nadat je met pensioen bent, nog (defensief) door kunt beleggen. Vanaf 58 jaar kun je de keuze maken om met het collectief variabel pensioen (CVP) mee te doen. Als je meedoet, zetten we jouw pensioenkapitaal vanaf 58 jaar geleidelijk om naar pensioen in het CVP. Deze regeling vergroot de kans dat je beleggingen meer waard worden, waardoor inflatie wordt gecompenseerd.

9.

Je kunt, geheel vrijwillig, meedoen met onze netto-pensioenregeling (als je meer verdient dan circa 98.000 euro per jaar). Hiermee bouw je meer pensioen op voor later.

10.

Voor jouw nabestaanden is het goed geregeld: stel je overlijdt voor je pensioendatum en je bent nog in dienst bij Shell; dan krijgt je partner al een nabestaandenpensioen uitbetaald tot het moment dat jij 68 jaar zou worden. Daarna gaat het partnerpensioen in werking.

11.

Ben je (tijdelijk) niet in staat om te werken? Mocht je arbeidsongeschikt raken, dan vult SNPS je uitkering aan tot een volledig salaris. Ook zorgt SNPS ervoor dat jouw pensioenopbouw in dat geval gewoon doorloopt.

“Dankzij de uitkomsten van de ALM-studie konden we onze beleggingsportefeuille nog robuuster maken”

Over ons beleggings-beleid

Beurzen stonden begin 2019 diep in de min en door centrale banken werd er gezinspeeld op een renteverhoging: de verwachtingen waren niet erg optimistisch. Desondanks boekte SNPS in 2019 een prima beleggingsresultaat.

Onverwacht positief beleggingsjaar

Eind 2018 pakten donkere wolken samen boven Wall Street, de City of Londen en het Damrak. Door de handelsoorlog tussen de VS en China, de Brexit en de stagnerende Duitse industrie, werd een krimp van de wereldeconomie verwacht. Bovendien hadden de centrale banken laten doorschemeren de economie minder te willen stimuleren en de rente mogelijk te verhogen. “Het beursjaar was daardoor

met een lage verwachting gestart”, vertelt Arnold Gast, Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau. “Aandeelhouders verkochten hun aandelen en er werd serieus rekening gehouden met een recessie, totdat de centrale banken begin van dat jaar alsnog aankondigden de economie te blijven ondersteunen.”

Verlaging rente

Eerst besloot de Amerikaanse Centrale Bank, de Fed, na de renteverhogingen

GOED OM TE WETEN

- SNPS belegt om een zo waardevast mogelijk pensioen op te bouwen;
- Beleggen brengt risico's met zich mee.
- Daardoor is de hoogte van het pensioen niet gegarandeerd.
- Iedere deelnemer van SNPS kan individueel beleggen volgens een risicoprofiel naar keuze: neutraal, offensief of defensief.
- SNPS belegt niet zelf, maar investeert via Achmea Investment Management.
- Dit gebeurt middels beleggingsfondsen, momenteel zijn dat BlackRock en Robeco.
- Deze fondsbeheerders zijn in eerste lijn verantwoordelijk voor de beleggingen in hun fondsen. Zij hebben het economisch eigendom en voeren de dialoog met de bedrijven waarin wordt belegd.

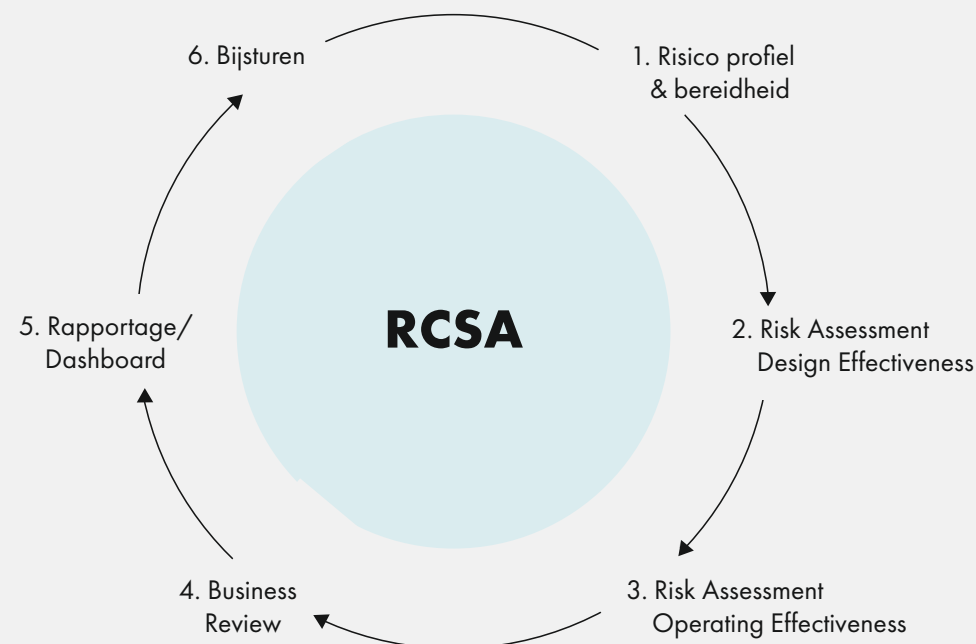

OVER ONS BELEGGINGSBELEID (VOOR JOU)			
	Performance (na kosten)	Benchmark performance	Under- / overperformance
Rente	7,30%	7,10%	0,20%
Matching	13,70%	13,80%	-0,10%
Rendement	22,00%	23,10%	-1,00%
CVP Bruto	18,10%	18,40%	-0,30%
CVP Netto	18,10%	18,30%	-0,20%

in 2017 en 2018, de rente te verlagen. Vrijwel direct gevolgd door de Europese Centrale Bank, die (omdat de rente in de eurozone al op 0 procent stond en een verdere renteverlaging onmogelijk maakte) opnieuw overging tot het opkopen van obligaties. Het geld dat daardoor op de markt kwam, stimuleerde niet alleen psychologisch de koopdrift bij aandeelhouders, maar belandde ook deels meteen op de beurs. Arnold Gast: “De verlaging van de rente gaf beleggers meer duidelijkheid. De combinatie van dalende rente en verdwijnende zorgen versterkte de positieve blik op de wereld en deed aandelenkoersen stijgen.” Bedrijfswinsten bleken bovendien stabiel, ondanks de geopolitieke spanningen en handelsoorlogen. Zelfs de lang gevreesde inflatie in de eurozone bleef uit.

Stevige groei

Deze positieve omwenteling zorgde voor een wereldwijde waardestijging van aandelen met 30 procent. Alleen al in de VS stegen de Amerikaanse aandelen met hetzelfde percentage. Bijna de helft van dat resultaat was afkomstig van de grote vijf uit de technologiesector: Google, Microsoft, Apple, Facebook en Amazon. Alle bekende beursindexen stegen (een beursindex is een mandje aandelen of obligaties dat dient als graadmeter van de ontwikkelingen op een bepaalde beurs of financiële markt). Zo eindigde de Dow Jones-index van de beurs in New York met een plus van 23,7 procent en de S&P 500 steeg met bijna 30 procent. In Nederland sloot de AEX-index 23,8 procent hoger dan eind vorig jaar. De Nikkei-index, de beurs in het Japanse Tokio, deed het goed

met een stijging van 18,4 procent. De Londense beurs bleef dankzij de Brexit wat achter en boekte 12 procent winst.

De essentie van de lange termijnbelegger

"In één jaar tijd hebben we ongeveer vier keer meer resultaat

behaald dan het gemiddelde lange termijnrendement", zegt de Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau. Alleen al in het eerste kwartaal van 2019 werden de verliezen uit 2018 goedge maakt. Over het gehele jaar wist SNPS een rendement te boeken oplopend tot 22 procent.

ACCUMULATIEFASE

Als je horizon nog ver weg is, loont het om relatief veel risico te nemen. In deze fase is het genereren van rendement de belangrijkste doelstelling. Een hogere tussentijdse beweeglijkheid van koersen wordt daarom geaccepteerd in ruil voor de kans op een hoger rendement.

RISICO-AFBOUW FASE

Naarmate je horizon dichterbij komt, moet er geleidelijk minder risicovol worden belegd om de deelnemer te beschermen tegen ongewenste effecten op de hoogte van de uitkering. Na de pensioendatum loont het om langer meer risico te nemen en door te beleggen.

UITKERINGSFASE

Doorbeleggen na de pensioendatum maakt het mogelijk om de pensioenuitkering op termijn gedeeltelijk te kunnen beschermen voor inflatie. Grote schommelingen in de variabele uitkering zijn voor de deelnemer ongewenst.

"Als een van de weinige Nederlandse pensioenfondsen werkt SNPS met individuele pensioenrekeningen"

Gast: "Voor mij het bewijs dat je een lange termijnbelegger moet zijn om goede rendementen te kunnen behalen. Want mis je dit soort jaren, omdat je voor de korte termijn belegt en ieder jaar bepaalt of je meer of minder investeert, is er een grote kans dat je een belangrijk deel van de pensioenopbouw misloopt. Kijk alleen naar wat er nu gebeurt op de beurzen door de corona-crisis. De winst uit 2019 is alweer tenietgedaan."

Innovatief pensioenfonds

Als een van de weinige Nederlandse pensioenfondsen werkt SNPS met individuele pensioenrekeningen, waarmee de deelnemer de keuze heeft om defensief, neutraal of offensief te beleggen. Arnold Gast: "Een deel van de beleggingsportefeuille is ingericht om deelnemers vooral rendement te laten maken. Het andere deel is bedoeld voor de dekking van de pensioenen. Voor dat laatste deel is het risico op lage rentes afgedekt. Hiermee heeft SNPS

een moderne regeling die in zekere zin vooruitloopt op het Pensioenakkoord."

Beleggingsportefeuille robuuster

Ook op andere punten is het beleggingsbeleid van SNPS innovatief. Zo werd in 2019 een Asset Liability Management-studie (ALM) afgerond. Deze studie geeft het SNPS-bestuur inzicht in mogelijke financiële ontwikkelingen en risico's in combinatie met het gevoerde beleggingsbeleid. Met andere woorden: in hoeverre sluiten het beleggingsbeleid en de beleggingsproducten aan op uiteenlopende economische situaties? "Binnen de ALM hebben we ons in het bijzonder gericht op een scenario waarin de rente nog langer laag blijft. Met de uitkomsten konden we onze beleggingsportefeuille nog robuuster maken", verduidelijkt Arnold Gast. "Als pensioenfonds willen we waarde blijven creëren door naar

OVER ARNOLD GAST

Arnold Gast studeerde Economie aan de Rijksuniversiteit Groningen en behaalde zijn postdoctorale master in Financial Analyses op de Vrije Universiteit van Amsterdam. Gast was een groot deel van zijn carrière werkzaam bij Delta Loyd Asset Management, waar hij onder meer verantwoordelijk was voor het Credits & Investment Office. Daarna bekleedde hij de functie van Chief Investment Officer in de directie van ACTIAM. Sinds juli 2019 is hij Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau Nederland B.V.

SNPS risico framework (50)			
Financiële risico's (9)		Niet-Financiële risico's (41)	
1. Matching/ renterisico (2)	2. Inflatierisico (1)	7. Zorgplicht- risico (1)	8. Uitbestedings- risico (7)
3. Marktrisico (2)	2. Kredietrisico (1)	9. Operationeel risico (7)	10. Omgeving- risico (3)
5. Liquiditeits- risico (1)	6. Verzekerings- technisch risico (2)	11. IT risico (1)	12. Integriteits- risico (13)
		13. Business Model risico (2)	14. Juridisch risico (7)

aanvullende mogelijkheden voor onze beleggingsportefeuille te blijven kijken. Daar zijn risico's aan verbonden en die risico's willen we vooraf zoveel mogelijk in kaart brengen. Daar helpt zo'n ALM-studie enorm bij."

Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie heeft het bestuur van SNPS een aantal wijzingen in het beleggingsbeleid doorgevoerd. Zo zijn de investment beliefs aangescherpt en er is een nieuwe beleggingscategorie

toegevoegd: 'Emerging Market Debt Local Currency' (EMD LC), ofwel beleggen in schuldpapieren die worden uitgegeven door opkomende landen. "Denk daarbij aan staatsleningen uit enkele grote Aziatische en Zuid-Amerikaanse landen", besluit Arnold Gast. "SNPS is voortdurend op zoek naar toekomstgerichte waardecreatie, want geld is een middel, nooit een doel op zich."

“SNPS is voortdurend op zoek naar toekomstgerichte waardecreatie”

Verantwoord beleggen volgens SNPS

SNPS investeert niet rechtstreeks in aandelen van ondernemingen. Er wordt gebruik gemaakt van beleggingsfondsen.

Een beleggingsfonds is een door experts beheerde portefeuille die bestaat uit verschillende financiële producten. Anders gezegd: een mandje met aandelen of andere investeringsinstrumenten. Beleggingsfondsen kunnen beleggen met een thema, zoals opkomende markten, of zich focussen op een bepaalde regio. Een combinatie van verschillende beleggingscategorieën is ook mogelijk. Het management van het beleggingsfonds is in eerste lijn verantwoordelijk voor de selectie van de beleggingen en daarmee economisch eigenaar.

Duurzaamheid duurt het langst

Het is uitgesloten dat SNPS in bedrijven belegt die controversiële

wapens produceren. Toch is het jonge pensioenfonds op uitsluitingsgebied geen hardliner. Het blijft liever betrokken bij ondernemingen en stimuleert in dialoog goed bestuur en verantwoord ondernemerschap. Maar hoe doe je dat, als je investeert via een beleggingsfonds en juridisch gezien niet zoveel te vertellen hebt?

Met een belegd vermogen van ongeveer tweehonderd miljoen euro is SNPS een relatief kleine speler in de wereld van lange termijn beleggers. Toch heeft de nog jonge organisatie, die in de zomer van 2013 is opgericht, een volwassen maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. De basis hiervoor is gelegd met de erkenning van de 'Global Compact-criteria'. Dat zijn de wereldwijde gedragsregels van de Verenigde Naties (VN) en zien

“SNPS ziet dat het in dialoog blijven met bedrijven zorgt voor positieve veranderingen”

toe op de naleving van internationale mensen- en arbeidsrechten, milieu en corruptiebestrijding. In 2019 zijn deze bepalingen aangevuld met de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN (Sustainable Development Goals, SDG's) en werd het Internationaal.

Maatschappelijk Verantwoord

Ondernemen-convenant (IMVB) getekend. Een samenwerking tussen 74 Nederlandse pensioenfondsen om bedrijven te beïnvloeden verantwoord te ondernemen. “Door de ondertekening van het convenant hebben we het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van SNPS verder in lijn gebracht met de internationale normen”, vertelt Arnold Gast. Hij is sinds de zomer van 2019 Risk & Investment Officer bij Shell Pensioenbureau. Het jaar waarin ook het zogeheten 'Instrumentarium' van het IMVB-convenant in het beleid van het pensioenfonds werd verweven. “Dat gaat van voorbeeldteksten op uitbesteding tot rapportage en monitoring.”

Papieren tijger?

Toch is de vraag; hoe werkt dat dan in de praktijk? Immers, SNPS investeert niet rechtstreeks, maar altijd met tussenkomst van een beleggingsfonds, de feitelijke eigenaar van de aandelen. Ben je dan niet vooral een papieren tijger? Gast: “Het beleggingsfonds is voorsnag te klein om een eigen beleggingsportefeuille in te richten. Zolang dat het geval is, heeft het pensioenfonds de keuze gemaakt voor een beleid van 'Responsible Ownership'. Dit betekent dat we vermogensbeheerders kiezen die passen bij het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Ze moeten beschikken over een in de praktijk functionerend engagement- en stembeleid. Hiermee kunnen bedrijven tot ander gedrag worden gestimuleerd. BlackRock en Robeco, de beleggingsfondsen waarmee wij werken, voldoen aan die eisen.”

In dialoog blijven met bedrijven

Minstens een keer per jaar stelt het bestuur van SNPS vast of deze externe vermogensbeheerders hun beleid adequaat hebben uitgevoerd. Men wordt voor deze taak bijgestaan door Achmea Investment Management, de zogeheten fiduciair vermogensbeheerder (aangesteld om het beleid van de beleggingsportefeuille uit te voeren). Arnold Gast: “In de praktijk ziet SNPS dat het in dialoog blijven met bedrijven om positieve veranderingen door te voeren, goed werkt. Die invloed verdwijnt zodra ondernemingen worden uitgesloten.

GOED OM TE WETEN

- SNPS is ervan overtuigd dat betrokken aandeelhouderschap, goed bestuur en verantwoord ondernemen stimuleert.
- In opdracht van SNPS belegt Achmea Investment Management in twee beleggingsfondsen: BlackRock en Robeco.
- Het SNPS-bestuur volgt de ontwikkelingen op het terrein van verantwoord beleggen nauwlettend en bespreekt in ieder geval één keer per jaar of het beleid moet worden aangepast.
- In 2019 heeft het SNPS-bestuur de keuze gemaakt voor 'Engagement Overlay'. Deze methode zorgt ervoor dat een indirecte belegger zoals SNPS een aanvullende dialoog kan voeren met de bedrijven waarin het investeert via het beleggingsfonds. Denk onder meer aan het uitoefenen van stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen. Deze Engagement Overlay wordt in 2020 in de praktijk gebracht.
- In 2019 is besloten accenten aan te brengen in de door het SNPS-bestuur erkende 17 Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties (VN).
- In 2020 worden vier focus- SDG's voorgelegd aan deelnemers. Online kunnen ze hun voorkeur uitspreken.
- De 17 VN SDG's zijn gericht op armoedebestrijding, wereldwijde aanpak van de klimaatcrisis, goede arbeidsomstandigheden en onderwijs voor iedereen.

**“Schone energie staat
hoog op de agenda”**

“We willen onze deelnemers in 2020 vier SDG’s voorleggen”

Daarom geven we bij SNPS de voorkeur aan engagement boven uitsluiting. Het is één van de belangrijke redenen geweest waarom het pensioenfonds in 2019 de beleidskeuze heeft gemaakt voor ‘Engagement Overlay’, een methode waarmee je als indirecte belegger toch een aanvullende dialoog kunt voeren met de bedrijven waarin je investeert via het beleggingsfonds.”

Voor de uitvoering van deze taak, werkt het pensioenfonds samen met Hermes EOS, een in engagementtaken gespecialiseerde Britse beleggingsbeheerder. “Zij engagen met de bedrijven in de beleggingsfondsen en houden ze scherp in de gaten. Ook participeren ze actief in aandeelhoudersvergaderingen en indien nodig werken ze samen met andere partijen of schakelen zelfs de pers in”, onderstreept de Risk & Investment Officer.

Focus op vier SDG’s

Om het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid van SNPS nog concreter te maken, heeft het pensioenfondsbestuur in 2019 besloten om binnen de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen thematische accenten aan te brengen. “We willen

onze deelnemers in 2020 vier SDG’s voorleggen, die goed meetbaar zijn en passen bij de SNPS-beleggingsportefeuille én de organisatie van Shell. Het lukt ons niet om alle doelen evenveel aandacht te geven”, zegt Gast.

De vier SDG’s die aan de deelnemers worden voorgelegd zijn Gendergelijkheid, Betaalbare & duurzame energie, Duurzame steden en gemeenschappen en Klimaatactie. Arnold Gast: “Gendergelijkheid is binnen Shell al veel langer een sociaal thema. Denk onder meer aan het beleid voor gelijke betaling en diversiteit van het bestuur. Ook schone energie staat hoog op de agenda. Daarnaast zijn duurzame steden en gemeenschappen cruciaal voor een succesvolle benadering van de aanpak van klimaatverandering. Hét grote thema van nu.”

Wij zorgen voor je pensioen

Wie zijn de mensen achter SNPS? En wat doen ze precies? Drie medewerkers aan het woord.

“Het optimaliseren en digitaliseren van processen geeft mij heel veel energie”

Cansu Bilici (31), allround pensioenspecialist. Woont in Rotterdam.

“

Laten we eerlijk zijn: pensioen is geen sexy vakgebied. Na mijn studie Management Economie en Recht ben ik er per toeval ingerold. Inmiddels werk ik zeven jaar als allround pensioenspecialist - waarvan de laatste 2,5 jaar voor de pensioenadministratie van Shell – en vind ik mijn werk heel erg leuk. Pensioen is namelijk helemaal niet stoffig, maar juist ontzettend dynamisch. Doordat er zoveel verandert binnen het huidige pensioenstelsel, merk ik dat steeds meer mensen er bewust mee bezig zijn.”

Waardevolle informatie

“Voor mijn werk moet ik kennis hebben van alle pensioenprocessen en de communicatie daaromheen. Want de ene keer belt een deelnemer om een scheiding door te geven en de andere keer heb je contact met iemand die eerder met pensioen wil, maar niet kan inloggen in de persoonlijke omgeving. Het is aan mij om iedereen zo

snel mogelijk te voorzien van waardevolle informatie. Dat betekent dat ik veel met mijn directe collega's en andere afdelingen schakel, zoals IT of de juridische afdeling. Daarnaast onderhoud ik contact met Shell en zorg ik ervoor dat de gemaakte afspraken worden nageleefd.”

Goed op de hoogte

“SNPS is een innovatief pensioenfonds dat altijd uit is op verbetering. Iets wat goed bij mij past, want het optimaliseren en digitaliseren van processen geeft mij heel veel energie. Stap voor stap proberen we deelnemers nóg meer inzicht te bieden in hun pensioenregeling en de keuzes die zij hebben. Met succes, want de gemiddelde deelnemer is goed op de hoogte!”

“Onze taak als bestuur is om de deelnemers te interesseren voor pensioen”

Martin van 't Zet (47), uitvoerend bestuurder SNPS. Woont in Den Haag.

“

Pensioen is een boeiend en uitdagend werktein. Als hoofd juridische zaken en compliance officer ben ik voor de twee Shell Pensioenfondsen in Nederland verantwoordelijk voor juridische zaken en bestuurlijke aangelegenheden ('governance'). Verder houd ik me bezig met nieuwe wet- en regelgeving rondom pensioen. In mijn rol als uitvoerend bestuurder richt ik me specifiek – samen met mede-uitvoerend bestuurslid Kenan Yildirim – op de dagelijkse operationele leiding en de beleidsvoorbereiding van SNPS.”

Afwisselend werk

“Je kunt zeggen dat wij in het bestuur pensioenbeleid voorbereiden voor de toekomst. Het gaat immers over de oudedagsvoorziening van jou en mij. Maar het gaat niet alleen over financiën en beleggen. Wat dacht je van de communicatie naar onze deelnemers en het risicomanagement dat bij de dagelijkse uitvoering van een pensioenfonds komt kijken? Dat samenspel, inclusief

de afstemming met vele verschillende stakeholders, maakt mijn werk elke dag weer anders en daardoor heel interessant.”

Onze uitdaging

“Heel veel mensen weten niet hoe belangrijk pensioen in hun financiële planning is, en hoeveel premie de werkgever daaraan bijdraagt. Onze taak als bestuur is dan ook om de deelnemers te interesseren voor pensioen, inzicht te geven in hun financiële positie én te begeleiden bij keuzes binnen de pensioenregeling van SNPS. Wij zijn een innovatief pensioenfonds, met vooruitstrevende communicatiemiddelen en een moderne regeling. Zo proberen we de voordelen van collectiviteit te combineren met meer individuele keuzes. Dat is ook de richting van de voorgenomen herziening van het pensioenstelsel waar de overheid en sociale partners op nationaal niveau nu aan werken. Dat wij dat al aanbieden; daar ben ik best trots op!”

“Wil je een verschil maken in de pensioenwereld? Doe het nu, en niet vlak voordat je met pensioen gaat!”

Niek Kroeze (32), toezichthoudende bestuurder namens de werknemer. Woont in Zoetermeer.

“

Ik vind het een eer dat ik mij als bestuurder van SNPS mag bemoeien met zaken als innovatie, communicatie en digitalisering. Ik ben niet uitvoerend betrokken maar ik geef desgevraagd sturing en adviseer waar nodig. In mijn rol focus ik me op drie gebieden: ICT, communicatie en beleggingen. De onderwerpen die voorbijkomen zijn heel anders dan in mijn dagelijkse baan als Segment Architect Analytics. Ik heb me dus in korte tijd verdiept in het pensioenstelsel, beleggingen en financiën. Wat blijkt? Pensioen is heel leuk en interessant!”

Een modern fonds

“SNPS is een jong, modern, transparant en best wel eenvoudig fonds, als je het mij vraagt. We communiceren zonder poespas en met moderne middelen, wat mij als ICT-er zeker aanspreekt. Wat betreft de transparantie: door de gescheiden pensioenrekeningen (ook wel

pensioenpot genoemd), weet de deelnemer precies wat hij of zij opbouwt. Als collega's daar om vragen, leg ik de regeling dan ook graag even uit. Ik vind het interessant om bezig te zijn voor later. Het geeft me, naast mijn huidige job, een andere kijk op het leven en de toekomst.”

Het verschil maken

“In de twee jaar tijd dat ik deel uitmaak van het bestuur, heb ik veel geleerd. En ik leer elke week weer iets bij. Het voelt goed om het verschil te kunnen maken voor later en ergens mee bezig te zijn wat ook voor de rest van je collega's belangrijk is. Ik begrijp dan ook niet waarom leeftijdsgenoten in mijn omgeving zich niet verdiepen in hun pensioen. Zelf dacht ik: als je een verschil wilt maken in je pensioen, dan moet je dat nu doen en niet vlak voordat je met pensioen gaat!”

De toekomst kent vele scenario's

“Wij beleggen voor de lange termijn en houden rekening met pieken en dalen”

Historische beurskoersen laten zien dat aandelenmarkten door de jaren heen plotseling flink kunnen stijgen en dalen. Het beleggingsbeleid van SNPS is daarom berekend op alle mogelijke economische scenario's. Nu en in de verre toekomst. Maar hoe zorg je ervoor dat je strategie is opgewassen tegen de gevolgen van een wereldwijde virus-uitbraak? Interview met Kenan Yildirim, managing director Shell Pensioenbureau.

De wereldhandel is begin 2020 met wel 30 procent gekelderde, terwijl dat in het diepste dal van de kredietcrisis 12 procent was. Het internationaal Monetair Fonds (IMF) voorspelt een economische krimp voor de eurozone van 7,5 procent met eenzelfde getal voor de Nederlandse economie. Mensen maken zich grote zorgen. Over hun baan, hun pensioen. Wat kunt u tegen ze zeggen?

“Ik begrijp de zorg. Het nieuws wordt gedomineerd door de coronacrisis. Toch is het belangrijk om te beseffen, dat een pensioenfonds voor de lange termijn belegt. Niet voor een of twee jaar. Wij kijken ver vooruit. Met een horizon van wel twintig tot dertig jaar. De grilligheid van de markt, de ups en downs, horen

daar nu eenmaal bij. Uiteraard is het heel vervelend, maar ons beleid is robuust en bestendig. We volgen de ontwikkelingen op de voet en grijpen pas in als daar een specifieke reden voor is.”

Wat betekent deze crisis voor het pensioen van deelnemers, of preciezer gezegd, stel dat ik nu met pensioen ga, merk ik er dan wat van?

“In de beleggingsbenadering van SNPS werken we met lifecycles, waarbij de beleggingsportfeuille meebeweegt met de levensloop van deelnemers. Binnen die lifecycles kan men een beleggingsprofiel kiezen. Met meer of minder risico. Maar de laatste 10 jaar voor de pensionering, worden de

“Het is belangrijk om te beseffen, dat een pensioenfonds voor de lange termijn belegt”

beleggingsrisico's ieder jaar met 10 procent afgebouwd. Hiermee is het hele kapitaal aan het eind van de 10 jaar steeds met minder risico belegd.”

Is dat bedoeld voor een geval van 'ongelukkige timing'? Bijvoorbeeld als je nu met pensioen zou gaan, een economisch slechte tijd?

“Ja. Om te voorkomen dat opgebouwd pensioenkapitaal wordt geraakt, bouwen we in 10 jaar het risico heel gelijkmatig af. Een recente analyse over de impact van de crisis op het pensioen van onze deelnemers laat zien dat er wel gevolgen zijn voor mensen die nu nog jong zijn, maar dat de effecten voor mensen die dichterbij hun pensioen aanzitten veel kleiner zijn.”

Wat zijn dan die effecten voor jonge deelnemers?

“Voor elk individu zal dit verschillend zijn, maar op het SNPS-portaal is dat gelukkig gemakkelijk te zien. Elk kwartaal vinden deelnemers daar op individueel niveau, een overzicht hoeveel inleg er is bijgestort in de persoonlijke pot (door de deelnemer en door Shell), welke beleggingsresultaten er zijn geboekt en het opgebouwde pensioenkapitaal tot nog toe. Zo wordt exact inzichtelijk gemaakt wat

de invloed van de crisis is op de persoonlijke pensioenrekening en of er aanleiding is om iets te veranderen of aanvullende maatregelen te nemen. Door bij te sparen bijvoorbeeld, of financieel advies in te winnen. Dat is de kracht van SNPS, volledige transparantie en iedere deelnemer kan eigen individuele keuzes maken.”

In welke mate is er in de toekomstberekeningen van SNPS rekening gehouden met een crisis van deze omvang?

“Wij maken om de drie jaar een diepgaande analyse, de Asset Liability Management-studie (ALM). Met rekenmodellen wordt er dan gekeken naar uiteenlopende toekomstscenario's. Daarop baseren we ons beleggingsbeleid. Lange termijn beleggen doe je niet op basis van één toekomstbeeld, maar op grond van verschillende economische ontwikkelingen en scenario's, zodat er over een langere periode een goed pensioenresultaat wordt behaald.”

Wat verwachten jullie voor de komende tijd?

“Er is gekeken naar uiteenlopende analyses over de huidige daling van de financiële markten en de recessie die

ONTWIKKELINGEN IN 2020: IMPACT VAN DE CORONA UITBRAAK

In december 2019 werd de Chinese regio Hubei getroffen door een uitbraak van een nieuw coronavirus, dat de ziekte COVID-19 kan veroorzaken. Hoewel China in eigen land verregaande maatregelen heeft getroffen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan, heeft dit land niet kunnen voorkomen dat het virus zich ook buiten China heeft verspreid. Op 11 maart 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het coronavirus officieel bestempeld als een pandemie. Omdat in veel landen verregaande maatregelen zijn genomen, wordt omvangrijke economische schade verwacht.

Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft op 26 maart 2020 in vier scenario's de economische impact van het coronavirus voor 2020 en 2021 geschat. De scenario's hanteren verschillende uitgangspunten voor de duur van de contactbeperkingen en de diepte van de economische doorwerking. In alle scenario's resulteert een recessie; het bruto binnenlands product (bbp) krimpt in 2020. In het lichtste scenario veert de economie al in het derde kwartaal van 2020 weer op. In het zwaarste scenario ontstaan er ook problemen in de financiële sector waardoor de economie ook in 2021 krimpt.

Als gevolg van alle maatregelen zijn de beurskoersen fors gedaald en hiermee ook de pensioenrekeningen van de deelnemers van SNPS. Conform de SNPS Crisisprocedure is een Crisis Management Team (CMT) in werking gesteld dat een tot twee keer per week (virtueel) vergadert. In het CMT wordt de laatste stand van zaken op de financiële markten besproken en zijn de mogelijke gevolgen voor het fonds van een aantal coronascenario's in kaart gebracht. Ook wordt aandacht besteed aan de gevolgen en de genomen maatregelen bij de uitbestedingspartners en de benodigde communicatie naar deelnemers. In het CMT zijn tot nu toe nog geen besluiten genomen om af te wijken van het strategische beleggingsbeleid.

...

“Iedere deelnemer kan het beleggingsprofiel kiezen, dat bij hem of haar past”

er waarschijnlijk aan komt. De meeste scenario's lijken uit te gaan van twee kenmerken: hoe diep wordt de recessie en hoe lang duurt het? Onder meerdere van deze scenario's is gekeken in hoeverre ons beleggingsbeleid op de lange termijn stabiel en bestendig blijft.”

Welke maatregelen heeft SNPS genomen om de crisis zo goed mogelijk door te komen?

“De interne crisismanagement procedures zijn in maart 2020 in werking getreden. Daardoor zitten we nog veel dichterbij de bal dan gebruikelijk en checken we voortdurend hoe de markten bewegen en in hoeverre we in lijn blijven met ons beleid. Of we alle risico's goed in het vizier hebben en of er mogelijk aanvullende maatregelen nodig zijn. Daarnaast staan we in nauw contact met onze stakeholders, zoals Achmea, onze pensioenuitvoerder en DNB, onze toezichthouder. Het is belangrijk om te blijven controleren of alles goed doorloopt en gepensioneerd tijdig hun pensioen uitbetaald krijgen. Bovendien willen we actuele en goede informatie leveren voor onze deelnemers. Denk aan Q & A's op de website, die tijdens zo'n crisis dagelijks worden bijgewerkt.”

Bij SNPS kunnen deelnemers zelf een beleggingsprofiel kiezen: defensief, offensief of neutraal. Wat zijn de consequenties van de coronacrisis voor deze profielen?

“Als een deelnemer meer kans wil maken op een hoger pensioen en het goed vindt om meer risico te nemen met een offensief beleggingsprofiel, dan is de impact van de huidige crisis nu duidelijk merkbaar op zijn of haar pensioenrekening. Het is daarom verstandig om regelmatig naar de beleggingsbalans op het SNPS-portaal te gaan. Daar helpen we onze deelnemers keuzes te maken. Zo tonen we bijvoorbeeld het effect van de drie beleggingsprofielen. Hierdoor kan iedere deelnemer elke maand het beleggingsprofiel kiezen, dat bij hem of haar past. Het is dus een keuze om meer, of minder risico te nemen.”

Worden er door deelnemers massaal andere keuzes gemaakt voor de beleggingsprofielen?

“Dat valt reuze mee, de keuze voor de verschillende beleggingsprofielen zijn relatief stabiel. Ik denk dat de deelnemers van SNPS zich realiseren dat pensioen iets is voor de lange termijn, met mogelijke ups en downs die onderweg kunnen plaatsvinden.”

Welke consequenties zijn er voor gepensioneerd die deelnemen aan het Collectief Variabel Pensioen (CVP) en in feite doorbeleggen vanaf het moment dat ze met pensioen zijn gegaan?

“Het grote voordeel van onze CVP is dat je niet ieder jaar een abrupte swing naar boven of naar beneden voelt. Beleggingsverliezen en -winsten worden gelijkmatig verdeeld. Het rendement van één jaar wordt gespreid over een periode van 5 daaropvolgende jaren. Op deze wijze bewegen de pensioenen van onze deelnemers mee met de conjunctuur. Grote schommelingen worden echter vermeden als gevolg van de effectieve spreiding van rendementen over een periode van 5 jaar.”

Zijn er onderdelen op de strategische agenda van SNPS die nu op een lager pitje komen te staan?

“Niet echt, bepaalde efficiencyverbeteringen voor processen hebben we op een iets lager pitje gezet. Goed de crisis doorkomen, heeft onze prioriteit.”

SNPS is een jong en vernieuwend fonds. Waar gaan jullie de komende jaren voornamelijk op inzetten?

“Met name op twee ontwikkelingen: het pensioenfonds moet worden ingebed in het hervormde pensioenstelsel, zodat ons model naadloos blijft passen in de nieuwe wet- en regelgeving. Daarnaast wil SNPS fors verder digitaliseren om onze deelnemers optimaal te kunnen bedienen. Mobiele technologie vormt daarin een doorslaggevende rol.

Zo ontwikkelen we techniek, waarmee je je pensioengegevens realtime op je mobiel kunt zien. Over enige tijd moet zo'n app in de praktijk zijn genomen.”

Risico- management

Omdat sparen te weinig oplevert, investeert SNPS het collectief ingebrachte vermogen van deelnemers in beleggingsfondsen. Het rendement uit die investeringen moet zorgen voor een goed pensioen tegen zo laag mogelijke uitvoeringskosten. Daar kleven risico's aan. In het risicomanagementbeleid van het pensioenfonds worden deze zo optimaal mogelijk gedetecteerd. Deelnemers krijgen hierdoor de informatie om risico's individueel te vergroten of verminderen.

1. Bestuurlijke verantwoordelijkheid

Het bestuur van SNPS is verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's. Dat doet het door een nuchtere en integere bedrijfsvoering. Met een beleid dat erop is gericht om risico's zo optimaal mogelijk beheersbaar te maken. Wat dat betekent? Aan de ene kant zoveel mogelijk risico's uitsluiten en aan de andere kant verstandige risico's nemen,

die het verwachte beleggingsrendement opleveren om een zo goed mogelijk pensioen voor de deelnemers op te bouwen. Dit gebeurt tegen zo laag mogelijke uitvoeringskosten en met scenario's die rekening houden met risico's die anders uitvallen dan vooraf was ingeschat. Of sterker nog, zich onverwacht kunnen voordoen. Zoals de uitbraak van de coronapandemie in 2020.

2. Bereidheid om risico's te nemen

SNPS is een voorloper in het Nederlandse pensioenlandschap. Wat er nu in het Pensioenakkoord is besproken, wordt al in de praktijk gebracht door het fonds. Zo hebben deelnemers een persoonlijke pensioenrekening, waarmee ze meer of minder beleggingsrisico kunnen nemen. Dit gebeurt door offensief, defensief dan wel neutraal te beleggen met de zogeheten SNPS Life Cycle-profielen. Die profielen maken duidelijk welke risico's eraan zijn verbonden. Zo kan de deelnemer een profiel kiezen, dat past bij zijn of haar levensfase en de risicobereidheid van dat moment. Wil je bijvoorbeeld kans maken op het hoogste rendement, en ben je bereid het meeste risico te lopen, dan kies je voor offensief. Daarmee ga je volledig in aandelen. Neem je liever minder risico, dan kies je voor neutraal. Binnen dat profiel wordt 90 procent in aandelen geïnvesteerd en 10 procent in obligaties (minder gevoelig voor economische aardshokken). Tot slot kan gekozen worden voor een defensief profiel. Hierbij wordt 70 procent in aandelen belegd en 30 procent in obligaties, maar ook een

stuk vastgezet tegen een langlopende rente. Zie het als een snelweg, die door het landschap meandert. Zo beweegt ook het beleggingsprofiel mee met iemands levensfase. Op die snelweg – je levensloop –, heb je altijd de keuze om op de linkerbaan, middelste- of rechterbaan te rijden, al naar gelang je persoonlijke risico-voorkeur.

Door de keuze voor deze drie beleggingsmogelijkheden (Life Cycle-profielen) heeft het pensioenfonds grenzen gesteld aan de door (gewezen) deelnemers te maken beleggingskeuzes en bijbehorende risico's voor pensionering.

Het is belangrijk om te benadrukken dat een deelnemer bij de regeling van SNPS géén zekerheid heeft over de hoogte van de uiteindelijke uitkering op de pensioendatum.

Mocht je als deelnemer besluiten om bij je pensionering deel te nemen aan het Collectief Variabel Pensioen (CVP), dan liggen daarmee ook alle risico's (beleggen, rente en langer leven) bij de deelnemer en gepensioneerde.

GOED OM TE WETEN

- Premies van deelnemers worden door SNPS belegd. De risico's die daaruit voortvloeien zijn voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer. Het belangrijkste risico voor de deelnemer is het beleggingsrisico (met name zakelijke waarden- en renterisico). Dit risico is inherent aan beleggen. Dat wil zeggen dat rendement de beloning is voor het nemen van risico. Risico nemen is dus onvermijdelijk.
- De risico's voor deelnemers worden inzichtelijk gemaakt met de SNPS Life Cycle-profielen (waarover zo meer).
- Met die profielen beperkt SNPS de risico's voor de deelnemers, maar geeft ze wel keuzevrijheid.
- In het risicomanagementsysteem van SNPS worden deze risico's zo optimaal mogelijk gedetecteerd in een first, second en third line of defense.
- Zo moeten alle Europese pensioenfonds beschikken over onafhankelijke sleutelfunctionarissen (actuariële functie, risicomanagerfunctie en interne auditfunctie) en een eigen-risicobeoordeling opstellen.
- De ALM-studie komt ook ter sprake. ALM is de afkorting voor Asset Liability Management. Dit is een studie die inzicht geeft in de toekomstige ontwikkelingen van een pensioenfonds.

Het beleid van het fonds is er voornamelijk op gericht om rendement toe te voegen (offensief profiel) in de fase dat de deelnemer nog jong is. Dit is nodig om een adequaat pensioen op te kunnen bouwen. Maar zodra de pensioendatum in zicht komt, mag het verwachte pensioeninkomen steeds minder schommelen en worden risico's in de beleggingsportefeuille van de deelnemer teruggebracht (neutraal en defensief profiel). Dit uitgangspunt is vertaald in de Life Cycle-profielen in combinatie met de

“SNPS beperkt de risico's voor de deelnemers, maar geeft ze wel keuzevrijheid”

CVP-beleggingsmix. Het bestuur monitort periodiek of de Life Cycle-profielen, de CVP-beleggingsmix, de Life Cycle-portefeuilles en de CVP-portefeuilles nog steeds in overeenstemming zijn met de gehanteerde uitgangspunten voor de risico's en de risicobereidheid.

Weet dat:

De risico's die voortvloeien uit de risicoverzekeringen in verband met overlijden en arbeidsongeschiktheid tot de pensioendatum volledig zijn verzekerd.

3. Risicomanagementsysteem

In het zogeheten SNPS Controle Raamwerk worden de uiteenlopende risico's dagelijks gemonitord en van handelingsprotocol voorzien. In dit systeem is de verantwoordelijkheid voor

risicobeheersing toegewezen aan de partij (in- en extern) die daar het best voor is ingericht.

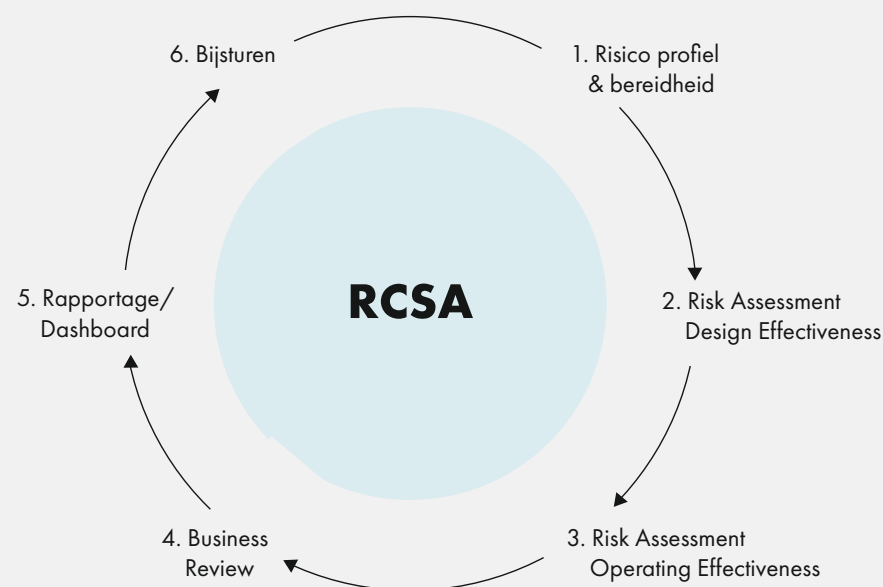
Het risicomanagementsysteem heeft een 'first, second en third line of defense'.

In de 'first line of defense' wordt de input verzameld van Shell Pensioen Bureau (SPN), Achmea Pensioen Services (APS) en Achmea Investment Management (AIM), ofwel de uitvoeringsorganisaties.

De 'second line of defense' is het risicobeheersingsproces. Eén van de fundamentele elementen hiervan is de Risk and Control Self Assessment (RCSA). In de RCSA wordt de inherente risicoscore (brutorisico) voor alle geïdentificeerde risico's berekend, beheersmaatregelen bepaald en de effectiviteit daarvan in opzet en werking beschreven. De risico's zijn daarbij in hoofdgroepen geïdentificeerd: financiële risico's en niet-financiële risico's.

Met behulp van de RCSA wordt ieder kwartaal de classificatie van de risico's en de effectiviteit van de risico verminderende maatregelen beoordeeld. Hierover wordt aan het bestuur gerapporteerd. De financiële afdeling van SPN doet de onafhankelijke controle en kijkt of de in de 'first line of defense' afgesproken maatregelen volgens afspraak zijn genomen. De uitkomsten van dit risicobeheersingsproces worden door het bestuur vastgesteld in termen van risico- en -acceptatieclassificatie.

De 'third line of defense' wordt door Shell Internal Audit (SIA) gevormd, die de periodieke audits bij SPN uitvoert.

In bovenstaand schema wordt het risicomanagementproces van SNPS op hoofdlijnen weergegeven.

Het proces is erop gericht een balans te vinden tussen risico en rendement, een effectieve uitvoering van de pensioenregeling en beheersbare kosten. Het bestuur evalueert het SNPS Controle Raamwerk ieder jaar. Voor 2019 is het SNPS Controle Raamwerk geactualiseerd om onder andere de veranderingen voor IORPII-regelgeving door te voeren en de beheersing van de IT-risico's aan te scherpen. IORPII is Europese wetgeving met nieuwe governance- en risicomanagementvereisten voor pensioenfondsen.

4. Ontwikkeling risicoprofiel 2019

Uitgangspunt bij het uitvoeren van de periodieke risicoanalyse en het bepalen van de risicobereidheid is de missie en visie van SNPS. Hiermee

worden door SNPS zowel de risico's op de lange termijn als die op de korte termijn geadresseerd en in samenhang beoordeeld.

In 2019 is het SNPS-risicoprofiel in lijn gebleven met het voorgaand jaar. Er zijn geen nieuwe regelingen geïntroduceerd.

5. Risico-overzicht

Met als doel een adequate risicobeheersing, heeft SNPS een Controle Raamwerk ingericht dat is gebaseerd op de door de Nederlandse Bank gewenste aanpak van toezicht: FIRM/FOCUS en waar nodig op maat gemaakt. Het Risico Raamwerk bestaat uit in totaal 50 onderliggende risico's waarop toezicht wordt uitgeoefend. Deze zijn gecategoriseerd naar financiële en niet-financiële risico's.

In bijgaand schema zijn de hoofdrisico's weergegeven met per hoofdcategorie aangegeven hoeveel sub-risico's hierbij worden onderkend.

Het fonds onderkent enkele tientallen financiële en niet-financiële risico's, waarvan de belangrijkste hieronder worden toegelicht.

6. Belangrijkste financiële risico's

De premies worden door SNPS individueel belegd voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer. Het belangrijkste risico voor de deelnemer is het beleggingsrisico (met name zakelijke waarden- en renterisico). Dit risico is inherent aan beleggen. Dat wil zeggen dat rendement de beloning is voor het nemen van risico. Risico's zijn binnen het beleggingsbeleid dus onvermijdelijk, maar moeten zorgvuldig worden genomen. Dit is één van de beleggingsovertuigingen van het bestuur.

Een belangrijke beheersmaatregel voor het renterisico is het beleggen volgens een Life Cycle-profiel, waarbij op jongere leeftijd meer risico kan worden genomen en op latere leeftijd er meer stabiliteit wordt nagestreefd. Een adequate beheersing van de Life Cycle-structuur is hierbij van groot belang. Dit wordt vertaald naar de Life Cycle-portefeuilles.

Ingrijpende aanpassingen van de Life Cycle-portefeuilles worden alleen gedaan op basis van een ALM-studie.

Voorafgaand aan een dergelijke studie stelt het bestuur de risicobereidheid vast. Binnen deze risicobereidheid wordt door

het bestuur gestreefd naar een zo hoog mogelijk verwachte pensioenuitkomst. Daarnaast wordt het beleggingsrisico indien nodig bijgesteld, want:

- Hoe langer de horizon, des te groter het herstellend vermogen.
- Deelnemers moeten worden beschermd tegen een significant verlies in verwacht inkomen relatief kort voor de pensioenrichtleeftijd.
- Met behulp van het CVP wordt de deelnemer in staat gesteld om na pensioendatum door te beleggen. Hierdoor kan naar verwachting op termijn en in bepaalde mate het pensioen tegen inflatie worden aangepast.

Daarnaast worden de Life Cycle-portefeuilles en de twee administratieve CVP-portefeuilles voldoende gespreid over bijvoorbeeld meerdere beleggingscategorieën, landen, sectoren en bedrijven om het marktrisico te verminderen.

7. Belangrijkste niet-financiële risico's

Omgevingsrisico (inclusief het risico van veranderende wet- en regelgeving)

Het omgevingsrisico laat zich het beste definiëren als ontwikkelingen in de omgeving die conflicteren met de belangen van het pensioenfonds. Denk aan het ontnemen van de marktpositie van SNPS, bijvoorbeeld door reputatieschade. Ook wijzigingen in wet-

BRUTORISICO

Het brutorisico of ook wel inherente risico is het risico zonder rekening te houden met de beheersingsmaatregelen. Door het treffen van beheersingsmaatregelen wordt het brutorisico naar een - volgens het management - aanvaardbaar niveau teruggebracht. Dit is het nettorisico dat je ondanks het nemen van alle maatregelen nog steeds loopt. Het risico van bijvoorbeeld een cyberaanval zonder enige vorm van beschermingsmaatregelen is vrij groot (brutorisico). Door het invoeren van ICT-maatregelen wordt het risico hiervan verkleind (nettorisico).

en regelgeving vormen een risico voor SNPS. De juridische afdelingen van SPN en Achmea monitoren veranderingen in wet- en regelgeving, informeren en adviseren het bestuur proactief. Onder regie van het bestuur wordt onder meer via de Pensioenfederatie interactie gezocht met externe stakeholders op relevante onderwerpen. In het kader van het omgevingsrisico zijn de ontwikkelingen omtrent de herziening van het pensioenstelsel (Pensioenakkoord) nauwgezet gevolgd en in 2019 meermaals met het bestuur besproken.

Het juridisch risico bestaat onder andere uit het risico van steeds meer (veranderende) en elkaar overlappende wet- en regelgeving en het risico met betrekking tot compliance en aansprakelijkheid als gevolg van (im-)materieel verlies bij een externe partij als gevolg van, onder andere, non-compliance met (of wettelijke onduurzaamheid van) contractuele bepalingen. Het juridisch risico wordt onder meer verminderd door toezicht op (wijzigingen in) wet- en regelgeving en door het bestuur proactief te informeren over ontwikkelingen.

Uitbestedingsrisico

Als de kwaliteit van de externe dienstverleners onvoldoende is gewaarborgd, spreken we over het uitbestedingsrisico. Omdat SNPS delen van haar bedrijfsprocessen aan andere partijen heeft uitbesteed,

is het uitbestedingsrisico één van de belangrijkste risico's binnen het SNPS Risico Raamwerk. In de uitvoering van haar kernactiviteiten, het uitvoeren van de pensioenregeling, het beleggen van het vermogen, de ingelegde premies en het communiceren over pensioen, staan continuïteit, vertrouwelijkheid en een goede kwaliteit van dienstverlening voorop. De belangen van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en overige belanghebbenden mogen door deze uitbestedingen geen gevaar lopen. Voor 2020 heeft SNPS op basis van IORPIL drie sleutelfuncties ingericht, te weten de risicobeheerfunctie (Onafhankelijk Shell-medewerker met titel RA), de interne auditfunctie (Shell Internal Audit) en de actuariële functie (certificerend actuaris).

IT-risico

Een belangrijk deel van de kritische IT-systemen ligt bij derde partijen, waardoor het IT-risico in hoge mate een uitbestedingsrisico is. Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of ontoereikend beveiligd zijn, waardoor de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komen. Dit risico beperkt zich niet tot de IT-infrastructuur zoals bij SNPS wordt gebruikt, maar omvat tevens de IT-infrastructuur bij Shell en de dienstverleners van SNPS. Belangrijke sub-risico's bij uitbesteding zijn onder andere cyber- en dataprivacy-risico.

ZAKELIJKE WAARDEN

Verzamelnaam voor allerlei beleggingsmogelijkheden die niet de zekerheid bieden dat de nominale waarde niet wordt aangetast. Voorbeelden zijn aandelen en onroerend goed.

Het uitbestedingsrisico wordt onder meer gemitigeerd door het solide uitbestedingsbeleid, de adequate uitbestedingscontracten en het robuust contractmanagement met uitbestedingspartijen en door het periodiek verkrijgen van (onafhankelijke) assurance.

8. Ontwikkelingen risicomanagement in 2019 en vooruitblik 2020

Op basis van ervaringen wordt het SNPS Risico Raamwerk ieder jaar geëvalueerd. Ook over 2019 is een grondige review gedaan. Alle risico's en beheersmaatregelen zijn opnieuw tegen het licht gehouden en gewikt en gewogen. Als vast onderdeel van

“Alle risico's en beheersmaatregelen zijn opnieuw tegen het licht gehouden en gewikt en gewogen”

het SNPS Risico Raamwerk heeft het bestuur ook een aantal 'deep dives' gedaan. Deze bestonden onder meer uit het in detail doorlopen van een aantal

pensioenuitvoeringsprocessen. Doel: procesinzicht en een borging van een beheerste uitvoering. Ook voor 2020 staat dit op de agenda.

Om het risicobewustzijn te verhogen zijn alle bestuursleden standaard uitgenodigd om de op kwartaalbasis gehouden business reviews bij te wonen. Tijdens deze bijeenkomsten wordt vanuit een breed perspectief naar de relevante risico's gekeken en de uitkomsten van de operationele effectiviteitsmeting van de beheersmaatregelen besproken. Dit heeft geleid tot een verdere verhoging van het risicobewustzijn bij zowel de medewerkers van SPN als de bestuursleden van SNPS. Het creëert tevens een open cultuur om risico's te benoemen en te bespreken. Daarnaast wordt in elke bestuursvergadering het hele risicoprofiel besproken en beoordeeld.

Voor 2020 heeft SNPS op basis van IORPIL drie sleutelfuncties ingericht, te weten de risicobeheerfunctie, de interne auditfunctie en de actuariële functie.

Inkijkje in het bestuurs- model van SNPS

Hoe is SNPS georganiseerd? Wat zijn de taken en verantwoordelijkheden van het bestuur? Lees hier meer over het bestuursmodel van jouw pensioenfonds.

SNPS heeft één bestuur, waarin zowel de uitvoerende als de niet-uitvoerende bestuursleden zitten. Het niet-uitvoerende deel van het bestuur bestaat uit vijf leden: een onafhankelijk voorzitter, twee werkgeversvertegenwoordigers en twee werknemersvertegenwoordigers. Het uitvoerend deel van het bestuur bestaat uit twee bestuurders die in dienst zijn van SPN.

Het bestuursmodel wordt ook wel een 'one-tier board' genoemd. Dit is het zogenaamde omgekeerd gemengd model. De niet-uitvoerende bestuursleden zijn met name verantwoordelijk voor het bepalen van het (strategische) beleid van SNPS én het houden van intern toezicht op de uitvoering van de bestuurders.

Alleen een niet-uitvoerende bestuurder mag de taak van voorzitter van het bestuur vervullen.

De uitvoerende bestuurders houden zich bezig met de dagelijkse (operationele) leiding van het pensioenfonds en de beleidsvoorbereiding.

Veilig pensioen

Een pensioenfonds met een 'one-tier board' is verplicht om een auditcommissie te hebben, tenzij de niet-uitvoerende bestuursleden kunnen aantonen dat zij voldoende kennis en ervaring hebben op het gebied van risicobeheer, beleggingsbeleid, uitbesteding en financiële informatievoorziening. Bij de bestuursleden van SNPS is dat zo: het bestuur heeft vrijstelling gekregen van De Nederlandsche Bank (DNB) voor de instelling van een auditcommissie. SNPS hecht daarom veel belang aan extra aandacht voor de beleidsterreinen risicobeheer, beleggingsbeleid, uitbesteding en financiële informatievoorziening.

Het pensioenfonds heeft ook een verantwoordingsorgaan (VO). Het VO geeft advies en oordeelt aan het eind van elk jaar over het beleid dat door het bestuur is vastgelegd. Daarin kijkt het VO naar de wijze waarop het beleid door het bestuur is uitgevoerd. Dit gebeurt door de eisen te volgen die zijn gesteld in de Pensioenwet en de Wet op het financieel toezicht. Het verantwoordingsorgaan kent zes zetels. Twee daarvan worden bezet door vertegenwoordigers van de werkgever,

de andere vier door vertegenwoordigers van de werknemers die deelnemen in één of beide pensioenregelingen van SNPS.

Werkwijze binnen het bestuur

Het bestuur communiceert regelmatig op een open manier met elkaar. Communicatielijnen zijn kort. De werkwijze binnen het

“Het bestuur communiceert regelmatig op een open manier met elkaar”

bestuur is vastgelegd in het interne beleidsdocument. Hierin staan de uitgangspunten en afspraken die het bestuur met elkaar gemaakt heeft. In het bestuursprotocol van SNPS is het taakgebied van het bestuur bevestigd.

Het bestuur heeft in 2019 vijf keer vergaderd, waarbij één vergadering volledig ging over de vaststelling van het jaarverslag 2018. In de andere bestuursvergaderingen heeft het bestuur diverse onderwerpen behandeld. Het bestuur heeft in 2019 een ALM-studie uitgevoerd. Ook heeft besluitvorming plaatsgevonden over het communicatiebeleidsplan 2020-2022. Daarnaast is het bestuur in 2019 aangevangen met de implementatie van het IMVB convenant. In elke bestuursvergadering is een terugkoppeling gegeven op de RCSA,

die tijdens de laatste business review is besproken. In 2019 zijn er drie workshops gehouden met het bestuur, allen met het thema 'workshop ALM-studie'. APS heeft tweemaal een presentatie verzorgd in het bestuur.

Evaluatie eigen functioneren van het bestuur

In het eerste kwartaal van 2019 heeft het bestuur een zelfevaluatie onder begeleiding van een externe partij uitgevoerd. In december 2019 heeft de jaarlijkse interne zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden. De voorzitter heeft voorafgaand aan de zelfevaluatie individuele gesprekken met bestuursleden gevoerd over hun functioneren binnen het bestuur. In dat kader heeft de voorzitter ook met de Dean van de SPN Academy gesproken. Op basis van deze gesprekken is het individuele opleidingsplan per bestuurslid geactualiseerd en voor 2020 vastgelegd in de SPN Academy, het leerportaal voor onder meer SNPS.

Kennis up to date

SNPS vindt het belangrijk dat het bestuur flexibel is in de uitvoering en in staat om mee te gaan met veranderingen. Constante nieuwsgierigheid zorgt ervoor dat je blijft. Daarom ligt de nadruk in het leerportaal van onder meer SNPS (de SPN Academy) in 2019 opnieuw op 'leren door doen', bijvoorbeeld door middel van betrokkenheid bij projecten of op een bepaald beleidsterrein. Deze activiteiten liggen in de lijn van de '70-20-10'-leerfilosofie binnen Shell.

Dat wil zeggen: 70 procent van de leereffectiviteit komt van professionele ervaringen, 20 procent wordt verkregen door te leren van anderen (training-on-the-job) en 10 procent is afkomstig van formele trainingen. De sterke focus op 'leren door doen en leren van elkaar' vraagt om een professionele houding en specifieke competenties van de bestuursleden zoals samenwerken, omgevingsbewustzijn en een reflecterend vermogen. Vanuit de SPN Academy

"SNPS vindt het belangrijk dat het bestuur flexibel is in de uitvoering en in staat om mee te gaan met veranderingen"

wordt toegezien op de voortgang van deze afspraken en deelname aan seminars en workshops wordt geregistreerd. Op basis van gesprekken tussen de voorzitter en bestuursleden is per bestuurslid een individueel opleidingsplan gemaakt en voor 2019 vastgelegd.

Naleving 'Code Pensioenfondsen'

Het bestuur van SNPS, maar ook organisaties waaraan SNPS werkzaamheden heeft uitbesteed, zijn verplicht om de 'Code Pensioenfondsen' na te leven. Doet het bestuur dit

niet dan moet zij uitleggen hoe en waarom hiervan wordt afgeweken. De gedragscode bevat normen voor een goed pensioenfondsbestuur en een transparant besturingsmodel. De waarde van de code zit in de dialoog en een afgewogen besluitvorming. Er is ruimte om af te wijken van de normen, mits dit weloverwogen gebeurt. Bepalend voor de werking van de code is dan ook hoe pensioenfondsen met de intenties van deze omgaan. Er is een compliance officer aangesteld die toezicht houdt op de uitvoering en effectiviteit van deze gedragscode. Elk jaar wordt de naleving van de gedragscode over het afgelopen en het komende jaar bevestigd. Dit verslagjaar heeft de compliance officer geen materiële overtredingen geconstateerd en geen incidenten aan DNB gemeld. Er is sprake van een 'compliance-georiënteerde' organisatie. SNPS heeft alle normen van de Code Pensioenfondsen over het gehele verslagjaar nageleefd.

Kenan Yildirim,
managing director
Shell Pensioenbureau

"De sterke focus op 'leren door doen en leren van elkaar' vraagt om een professionele houding en specifieke competenties van de bestuursleden"

**"Er wordt gehandeld naar
de letter en geest van de
SNPS-gedragscode"**

Verant- woording en toezicht

**Verslag van het intern toezicht door niet-
uitvoerende bestuursleden**

Het bestuur staat voor een optimale invulling van de bestuurlijke zorgplicht. In het omgekeerd gemengd bestuursmodel van SNPS kent het bestuur uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden.

[Lees verder](#)

Het bestuur bestaat op dit moment uit zeven bestuursleden. De uitvoerende bestuurders zijn verantwoordelijk voor beleid en uitvoering. De niet-uitvoerende bestuurders maken deel uit van het algemeen bestuur en zijn daarnaast belast met het (permanente) intern toezicht op beleid, uitvoering en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Hierover wordt verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan.

Aan het begin van het jaar heeft het bestuur de SNPS-missie-, visie en uitgangspunten op onderdelen aangepast. Op basis hiervan is een strategische agenda voor 2019 vastgesteld met zeven strategische thema's: 1) pensioendialoog; 2) risicomanagement; 3) procesoptimalisatie en standaardisatie; 4) technologie en innovatie; 5) klant-centraal; 6) ESG & IMVB; 7) strategisch vermogensbeheer. Naast de reguliere onderwerpen waarop de niet-uitvoerende bestuursleden toezicht houden, wordt er in dit verslag verantwoording afgelegd over deze thema's.

Invulling van het Intern Toezicht

Het bestuur heeft een protocol vastgesteld waarin de rol en taakvervulling van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden nader is

uitgewerkt. Ook is expliciet gemaakt welke wijze van samenwerken en communiceren door het gehele bestuursteam wordt nagestreefd. Dit betreft een werkwijze waarbij de kerntaken van het bestuur als geheel centraal staan (actief besturen; toezicht houden/in-control zijn; verantwoording afleggen), maar waarbij de beide bestuursgeledingen zich ook bewust zijn van de verschillende rollen die zij tegelijkertijd ook ten opzichte van elkaar hebben. Taken en verantwoordelijkheden zijn helder vastgelegd, inclusief een portfolioverdeling (*1st port of call*) van de niet-uitvoerende bestuurders. Er wordt frequent en via korte lijnen gecommuniceerd over belangrijke activiteiten en issues. Zaken die niet volgens plan verlopen of meer aandacht behoeven, worden expliciet benoemd. De dialoog tussen de twee bestuursgeledingen is gekarakteriseerd door respect maar tegelijkertijd ook door constructieve onderlinge uitdaging. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat niet-uitvoerende bestuursleden op de stoel van de uitvoerende bestuurders zitting nemen, maar het staat hen vrij onderwerpen aan de orde te stellen in het belang van de doelstellingen en prioriteiten van het fonds. Er wordt gehandeld naar de letter en geest van de SNPS-gedragscode.

De bestuursagenda's zijn gericht op optimale invulling van de zorgplicht tegen de achtergrond van de specifieke vereisten van de premieovereenkomst

met beleggingsvrijheid die SNPS uitvoert. Bij alle beleidsvoorstellen komen risicomanagement en evenwichtige belangenbehartiging expliciet aan de orde.

De uitvoerende bestuurders nemen de dagelijkse bestuursaangelegenheden voor hun rekening waaronder operationele zaken en de communicatie met interne en externe stakeholders. De niet-uitvoerende bestuurders worden in een vroeg stadium betrokken bij onderwerpen die gezien hun strategische aard of omvang overleg vereisen binnen het gehele bestuur, en

“Er wordt frequent en via korte lijnen gecommuniceerd over belangrijke activiteiten en issues”

dus ook worden geagendeerd voor de bestuursvergaderingen. Een voorbeeld hiervan is de aangekondigde herziening van het nationale pensioenstelsel. Formele bestuursbesluiten ten aanzien van de in het SNPS-bestuursprotocol aangegeven onderwerpen, worden in de bestuursvergaderingen genomen. Alle bestuursbesluiten hebben een duidelijke voorlegger waarin de relevante overwegingen en bredere perspectieven worden meegenomen.

Na iedere reguliere bestuursvergadering is er een 'nazit' van de niet-uitvoerende bestuursleden waarbij wordt teruggeblikt op de afgelopen vergadering, de toezichthoudende rol en de gang van zaken in het algemeen. Hierbij wordt ook het functioneren van de uitvoerende bestuursleden besproken. In de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur aan het eind van het jaar wordt expliciet de relatie tussen de uitvoerende en de niet-uitvoerende bestuursleden aan de orde gesteld. In april 2019 heeft tevens de driejaarlijkse zelfevaluatie van het gehele bestuur onder leiding van een externe partij (GPSS) plaatsgevonden. Dit heeft onder meer geleid tot specifieke acties op het gebied van successiemanagement en geschiktheidsontwikkeling van het bestuur (vermogensbeheer; IT/digitalisatie), afspraken over de inzet van de focal points en bijsturing van de tijdsbesteding van de uitvoerende bestuurders op het dossier Pensioenakkoord.

Compliance met de Code Pensioenfondsen

Op basis van de Pensioenwet betreft het interne toezicht de naleving van de Code Pensioenfondsen bij zijn taak. Bij belangrijke afwegingen en besluiten binnen het bestuur worden aan de relevante bepalingen en de onderliggende intenties speciale aandacht gegeven. Eind 2019 voldeed SNPS aan alle normen van de Code.

Strategische thema's

ALM-studie (onderdeel van strategische thema's 2 en 7)

Vanwege de huidige lage rente op daaruit volgende lagere verwachtingen van het pensioenresultaat voor de deelnemer, heeft het bestuur met haar adviseurs een uitgebreid Asset & Liability Management traject doorlopen. In opeenvolgende workshops is de risicohouding van de deelnemers besproken en zijn de beleggingsovertuigingen aangepast. Input vanuit de workshop risicohouding van eind 2018 is hierin meegenomen. Vervolgens zijn er een aantal specifieke onderzoeksvragen geformuleerd en zijn economische assumpties herzien en opnieuw vastgesteld. Bij het vaststellen van deze assumpties is — in aanvulling op eerdere studies — uitdrukkelijk gekeken naar twee assumptiesets om

“Het verantwoordingsorgaan is nauw bij het ALM-traject betrokken geweest”

zo de robuustheid van de life cycle beleggingen te testen in verschillende economische situaties. Op basis van de uitkomsten van de ALM-berekeningen zijn er op onderdelen aanpassingen in de samenstelling van de return portefeuille aangebracht die naar verwachting betere resultaten genereren in de verschillende scenario's en bij de huidige stand van de wereldeconomie. De verhouding zakelijke waarden en vastrentende waarden van de drie

life cycles is niet gewijzigd. In het bouwpatroon van de beleggingen zijn kleine aanpassingen gemaakt. Het verantwoordingsorgaan is nauw bij het ALM-traject betrokken geweest en is via een aantal workshops meegenomen in de voorgenomen besluiten van het bestuur.

Resultaat van de beleggingen (onderdeel van strategische thema's 2 en 7)

Vanuit een binnen het bestuur uitgesproken behoefte is er in het afgelopen jaar aanzienlijk meer agendatijd ingeruimd voor de bespreking van de resultaten van de life cycle beleggingen. Hierbij is met de adviseurs van Achmea Investment Management en het pensioenbureau overlegd over de ontwikkelingen in de financiële markten en mogelijkheden voor verdere ESG-implementatie. De beleggingen hebben zeer goed gepresteerd in 2019. De lage rente, waar het bestuur geen invloed op heeft, blijft daarentegen een punt van zorg aangezien dit het in te kopen pensioen sterk beïnvloed en de vervangingsratio's erg drukt. Dit is een continu punt van aandacht in de bestuursvergadering.

Risicomanagement (strategisch thema 2)

Naar de mening van het interne toezicht is het SNPS-risicomanagement goed op orde, inclusief de aansluiting met de uitbesteding van administratie en vermogensbeheer. In iedere reguliere bestuursvergadering worden de uitkomsten van de driemaandelijke Risk and Control Self Assessments (RCSA)

besproken, en al of niet aangepast vastgesteld. Deze gestructureerde evaluaties van financiële en niet-financiële risico's vindt plaats door het bestuursbureau, onder leiding van de uitvoerende bestuursleden, en vormt de kern van het SNPS Control Framework en het risicomanagement proces. Niet-uitvoerende bestuursleden hebben een 'standing invitation' voor RCSA-bijeenkomsten en nemen in wisselende samenstelling geregeld deel aan deze kwartaalsessies.

Communicatie & IT (strategische thema's 4 en 5)

Communicatie met de deelnemer staat hoog op de agenda van het bestuur en hierover wordt onder andere met het verantwoordingsorgaan regelmatig overlegd. In het kader van strategisch thema 'klant-centraal' is in 2019 een deelnemersonderzoek naar pensioencommunicatie uitgevoerd welke een goede respons opleverde. Op basis hiervan is er gewerkt aan een nieuw communicatiebeleid- en plan met meetbare doelen waarover in het jaar 2020 gerapporteerd zal worden (afrondding begin 2020).

Ook is het IT-beleid, dat aan het begin van het jaar door het bestuur is vastgesteld, operationeel uitgevoerd. Zo is onder andere samen met het team van Achmea Pensioenservices in het kader van strategisch thema 'technologie' gewerkt aan innovaties als mobiele toepassingen en beeldbellen.

ESG (strategisch thema 6)

Met betrekking tot de ambitie van het bestuur op het gebied van ESG-beleid en implementatie is er goede voortgang gemaakt. Zo is het eerdere besluit tot uitsluiting van controversiële wapens geïmplementeerd en is de verklaring inzake beleggingsbeginselen aangepast met een verwijzing naar de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties. Ook is er een service provider gecontracteerd die ondersteuning gaat verlenen op het gebied van ESG screening, engagement en monitoring. Naar de mening van het interne toezicht heeft dit onderwerp goed de aandacht gehad in 2019 en de verwachting is dat dit in 2020 voortgezet zal worden.

Uitbesteding

Beide uitvoerende bestuurders hebben zich zeer actief getoond in het aansturen en controleren van de uitbestede administratie en het vermogensbeheer. De performance van de uitbestede activiteiten wordt op kwartaalbasis kwantitatief gemonitord op basis van een service level agreement. Daarnaast hecht het bestuur waarde aan een goede operationele samenwerking met de betrokken partijen. Feedback vanuit SNPS richting Achmea Pensioenservices (APS) heeft in 2019 geleid tot verbetering in capaciteit, dienstverlening, projectmanagement en beheersmaatregelen op IT-gebied. Hierbij wordt ook vooruitgekeken, zoals bijvoorbeeld naar de geplande overgang van APS naar een nieuw pensioenadministratiesysteem. Desgevraagd houdt APS het bestuur van SNPS goed op de hoogte van de ontwikkelingen. De niet-uitvoerende bestuurders hebben in het afgelopen jaar diverse bijeenkomsten op

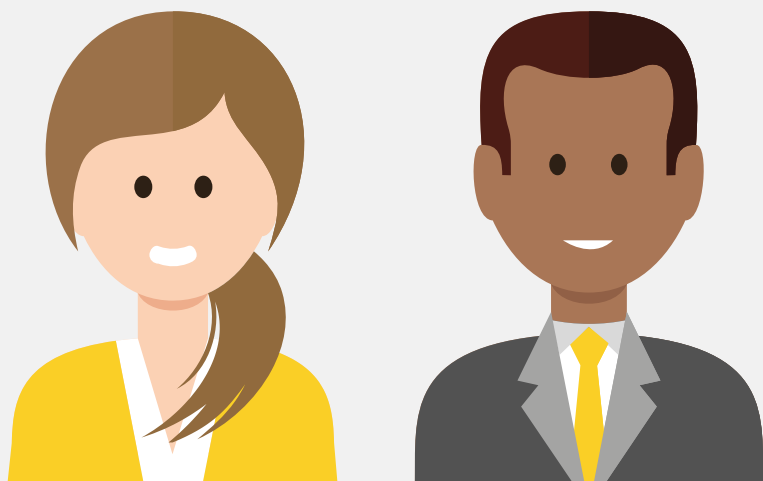
locatie van de uitbestedingspartijen bijgewoond. In de jaarevaluatie van de uitbestedingspartners worden de verschillende partijen gekwalificeerd op 'on-target'.

Pensioendialoog (strategisch thema 1) en IMVB (strategisch thema 6)

In samenwerking met Shell Nederland is het uitvoerend bestuur actief aangehaakt bij de discussies ten aanzien van de herziening van het nationale pensioenstelsel. Daarnaast wordt in Pensioenfederatieverband namens SNPS meegewerkt aan de vervolgstappen in het kader van het Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (IMVB) convenant.

Geschiktheid bestuur en verantwoordingsorgaan

Het SNPS-geschiktheidsbeleid is up to date en de onderliggende acties zoals de eindejaars zelf-assessments en het opstellen van individuele opleidingsplannen zijn zonder uitzondering afgerond. Door baanwisselingen hebben zich het afgelopen jaar echter meer wijzigingen in het bestuur en het verantwoordingsorgaan voorgedaan dan was voorzien. Dit vereist van de uitvoerende bestuurders en de specialisten van het pensioenbureau extra aandacht voor on-boarding van de nieuwe leden. Dit wordt in eerste instantie geadresseerd met gerichte opleidingen. Daarnaast wordt er bij het opstellen van bestuursstukken en de behandeling ervan in de bestuursvergaderingen extra tijd ingeruimd voor additionele uitleg en begripsvorming.

“De uitvoerende bestuurders hebben in 2019 hun verantwoordelijkheid op zorgvuldige en professionele wijze ingevuld”

Oordeel

Naar het oordeel van de niet-uitvoerende bestuursleden kan het uitvoerende bestuur van SNPS terugkijken op een succesvol jaar. De uitvoerende bestuurders hebben in 2019 hun verantwoordelijkheid op zorgvuldige en professionele wijze ingevuld, in hechte en plezierige samenwerking met de niet-uitvoerende bestuurders en het verantwoordingsorgaan. De prioriteiten, zoals deze aan het begin van het jaar zijn vastgesteld, zijn zeer compleet uitgevoerd en besproken in de bestuursvergaderingen. De life cycle beleggingen hebben naar verwachting gepresteerd en de operationele uitvoering is goed verlopen. Het ALM-traject is professioneel uitgevoerd en heeft tot heldere uitkomsten geleid. De intensievere bestuursdialoog over vermogensbeheer wordt door de niet-uitvoerende bestuurders als positief en noodzakelijk ervaren. De bestuursagenda's hebben gedegen structuur en de beleidsstukken zijn van goede kwaliteit. Het risicomanagement is volledig geïntegreerd in beleidsvoorbereiding, -besluitvorming en implementatie. Er wordt goed samengewerkt met het verantwoordingsorgaan dat

ook tijdig wordt betrokken in beleidsdiscussies zoals het ALM-traject, deelnemerscommunicatie en ESG-implementatie.

Er is extern proactief en in nauwe samenwerking met Shell Nederland en de Pensioenfederatie geacteerd in het kader van de herziening van het nationale pensioenstelsel en het IMVB-convenant. De uitbesteding van pensioenadministratie en vermogensbeheer wordt strak aangestuurd. Tegelijkertijd wordt er met betrokken partijen geanticipeerd op mogelijke nieuwe wettelijke kaders en verbeteringen van bijvoorbeeld deelnemerscommunicatie.

Aandachtspunten 2020

Voor 2020 zijn door het interne toezicht de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- Implementatie beleggingsaanpassingen naar aanleiding van de ALM-uitkomsten.
- Implementatie van beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen en het IMVB-convenant.
- Implementatie communicatiebeleid en IT-beleid.
- On-boarding en bevordering geschiktheid nieuwe leden bestuur en VO.
- APS: performance & overstap nieuw pensioenadministratiesysteem.
- Herziening pensioenstelsel.

Op het verslag van intern toezicht 2019

Reactie van uitvoerende bestuursleden

De uitvoerende bestuurders danken de niet-uitvoerende bestuurders voor hun positieve oordeel over 2019. De hechte en plezierige samenwerking binnen het bestuur, alsook met het Verantwoordingsorgaan, wordt door de uitvoerende bestuurders herkend.

De dagelijkse ondersteuning van de uitvoerende bestuurders door alle medewerkers van Shell Pensioenbureau Nederland mag daarbij niet onvermeld blijven.

SNPS, als innovatief en toekomstgericht DC-pensioenfonds, houdt zich pro-actief bezig met thema's als inzicht verkrijgen in deelnemersbehoeften en het voldoen aan deze behoeften middels (technologische) innovaties zoals doorbeleggen na pensioendatum, digitale pensioencommunicatie en het bieden van keuzebegeleiding aan deelnemers waar mogelijk. Dit uitgangspunt is de basis voor de strategische prioriteiten van SNPS en zullen in de aankomende pensioenstelselherziening alleen maar in belang toenemen. Dat vraagt van de managementorganisatie blijvende

aandacht voor verandervermogen, voortzetting van het robuuste risico-management raamwerk en grip op de uitbestede taken. Een effectieve samenwerking tussen uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden is daarbij essentieel voor het succes van de strategie.

De door de niet-uitvoerende bestuursleden aangedragen prioriteiten en aandachtspunten voor 2020 worden door de uitvoerende bestuursleden onderschreven. Deze zijn reeds ingebed in het werkplan van SNPS voor de komende periode. Speerpunt daarbij blijft het onderhouden van een open dialoog met alle stakeholders. Op die manier blijft SNPS in staat om, in het belang van deelnemers, wendbaar te opereren in het snel veranderende pensioenlandschap.

Oordeel van het verantwoordingsorgaan

De taak van het verantwoordingsorgaan (VO) is om het bestuur van SNPS van advies te voorzien over de in de statuten vastgelegde thema's.

Inleiding

Het VO formuleert jaarlijks een oordeel over het handelen van het bestuur, over het door het bestuur uitgevoerde beleid en over de beleidskeuzes voor de toekomst.

Gedurende 2019 zijn twee nieuwe leden aangetreden als lid van het VO namens de werknemers en één lid namens de werkgever. Daarnaast is zowel aan werkgevers als werknemerszijde een inleerder toegetreden, waardoor het VO in het laatste kwartaal van 2019, na ruim een jaar onderbezet te zijn geweest, weer een volledige bezetting had inclusief twee inleiders.

Het pensioenfonds heeft tot dusver een gering aantal pensioengerechtigde deelnemers en daardoor nog geen vertegenwoordiging van pensioengerechtigden binnen het VO. Personalía zijn te vinden in de bijlage.

“De taak van het Verantwoordingsorgaan (VO) is om het bestuur van SNPS van advies te voorzien”

Activiteiten en bronnen voor oordeelsvorming

Bij het vormen van een oordeel richt het VO zich op het door het bestuur gevoerde beleid, de beleidsvoornemens aan het begin van en gedurende het jaar en de uitgevoerde belangenafwegingen. Daarnaast neemt het VO het jaarverslag en oordeel van het voorgaande jaar in beschouwing.

Gedurende het verslagjaar heeft het VO in totaal zevenmaal vergaderd met directie en bestuur. Deze goed voorbereide vergaderingen verlopen open en constructief, met voldoende gelegenheid tot vragen. De agenda wordt vooraf samengesteld, waarbij het VO de gelegenheid krijgt tot het aandragen van agendapunten. In de aanloop naar de vergadering ontvangt het VO het materiaal dat tijdens de vergadering besproken wordt. Naast de reguliere vergaderingen is er een aantal bijeenkomsten en werkgroep sessies georganiseerd waar specifieke onderwerpen zijn besproken zoals de het proces en de uitkomsten van de ALM-studie, pensioencommunicatie, de deelnemers-enquêtes en de ontwikkelingen rondom het Environmental, Social en Governance (ESG) beleid. Het VO heeft de omgang met zowel uitvoerende als niet-uitvoerende bestuurders als prettig en constructief ervaren.

Het VO heeft ook in 2019 een eigen werkplan opgesteld en gedeeld met het bestuur. Tijdens de frequente interne VO-overleggen worden onder andere mogelijke agendapunten, de aangeleverde documenten voor de vergadering, de uitgevoerde

“Het bestuur heeft gedurende het jaar het VO op de hoogte gehouden”

werkzaamheden in relatie tot het VO-werkplan en de zelfevaluatie van het VO besproken.

Het VO beheert een algemene Competentievisie alsmede een Opleidingsplan en gedurende 2019 zijn door de VO-leden verschillende opleidingen gevolgd. Tevens wordt door de leden van het VO zeer regelmatig gebruik gemaakt van de door het bestuur ondersteunde mogelijkheden tot verdere kennisontwikkeling via SPO. Dit alles draagt bij tot efficiënt overleg, constructieve discussie en gerichte vragen. Het VO verkrijgt op deze manier relevante informatie om tot een degelijk oordeel te komen.

Reflectie op 2019

Het bestuur heeft gedurende het jaar het VO op een transparante en duidelijke wijze op de hoogte gehouden van de status en progressie op zowel de kortlopende als langdurige projecten. Het in 2019 vernieuwde Management Informatie-dashboard heeft daarbij voor verbeterde inzichten gezorgd en wordt door het VO als een positieve vernieuwing gezien. Waar het de operationele uitvoering van projecten betreft, is het VO tevreden. Waar er duidelijke tijdslijnen en doelen staan, worden projecten over het algemeen

tijdig en op juiste wijze afgerond. Vanuit de missie, visie en strategie van SNPS heeft het bestuur zeven belangrijke thema's gedefinieerd, die ook in het bestuursverslag van het pensioenfonds worden genoemd. Deze thema's zijn leidend geweest in de operationele activiteiten en projecten die door het bestuur in 2019 zijn uitgevoerd. Het VO ziet deze aanpak als een positieve ontwikkeling en deelt de keuze van het bestuur voor deze speerpunten. In 2019 is zoals gepland de ALM-studie uitgevoerd voor SNPS. Het bestuur heeft het VO door middel van drie workshops goed op de hoogte gehouden van de voortgang van het proces, de uitkomsten en de vervolgstappen. De uitkomsten van de ALM-studie zullen in de beleggingsportefeuilles van het pensioenfonds worden verwerkt. Het VO is van mening dat de ALM-studie en opvolging daarvan zeer zorgvuldig zijn uitgevoerd, en zullen leiden tot beter gebalanceerde beleggingsportefeuilles voor deelnemers. Rondom het beleid inzake verantwoord beleggen (ook wel genoemd Environmental, Social en Governance (ESG) beleid) is in 2019 goede voortgang gemaakt. Zo is in 2019 gestart met de implementatie van het eind 2018 ondertekende IMVB-convenant. Het pensioenfonds heeft

een impactanalyse opgesteld en de eerste stappen voor screening, engagement en monitoring zijn gezet. Daarnaast is in het beleid verantwoord beleggen een verwijzing naar de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties opgenomen. Naast deze positieve ontwikkelingen adviseert het VO de aandacht in 2020 te richten op het verder uitwerken van het geformaliseerde beleid inzake verantwoord beleggingen met meer concrete korte en lange termijn ambities op het gebied van verantwoord

“Om inzicht te krijgen in de meningen, wensen en ideeën van de deelnemers is er een online enquête gehouden”

beleggen. Het VO blijft bereid hierin een adviserende rol te spelen. In het kader van de op de deelnemer afgestemde (“customer centric”) communicatie, is het VO verheugd dat de flexplanner, de innovatieve planner tool, in 2019 succesvol in gebruik is genomen. Deze tool biedt waardevolle gepersonaliseerde inzichten voor de deelnemers. Ook waardeert het VO, dat het bestuur al enige tijd bezig is met het uitdiepen van de mogelijkheden, zoals financiële educatie, financiële

planningsgesprekken (in overleg met de werkgever) en fysieke workshops, omtrent deze “actieve deelnemer betrokkenheid”. Om inzicht te krijgen in de meningen, wensen en ideeën van de deelnemers is er een online enquête gehouden onder de deelnemers. Het onderwerp betrof pensioencommunicatie. De response was boven verwachting en heeft geleid tot nieuwe inzichten. Deze manier om de dialoog met de deelnemers aan te gaan zal daarom in de toekomst vaker door het pensioenfonds worden toegepast. Daarnaast is door de directie in 2019 op proactieve wijze aandacht besteed aan de mogelijke verdere invulling en impact van het pensioenakkoord zoals op nationaal niveau door kabinet en sociale partners overeengekomen. Het VO waardeert de wijze waarop de directie in externe gremia én in media inzichten heeft gedeeld over ons toekomstbestendige SNPS-model. Het VO is positief over de constructieve bijdrage die de directie heeft geleverd aan het externe debat over DC-fondsen in Nederland.

In navolging van afgelopen jaren kan het VO, op basis van de regelmatige interacties met het bestuur als geheel, de niet-uitvoerende bestuursleden, en de directie van SPN, constateren dat de dynamiek, communicatie en onafhankelijke beschouwing van en tussen de uitvoerende en niet-uitvoerende bestuursleden goed is.

Adviesaanvragen

In het afgelopen jaar heeft het bestuur driemaal formeel om advies verzocht. De adviesaanvragen in verband met de netto en bruto beschikbare premiestaffel zijn door het VO beoordeeld en er is een positief advies uitgebracht. Op de adviesaanvraag inzake het gecombineerd communicatiebeleid en -strategie SSPF en SNPS, dat in december 2019 is ontvangen, is begin 2020 advies uitgebracht.

Vooruitblik op 2020

Gezien de nog nader uit te werken details van het pensioenakkoord, de marktontwikkelingen en de wet- en

regelgeving, verwacht het VO dat ook in 2020 het bestuur de externe ontwikkelingen op de voet zal volgen, deelnemers blijft informeren en een actieve rol zal spelen in de herziening van het pensioenstelsel. Het VO blijft de brede zorgplicht, mede gezien de externe ontwikkelingen, ook voor 2020 als een voortdurend kernthema zien. In het kader van deze brede zorgplicht bepleit het VO dat de focus van het bestuur zal liggen op het blijven motiveren van deelnemers om zich actief met hun pensioen bezig te houden en bij de deelnemers meer bewustzijn te creëren met betrekking tot de keuzes die ze maken en de

“Op de deelnemer afgestemde communicatie is één van de strategische kernthema’s”

impact die deze keuzes hebben op hun pensioen. Gezien de huidige marktontwikkelingen als gevolg van COVID-19, moeten naar de mening van het VO, deelnemers zich goed bewust zijn van de kansen en risico's met betrekking tot de hoogte van hun verwachte pensioenresultaat. Op de deelnemer afgestemde communicatie (“customer centric”) is evenals in 2019 één van de strategische kernthema's voor 2020. Het VO steunt dit kernthema van harte. Daarnaast ziet het VO in het kader van de bredere

zorgplicht ook het belang van duidelijke communicatie toegespitst op de risico's en belangen van de verschillende doelgroepen van het SNPS. Het VO blijft bereid om hierin een actieve rol te spelen.

Ook blijft ESG één van de speerpunten. In 2020 wordt het beleid inzake verantwoord beleggen herzien. Tevens wordt aandacht besteed aan verdere implementatie van de vereisten uit het IMVB-convenant. Het VO onderstreept het belang van de geplande deelnemers-enquête en het meer concreet maken van

beleid en doelstellingen, inclusief meer concrete korte en lange termijn ambities, op het gebied van verantwoord beleggen. Het VO blijft bereid hierin een adviserende rol te spelen.

In de afgelopen jaren hebben vele wijzigingen binnen het bestuur plaatsgevonden, dit betrof zowel uitvoerende als niet-uitvoerende bestuursleden. Ook in 2020 zullen er naar verwachting weer wijzigingen binnen het bestuur plaatsvinden. Het VO wil in dat kader nogmaals het belang van het waarborgen van

“Het VO wil het belang van het waarborgen van het kennisniveau en de kwaliteit van het bestuur benadrukken”

het kennisniveau en de kwaliteit van het bestuur benadrukken, zeker op het gebied van beleggen en vermogensbeheer.

Oordeel 2019

Op grond van de bovenstaande informatie heeft het VO zich een algemeen oordeel gevormd over het handelen van het bestuur, het door het bestuur uitgevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. Met de diverse parallel lopende

projecten inclusief de ALM-studie, de betrokkenheid bij externe discussies rondom de herziening van het pensioenstelsel en de wijzigingen in de diverse gremia van het pensioenfonds heeft het bestuur getoond zijn taken goed te verstaan en heeft het de belangen van alle deelnemers en andere belanghebbenden evenwichtig in beschouwing genomen. Daarbij wordt de operationele ondersteuning door SPN adequaat uitgevoerd. Verder waardeert het VO de huidige aanpak van het bestuur waarbij de operationele activiteiten gedreven worden door zeven belangrijke strategische thema's. [Onder voorbehoud van review accountant en actuaris] Op basis van de hiervoor beschreven en alle overige bevindingen van het VO, de observaties en bevindingen van de externe accountant, certificerend actuaris en toezichthoudende (niet-uitvoerende) bestuurders in beschouwing nemende, oordeelt het VO positief over het handelen van het bestuur aangaande het gevoerde beleid, de beleidskeuzes voor de toekomst en de naleving van goed en stabiel pensioenfondsbestuur. Tot slot wil het VO zijn waardering uitspreken voor het werk en inzet van het bestuur en medewerkers, en de vele inspanningen en resultaten die zijn geleverd gedurende 2019.

Kerncijfers 2019

Lees hier de kerncijfers van SNPS. De belangrijkste getalsmatige feiten op een rij.

Verslag van het bestuur

AANTAL DEELNEMERS, GEWEZEN DEELNEMERS EN PENSIOENGERECHTIGDEN PER EINDE JAAR					
	2019	2018	2017	2016	2015
BRUTO PENSIOENREGELING					
Deelnemers	2.975	2.598	2.349	2.050	1.736
Gewezen deelnemers	498	392	268	162	65
Pensioengerechtigden	11	7	7	2	-
	3.484	2.997	2.624	2.214	1.801
NETTO PENSIOENREGELING					
Deelnemers	4.299	4.272	4.173	4.301	4.901
Gewezen deelnemers	1.167	1.115	1.164	1.131	235
Pensioengerechtigden	95	66	45	20	8
	5.561	5.453	5.382	5.452	5.144

PREMIEBIJDRAGEN WERKGEVER EN WERKNEMER, SALDO OVERDRACHTEN VAN RECHTEN RISICO DEELNEMERS EN PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN VOOR REKENING PENSIOENFONDS					
(x € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
BRUTO PENSIOENREGELING					
Premiebijdragen werkgever - Bruto pensioenregeling	30.691	25.191	21.314	18.470	13.918
Premiebijdragen werknemers - Bruto pensioenregeling	3.140	2.633	2.266	1.904	1.466
TOTAAL PREMIEBIJDRAGEN	33.831	27.824	23.580	20.374	15.384
Saldo overdrachten van rechten risico deelnemers - Bruto pensioenregeling					
	4.951	2.696	1.033	2.855	8.540
Overdrachten aan verzekeraar of afkopen – Bruto pensioenregeling	12	78	-7	6	-
Pensioenuitvoeringskosten voor rekening pensioenfonds – Bruto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	1.190	1.064	885	1.165	922
- gedeeld door gemiddeld aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden (x € 1)	398,-	408,-	402,-	616,-	622,-
Kosten vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds – Bruto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	170	145	109	86	71
Kosten vermogensbeheer t.l.v. deelnemers – Bruto pensioenregeling (in basispunten (bps) ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)					
	21bps	26bps	28bps	27bps	24bps

PREMIEBIJDAGEN WERKGEVER EN WERKNEMER, SALDO OVERDRACHTEN VAN RECHTEN RISICO DEELNEMERS EN PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN VOOR REKENING PENSIOENFONDS					
(x € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
NETTO PENSIOENREGELING					
Premiebijdragen van werkgever - Netto pensioenregeling	13.790	13.285	13.756	17.177	18.938
Premiebijdragen van werknemer - Netto pensioenregeling	2.980	2.939	2.725	3.189	3.121
TOTAAL PREMIEBIJDAGEN	16.770	16.224	16.481	20.366	22.059
Saldo overdrachten van rechten risico deelnemers - Netto pensioenregeling	-17	-6	-	-	-
Overdrachten aan verzekeraar of afkopen – Netto pensioenregeling	469	945	1.268	1.469	82
Pensioenuitvoeringskosten voor rekening pensioenfonds – Netto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	931	1.026	899	1.285	800
- gedeeld door gemiddeld aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden (x € 1)	212,-	236,-	211,-	279,-	326,-
Kosten vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds – Netto pensioenregeling (daarmee direct ten laste van werkgever)	92	78	59	46	18
Kosten vermogensbeheer t.l.v. deelnemers – Netto pensioenregeling (in basispunten (bps) ten opzichte van het gemiddeld belegd vermogen)	22bps	26bps	29bps	25bps	22bps

ALGEMENE RESERVE, MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN EN VOORZIENING TOEKOMSTIGE UITVOERINGSKOSTEN					
(x € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
Algemene reserve	5.475	4.359	3.207	2.399	2.015
Minimaal vereist eigen vermogen	3.629	2.660	2.249	1.968	1.623
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	6.590	5.154	4.316	3.275	2.300

De beleidsdekkingsgraad en de reële dekkingsgraad zijn gelijk aan de feitelijke dekkingsgraad. De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

BELEGGINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS, LIQUIDE MIDDELEN DEELNEMERS NOG TE BELEGGEN EN VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN RISICO DEELNEMERS					
(x € 1.000)	2019	2018	2017	2016	2015
BRUTO PENSIOENREGELING					
Life Cycle portefeuille Rente	16.034	11.575	9.481	7.650	10.787
Life Cycle portefeuille Match I	184	84	58	677	2.062
Life Cycle portefeuille Rendement	139.844	92.540	75.797	55.280	26.400
Life Cycle portefeuille Match II	-	-	16	467	-
CVP Bruto	3.551	2.092	1.788	-	-
Liquide middelen/Vorderingen deelnemers nog te beleggen	2.654	1.952	1.703	1.365	1.560
Voorziening pensioen- verplichtingen risico deelnemers	162.267	108.243	88.843	65.439	40.809
NETTO PENSIOENREGELING					
Life Cycle portefeuille Rente	6.883	5.269	4.308	3.007	2.310
Life Cycle portefeuille Match I	168	109	90	1.699	1.173
Life Cycle portefeuille Rendement	70.963	50.343	43.424	29.753	13.430
Life Cycle portefeuille Match II	-	-	61	1.184	-
CVP Netto	6.872	3.569	2.075	-	-
Vorderingen deelnemers nog te beleggen	1.062	1.070	1.040	1.236	1.466
Voorziening pensioen- verplichtingen risico deelnemers	85.948	60.360	50.998	36.879	18.379

PERFORMANCE 2019 VERSUS BENCHMARK PER LIFE CYCLE PORTEFEUILLE					
BRUTO EN NETTOPENSIOENREGELING					
Life Cycle portefeuille	Performances (BRUTO) in %	Totale managementfee-kosten t.l.v. LCP en Beleggingsfondsen in %	Performances (na aftrek van kosten) in %	Benchmark performance in %	Under- / overperformance in %
	2019	2019	2019	2019	2019
Life Cycle Rente	7,4%	0,1%	7,3%	7,1%	0,2%
Life Cycle Match I	13,8%	0,1%	13,7%	13,8%	-0,1%
Life Cycle Rendement	22,1%	0,0%	22,0%	23,1%	-1,0%
CVP Bruto	18,1%	0,0%	18,1%	18,4%	-0,3%
CVP Netto	18,1%	0,0%	18,1%	18,3%	-0,2%

Jaarrekening

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

X € 1.000		2019	2018
ACTIVA			
Beleggingen voor risico deelnemers	(1)	248.215	168.603
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(2)	19.360	13.816
Vorderingen en overlopende activa	(3)	1.162	989
Liquide middelen	(4)	12.583	9.272
		281.320	192.680
PASSIVA			
Stichtingskapitaal en reserves	(5)	5.475	4.359
Technische voorzieningen	(6)	19.360	13.816
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	(7)	248.215	168.603
Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	(8)	6.590	5.154
Overige schulden en overlopende passiva	(9)	1.680	748
		281.320	192.680

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

2 STAAT VAN BETALEN EN LASTEN

X € 1.000		2019	2018
BATEN			
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	(10)	50.601	44.048
Beleggingsresultaten risico deelnemers	(11)	36.604	-6.367
TOTAAL BATEN		87.205	37.681
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(12)	715	1.177
Pensioenuitvoeringskosten	(13)	2.383	2.313
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers	(14)	79.612	28.762
Mutatie technische voorzieningen	(15)	5.544	1.871
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(16)	-5.544	-1.871
Mutatie voorziening toekomstige uitvoeringskosten	(17)	1.436	838
Saldo overdrachten van rechten voor risico deelnemers	(18)	-4.934	-2.690
Herverzekeringen	(19)	6.877	6.129
TOTAAL LASTEN		86.089	36.529
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		1.116	1.152

(*) De nummering verwijst naar de toelichting

BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

	2019	2018
Algemene reserve - Bruto pensioenregeling	1.076	1.082
Algemene reserve - Netto pensioenregeling	40	70
	1.116	1.152

3 KASSTROOMOVERZICHT		
Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.		
X € 1.000	2019	2018
KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN		
Ontvangen premiebijdragen van werkgevers en werknemers	50.429	43.934
Ontvangen waardeoverdrachten risico deelnemers	5.011	2.690
Betaalde pensioenuitkeringen/afkopen	-713	-1.295
Betaalde kosten herverzekeringen	-6.306	-6.123
Betaalde waardeoverdrachten voor risico deelnemers	-44	-
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.058	-2.188
	46.319	37.018
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen voor risico deelnemers	4.261	3.244
Aankopen beleggingen voor risico deelnemers	-46.574	-38.093
Overige mutaties inzake beleggingen risico deelnemers	-695	-281
	-43.008	-35.130
Mutatie liquide middelen	3.311	1.888
SAMENSTELLING GELDMIDDELEN		
	2019	2018
Liquide middelen per 1 januari	9.272	7.384
Mutatie liquide middelen	3.311	1.888
Liquide middelen per 31 december	12.583	9.272

Algemene Toelichting

Inleiding

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (hierna SNPS of het pensioenfonds) biedt twee pensioenregelingen aan op basis van zuiver beschikbare premie, te weten Pensioenreglement I (voor de Bruto pensioenregeling) en Pensioenreglement Netto Pensioenregeling. De deelnemer kan het opgebouwde pensioenkapitaal aanwenden voor een variabel pensioen binnen SNPS (door middel van het Collectief Variabel Pensioen hierna CVP) of een vaste pensioenuitkering bij een pensioenverzekeraar naar keuze.

Het algemene uitgangspunt van het te voeren beleid van SNPS is om de pensioenovereenkomsten na te komen en wel tegen zo stabiel mogelijke premies. Hierbij wordt gestreefd de kosten zo laag mogelijk te houden, binnen de randvoorwaarden die het Bestuur stelt ten aanzien van kwaliteit van uitvoering. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, de pensioenreglementen, de uitvoeringsovereenkomsten en de Actuariële Bedrijfstechnische Nota (ABTN).

De pensioenovereenkomsten zoals vastgelegd in de individuele arbeidsovereenkomsten van werknemers, zijn neergelegd in twee pensioenreglementen op basis van een zuiver beschikbare premie, te weten Pensioenreglement I (voor de Bruto pensioenregeling) en de Netto Pensioenregeling. Vanaf 1 april 2017 bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan het CVP.

Als gevolg van de kenmerken van de zuivere beschikbare premieregelingen en het feit dat het pensioenfonds geen ingegane pensioenen voor risico van het pensioenfonds kent, liggen zowel het beleggingsrisico, het renterisico en het langlevensrisico gedurende de gehele duur van deelneming en pensionering (in geval van deelname aan het CVP) bij de

(gewezen) deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde. Risico's voortvloeiende uit de risicoverzekeringen in verband met overlijden en arbeidsongeschiktheid tot de pensioendatum zijn volledig verzekerd.

Gelet op de bovenstaande kenmerken van de uitgevoerde pensioenregelingen, is de beleidsruimte binnen SNPS

afgebakend. Vanwege de door de werkgever, in overleg met de Centrale Ondernemingsraad Shell, bepaalde inhoud van de pensioenregelingen is de ruimte voor het voeren van een eigen pensioenbeleid beperkt. Gegeven de aard van de pensioenregelingen (zuiver beschikbare premie) is de ruimte voor het voeren van een premiebeleid beperkt en is er geen sprake van een indexatiebeleid. De voornaamste beleidsterreinen waarop SNPS wel nadrukkelijk een eigen beleid voert, zijn het beleggingsbeleid, het communicatiebeleid en het uitbestedingsbeleid (onder meer met betrekking tot de pensioenadministratie en het vermogensbeheer).

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610.

De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. Het Bestuur heeft op 19 mei 2020 de jaarrekening vastgesteld.

Algemene grondslagen

Opname in de balans en staat van baten en lasten

Een actief is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een verplichting is in de balans opgenomen, als het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Een actief of verplichting is niet (meer) in de balans opgenomen:

- Als door een transactie (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en (nagenoeg) alle risico's van een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen.
- Vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Hierdoor kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties", die zowel een actief als een passief kan zijn.

Baten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermeerdering van het economisch potentieel

-samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Lasten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen, als een vermindering van het economisch potentieel

-samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting heeft plaatsgevonden en de waarde daarvan betrouwbaar is vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een actief en een verplichting zijn gesaldeerd (netto) opgenomen, als er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen én de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De hiermee samenhangende rentebaten en rentelasten zijn eveneens gesaldeerd opgenomen.

Reële waarde

Activa en verplichtingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, tenzij anders is aangegeven.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening volgens Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt, die van invloed zijn op de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa, verplichtingen, baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren, die -gegeven de omstandigheden- als redelijk zijn beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen, die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen zijn opgenomen:

- in het verslagjaar waarin de schatting is herzien, als de herziening alleen voor dat

verslagjaar gevolgen heeft, of

- in het verslagjaar van herziening en toekomstige verslagjaren, als de herziening gevolgen heeft voor zowel het verslagjaar als toekomstige verslagjaren.

Splitsing kosten tussen bruto en netto pensioenregeling

Specifieke kosten, waaronder de administratiekosten, zijn per regeling gefactureerd en toegerekend naar de Bruto en de Netto pensioenregeling. Voor 'algemene' kosten (de kosten die niet specifiek zijn toe te rekenen aan of de Bruto of de Netto pensioenregeling) wordt een verdeelsleutel toegepast om de kosten te splitsen naar de Bruto pensioenregeling en de Netto pensioenregeling. De toegepaste verdeelsleutel is in de betreffende toelichting vermeld.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er is geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde

waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., zijn als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

KOERSEN VREEMDE VALUTA TEN OPZICHTE VAN DE EURO:		
	31-12-2019	31-12-2018
Amerikaanse Dollar	1,12	1,14
Britse Pond	0,85	0,90
Hongkong Dollar	8,75	8,95
Japanse Yen	121,99	125,42
Canadese Dollar	1,46	1,56
Australische Dollar	1,60	1,62
Zwitserse Frank	1,09	1,13

Specifieke grondslagen

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Beleggingen voor risico deelnemers

Beleggingen voor rekening en risico deelnemers zijn middelen die aangehouden worden op rekeningen ten behoeve van deelnemers die zelf het beleggingsrisico dragen in het kader van de beschikbare premieregeling.

De Bruto en de Netto pensioenregeling van SNPS omvatten drie Life Cycle profielen: Defensief, Neutraal en Offensief. Als een deelnemer geen beleggingskeuze heeft gemaakt, worden de netto beschikbare premies (zijnde de gestorte premies exclusief de opslagen voor risicopremies en kosten) belegd conform het Life Cycle profiel Neutraal. De drie Life Cycle profielen worden in de praktijk door middel van drie ‘administratieve’ Life Cycle portefeuilles uitgevoerd, waarbij binnen de Life Cycle portefeuilles geïnvesteerd wordt in onderliggende institutionele beleggingsfondsen. Life Cycle portefeuilles Rente en Match I beleggen in vastrentende waarden, Life Cycle portefeuille Rendement belegt voornamelijk in zakelijke waarden. In Life Cycle profiel Offensief wordt derhalve relatief het meest belegd in Life Cycle portefeuille Rendement, in Life Cycle profiel Defensief wordt relatief het minst belegd in Life Cycle portefeuille Rendement. Verder geldt voor alle Life Cycle profielen dat naarmate de pensioendatum nadert het gewicht in Life Cycle portefeuille Rendement wordt afgebouwd.

De twee administratieve CVP portefeuilles beleggen in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en derivaten. Er is geen individuele keuze mogelijk. Het Bestuur stelt de CVP-beleggingsmix vast op basis van een ALM-studie. Beleggingen en kosten van vermogensbeheer kunnen naar de volgende 4 niveaus worden onderverdeeld:

- Niveau 1: Het niveau van SNPS;
- Niveau 2: Het niveau van de vier Life Cycle portefeuilles en de twee administratieve CVP portefeuilles die onderdeel zijn van de Beleggingen voor risico deelnemers.
- Niveau 3: Het niveau van de onderliggende institutionele beleggingsfondsen binnen de vier Life Cycle portefeuilles en de twee administratieve CVP portefeuilles van niveau 2.
- Niveau 4: Het niveau van de beleggingen binnen de onderliggende institutionele beleggingsfondsen van niveau 3.

Algemeen

De beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor een deel van de financiële instrumenten kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld, vindt waardering plaats op basis van geamortiseerde kostprijs.

Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten die voor beleggingsdoeleinden worden aangehouden binnen de beleggingsportefeuilles worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering als gevolg van de korte looptijd. Participaties in beleggingspools en -instellingen die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die onderliggende beleggingen (look-through benadering).

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Het pensioenfonds belegt niet direct in financiële instrumenten, zoals derivaten, ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie.

(Reële) waardebepaling

Via drie ‘administratieve’ Life Cycle portefeuilles (LCP Rente, Match I en Rendement) en twee ‘administratieve’ CVP portefeuilles wordt belegd in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en derivaten.

De beleggingen van het pensioenfonds worden op niveau 3 gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. De reële waarde is gebaseerd op de Net Asset Value (NAV) van de onderliggende beleggingsfondsen binnen de vier Life Cycle portefeuilles. De NAV is gelijk aan de intrinsieke waarde die de manager van het beleggingsfonds op 31 december heeft gepubliceerd en is gelijk aan de handelsprijs op 31 december als op die datum is gehandeld.

Vastgoedbeleggingen

De beleggingen zijn gewaardeerd op niveau 3. Voor de splitsing van de beleggingen naar categorie vastgoed is gebruik gemaakt van look through in de beleggingen op niveau 3.

Aandelen

De beleggingen zijn gewaardeerd op niveau 3. Voor de splitsing van de beleggingen naar categorie aandelen is gebruik gemaakt van look through in de beleggingen op niveau 3.

Vastrentende waarden

De beleggingen zijn gewaardeerd op niveau 3. Voor de splitsing van de beleggingen naar categorie vastrentende waarden is gebruik gemaakt van look through in de beleggingen op niveau 3.

Derivaten

Het pensioenfonds maakt geen direct gebruik van derivaten, zoals bijvoorbeeld voor afdekking van valutarisico's. In de onderliggende beleggingsinstellingen kunnen wel derivaten worden gebruikt.

De beleggingen zijn gewaardeerd op niveau 3. Voor de splitsing van de beleggingen naar categorie is gebruik gemaakt van look through in de beleggingen op niveau 3.

Overige beleggingen

De beleggingen zijn gewaardeerd op niveau 3. Voor de splitsing van de beleggingen naar categorie is gebruik gemaakt van look through in de beleggingen op niveau 3.

Securities lending

Het pensioenfonds participeert niet direct in securities lending. In de jaarrekening zijn derhalve geen securities lending posities verwerkt. In de onderliggende beleggingsinstellingen kan wel sprake zijn van securities lending.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Bruto pensioenregeling:

De Bruto pensioenregeling van SNPS is van kracht per 1 juli 2013. Deze pensioenregeling kan, behoudens de risicodekkingen, worden gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De door SNPS toegezegde risicodekkingen bij overlijden in actieve dienst en bij (partiële) arbeidsongeschiktheid worden gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst op basis van eindsalaris en pensioenjaren.

De pensioenregeling voorziet in een beschikbare premie, een (partieel) arbeidsongeschiktheidspensioen ten behoeve van de deelnemers en in een (tijdelijk) partnerpensioen en een wezenpensioen bij overlijden in actieve dienst ten behoeve van de nabestaanden. Tevens bevat de pensioenregeling een verzekering voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid.

Netto pensioenregeling:

De vrijwillige Netto pensioenregeling van SNPS is van kracht per 1 januari 2015. Deze pensioenregeling kan, behoudens de risicodekkingen, worden gekarakteriseerd als premieovereenkomst.

De door SNPS toegezegde risicodekkingen bij overlijden in actieve dienst en premievrijstelling bij (partiële) arbeidsongeschiktheid worden gekarakteriseerd als een uitkeringsovereenkomst.

De pensioenregeling voorziet in een netto pensioenpremie ten behoeve van de deelnemers en in een netto partnerpensioen en wezenpensioen bij overlijden in actieve dienst ten behoeve van de nabestaanden. Tevens bevat de pensioenregeling een verzekering voor premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid.

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij (partiële) arbeidsongeschiktheid zijn volledig verzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het risico van (partiële) arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig verzekerd bij Achmea Schadeverzekeringen N.V.

Vorderingen uit herverzekeringscontracten op risicobasis worden verantwoord op het moment dat de verzekerde gebeurtenis zich voordoet. Voor de IBNR-voorziening (IBNR staat voor Incurred But Not Reported) is een

vordering op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de IBNR-voorziening (zie waarderingsgrondslag verderop in dit hoofdstuk). Voor de voorziening voor levenslang partnerpensioen is een vordering op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de voorziening voor de levenslang partnerpensioen (zie waarderingsgrondslag verderop in dit hoofdstuk). Voor de voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is een vordering op de herverzekeraar opgenomen gelijk aan de waardering van de voorziening premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid (zie waarderingsgrondslag verderop in dit hoofdstuk).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa zijn bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Daarna tegen de geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde als er geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, als er sprake is van oninbaarheid.

Overige activa

Onder meer worden hieronder de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van liquiditeiten die voor beleggingsdoeleinden worden aangehouden binnen de beleggingsportefeuilles, deze zijn verwerkt onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemene reserve

De algemene reserve bestaat uit het verschil tussen de activa van het pensioenfonds enerzijds en de hiervoor bedoelde technische voorzieningen en

overige passiva anderzijds. Het saldo van baten en lasten zal toegevoegd of onttrokken worden aan de algemene reserve.

Het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers wordt vastgesteld met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Volgens het bepaalde is het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers gelijk aan 25% van de jaarlijkse beheerslasten.

Aanvullend moet een bedrag aan eigen vermogen worden aangehouden vanwege het feit dat het pensioenfonds overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's in actieve dienst heeft verzekerd bij externe partijen.

Technische voorzieningen Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen bestaan uit de volgende voorzieningen:

IBNR-voorziening

Onder de overige technische voorzieningen is de IBNR-voorziening opgenomen. Deze voorziening is bedoeld om de schade die in de toekomst ontstaat door voor de balansdatum ingegane arbeidsongeschiktheid te kunnen financieren, ook indien de uitvoeringsovereenkomst met de toegetreden onderneming is beëindigd. De IBNR-voorziening is gelijk aan de som van de herverzekeringspremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid over het huidige en het voorgaande boekjaar en de herverzekeringspremie voor arbeidsongeschiktheidspensioen over het huidige en het voorgaande boekjaar. Voor de IBNR-voorziening is voor hetzelfde bedrag een vordering op de herverzekeraar opgenomen op de debetzijde van de balans.

Voorziening levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

De Voorziening voor levenslang partnerpensioen en wezenpensioen is bedoeld om schade die in de toekomst ontstaat door overlijden van een gewezen deelnemer, vóór datum van pensionering, de partner en de wezen van een levenslang pensioen te voorzien. Dit schaderisico is volledig verzekerd waardoor hetzelfde bedrag als vordering op de herverzekeraar is opgenomen.

De Voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is bedoeld om toekomstige pensioeninkopen bij (partiële) arbeidsongeschiktheid te financieren. Dit schaderisico is volledig verzekerd waardoor hetzelfde bedrag als vordering op de herverzekeraar is opgenomen.

De Voorziening levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt vastgesteld met inachtneming van de volgende actuariële grondslagen en veronderstellingen:

- Rekenrente: De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Onvoorwaardelijke indexatie: Het ingegane (tijdelijk) partnerpensioen, het ingegane wezenpensioen en het ingegane arbeidsongeschiktheidspensioen wordt jaarlijks per 1 januari met 2% verhoogd. Deze onvoorwaardelijke indexaties worden, in de vaststelling van de voorzieningen voor deze pensioensoorten, meegenomen.
- Overlevingstafels: Prognosetafel AG2018 met als basisjaar 2020, waarbij de sterftkansen met de in de onderstaande tabel opgenomen factoren worden vermenigvuldigd:

LEEFTIJDSCATEGORIE	VERMENIGVULDIGINGSFACTOR VOOR STERFTEKANSEN MANNEN
25-54	50%
55-74	56%
≥75	56% op leeftijd 75 oplopend met 2% per jaar tot maximaal 100%

LEEFTIJDSCATEGORIE	VERMENIGVULDIGINGSFACTOR VOOR STERFTEKANSEN VROUWEN
25-64	70%
65-79	80%
80-84	85%
≥85	85% op leeftijd 85 oplopend met 1% per jaar tot maximaal 100%

- Gezinssamenstelling: Voor gewezen deelnemers met een latent nabestaandenpensioen wordt bij berekening van de contante waarde van de partnerpensioenen uitgegaan van een gehuwdheidsfrequentie van 100% tot de pensioenleeftijd, die daarna afloopt met de sterftekansen van de partner volgens de gebezigde overlevingstafels. Aangenomen wordt dat bij (echt)paren de man 3 jaar ouder is dan de vrouw.
- Geboortedata: Verondersteld is dat alle deelnemers zijn geboren op de eerste dag van de maand volgend op hun geboortemaand.
- Arbeidsongeschiktheid: Bij de vaststelling van de voorziening voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt rekening gehouden met een jaarlijkse stijging van 5%. Deze stijging is in de voorziening opgenomen ter dekking van de stijging van de beschikbare premiestaffel per leeftijdscategorie (3% per jaar) en ter dekking van de onvoorwaardelijke indexatie van het pensioengevend salaris (2% per jaar).
- Er wordt geen rekening gehouden met reactiveringskansen.
- Administratiekosten: De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds wordt met 2% verhoogd voor administratiekosten.

Voor de berekeningen die moeten worden uitgevoerd in het kader van echtscheiding en/of conversie, worden de actuariële grondslagen gehanteerd die ook voor waardeoverdrachten worden gehanteerd (wettelijke rekenregels voor waardeoverdracht).

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers bruto en netto pensioenregeling

In de opbouwfase van het pensioen zijn de pensioenkapitalen van de deelnemers gelijk aan de ingelegde premies (voor de netto pensioenregeling na aftrek van de premies voorde risicodekkingen) vermeerderd of verminderd met de betreffende rendementen, de verhogingen uit hoofde van overlijden van andere (gewezen) deelnemers. Na overlijden van een (gewezen) deelnemer komt het saldo van de pensioenbeleggingsrekening van de betreffende (gewezen) deelnemer te vervallen en wordt dat gebruikt voor de verhoging van de saldi pensioenbeleggings-rekeningen van de overige (gewezen) deelnemers in de desbetreffende pensioenregeling naar rato van de per (gewezen) deelnemer aanwezige saldi.

Het pensioenkapitaal in de uitkeringsfase (Collectief Variabel Pensioen (CVP)) is gelijk aan het gezamenlijk door de deelnemers ingebrachte kapitaal uit de life cycles, vermeerderd of verminderd met het hierop behaalde rendement en verminderd met de uitgekeerde pensioengelden. De variabele aanspraak van de deelnemer, die is ingekocht op moment van inbreng van het kapitaal, wordt gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. Per einde van het boekjaar wordt het jaarresultaat in de CVP berekend door de op basis van deze grondslagen bepaalde voorziening af te trekken van het aanwezige pensioenkapitaal. Dit resultaat zal per 1 juli aan de deelnemers worden uitgedeeld. Bij de berekening worden de volgende actuariële grondslagen gehanteerd:

- Rekenrente: De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.
- Vaste stijging en daling: Bij keuze voor een vaste stijging/daling wordt het ingegane ouderdomspensioen jaarlijks per 1 juli met 1% verhoogd/verlaagd. Deze vaste stijgingen/dalingen worden, in de vaststelling van de voorzieningen voor deze pensioensoort, meegenomen.
- Overlevingstafels: Prognosetafel AG2018 met als basisjaar 2020, waarbij de sterftekansen met de in de onderstaande tabel opgenomen factoren worden vermenigvuldigd:

LEEFTIJDSCATEGORIE	VERMENIGVULDIGINGSFACTOR VOOR STERFTEKANSEN MANNEN
25-54	50%
55-74	56%
≥75	56% op leeftijd 75 oplopend met 2% per jaar tot maximaal 100%

LEEFTIJDSCATEGORIE	VERMENIGVULDIGINGSFACTOR VOOR STERFTEKANSEN VROUWEN
25-64	70%
65-79	80%
80-84	85%
≥85	85% op leeftijd 85 oplopend met 1% per jaar tot maximaal 100%

- Gezinssamenstelling: Voor gewezen deelnemers met een latent nabestaandenpensioen wordt bij berekening van de contante waarde van de partnerpensioenen uitgegaan van een gehuwdheidsfrequentie van 100% tot de pensioenleeftijd, die daarna afloopt met de sterftekansen van de partner volgens de gebezigde overlevingstafels. Aangenomen wordt dat bij (echt)paren de man 3 jaar ouder is dan de vrouw.
- Geboortedata: Verondersteld is dat alle deelnemers zijn geboren op de eerste dag van

de maand volgend op hun geboortemaand.

- Administratiekosten: De voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds wordt niet verhoogd voor administratiekosten.

Zowel in opbouw- als de uitkeringsfase is derhalve de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers gelijk aan de som van de pensioenkapitalen van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

Voorziening toekomstige uitvoeringskosten

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten heeft betrekking op de contante waarde van de geschatte uitvoeringskosten voor afwikkeling van alle verplichtingen van het pensioenfonds bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de op dat moment te verwachten toekomstige uitvoeringskosten. Bij de vaststelling van deze voorziening wordt er van uitgegaan dat de opgebouwde pensioenkapitalen en aanspraken 2 jaar na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever, worden overgedragen naar een andere pensioenuitvoerder.

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de Premiebijdragen een opslag voor de (lopende) uitvoeringskosten. Zie sectie Premiebijdragen van (werkgevers en werknemers).

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Premiebijdragen van werkgevers en werknemers

Bruto Pensioenregeling

De feitelijke samenstelling van de beschikbare premie in enig boekjaar bestaat uit: Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden. De beschikbare premiestaffel is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag; De aan de herverzekeraar verschuldigde risicopremies voor dekking van risico's van overlijden in actieve dienst en arbeidsongeschiktheid; Een opslag ter dekking van de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten; Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor uitvoeringskosten; Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

Netto Pensioenregeling

De feitelijke samenstelling van de netto premie in enig boekjaar bestaat uit: Beschikbare premies die op de netto pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden welke verdeeld worden naar (i) inleg pensioenbeleggingsrekening en (ii)

inhouding voor de herverzekeringen; Een opslag ter dekking van de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten; Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor uitvoeringskosten; Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huuropbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten van de beleggingen. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de gerealiseerde herwaarderingen.

Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer bestaan uit de kosten die binnen de Life Cycle portefeuilles worden verrekend met de beleggingsopbrengsten. Deze kosten bestaan uit betaalde transactiekosten (inclusief in- en uitstap vergoedingen) en

beheervergoedingen (management fees), zoals in rekening gebracht door de managers van de onderliggende institutionele beleggingsfondsen.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten (in- en uitstapvergoedingen voor rekening van de deelnemers) bij aanschaf of verkoop van onderliggende beleggingsfondsen binnen een Life Cycle portefeuille en transactiekosten (bewaarloon en settlementkosten) binnen de onderliggende institutionele beleggingsfondsen. In- en uitstapvergoedingen zijn daarmee onderdeel van de aan- en verkoopprijs van aandelen in de onderliggende institutionele beleggingsfondsen.

Overige baten

Overige baten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen.

Pensioenuitvoeringskosten ten laste van het pensioenfonds

De pensioenuitvoeringskosten ten laste van het pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De pensioenuitvoeringskosten ten laste van het pensioenfonds kunnen worden gesplitst in kosten van pensioenbeheer ten laste van pensioenfonds en kosten van vermogensbeheer ten laste van pensioenfonds.

Kosten van vermogensbeheer ten laste van pensioenfonds:

Kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds worden onderscheiden van de kosten van vermogensbeheer die ten laste van de deelnemers komen en in mindering komen op de Beleggingsresultaten risico deelnemers. De kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds bestaan uit de betaalde vergoedingen aan Achmea Investment Management B.V. (AIM) in het kader van de uitbestedingsovereenkomst en de vaste vergoeding van de custodian.

Kosten van pensioenbeheer ten laste van het pensioenfonds:

De kosten van pensioenbeheer ten laste van het pensioenfonds zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Verdeling tussen Bruto en Netto pensioenregeling: De pensioenuitvoeringskosten ten laste van pensioenfonds worden aan de Bruto en de Netto pensioenregeling toegerekend op basis van de splitsing zoals opgenomen op de facturen en/of bijgevoegde specificaties. Dit geldt bijvoorbeeld voor de administratiekosten, kosten van het bestuursbureau en projectkosten. Kosten die niet specifiek zijn toe te rekenen aan hetzij de Bruto hetzij de Netto pensioenregeling worden evenredig (verdeelsleutel 50:50) over beide pensioenregelingen verdeeld. Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de Premiebijdragen (specifiek de werkgeverspremie) een opslag ter dekking van de (lopende) pensioenuitvoeringskosten.

Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds en risico deelnemers

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen van (gewezen) deelnemers.

Herverzekeringen

Herverzekeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop de herverzekering betrekking heeft.

Grondslagen kasstroomoverzicht

- Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode:
- Alle ontvangsten en uitgaven zijn hierbij als zodanig gepresenteerd.
 - Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioen- en beleggingsactiviteiten.

Toelichting op de balans

Alle bedragen in de toelichting zijn x € 1.000 tenzij anders vermeld.

Activa

1. Beleggingen voor risico deelnemers

Hieronder is een overzicht gegeven van de beleggingen verdeeld naar pensioenregelingen en beleggingsportefeuilles.

VERDELING BELEGGINGEN NAAR PENSIOENREGELINGEN EN BELEGGINGSPORTEFEUILLES PER 31 DECEMBER 2019 (NIVEAU 2)							
	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Nog te beleggen/ onttrekken	TOTAAL
Bruto pensioenregeling IDC	16.034	184	139.844	-	-	2.654	158.716
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	3.551	-	-	3.551
Netto pensioenregeling IDC	6.883	168	70.963	-	-	1.062	79.076
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	6.872	-	6.872
TOTAAL	22.917	352	210.807	3.551	6.872	3.716	248.215

VERDELING BELEGGINGEN NAAR PENSIOENREGELINGEN EN BELEGGINGSPORTEFEUILLES PER 31 DECEMBER 2018 (NIVEAU 2)							
	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	CVP Bruto	CVP Netto	Nog te beleggen/ onttrekken	TOTAAL
Bruto pensioenregeling IDC	11.575	84	92.540	-	-	1.952	106.151
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	2.092	-	-	2.092
Netto pensioenregeling IDC	5.269	109	50.343	-	-	1.070	56.791
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	3.569	-	3.569
TOTAAL	16.844	193	142.883	2.092	3.569	3.022	168.603

Hieronder wordt een overzicht gegeven van het verloop van de beleggingen in de beleggingsportefeuilles portefeuilles.

BELEGGINGSPORTEFEUILLES VERLOOPOVERZICHT 2019 (NIVEAU 2)						
	Stand per 1 januari 2019	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2019
LCP Rente	16.844	5.807	-1.002	36	1.232	22.917
LCP Match I	193	170	-33	3	19	352
LCP Rendement	142.883	36.958	-2.933	853	33.046	210.807
CVP Bruto	2.092	1.029	-24	34	420	3.551
CVP Netto	3.569	2.610	-269	73	889	6.872
Nog te beleggen	3.022	-	-	694	-	3.716
TOTAAL	168.603	46.574	-4.261	1.693	35.606	248.215

BELEGGINGSPORTEFEUILLES VERLOOPOVERZICHT 2018 (NIVEAU 2)						
	Stand per 1 januari 2018	Aankopen	Verkopen	Overige mutaties	Waarde mutaties	Stand per 31 december 2018
LCP Rente	13.789	3.751	-912	-	216	16.844
LCP Match I	148	85	-42	-	2	193
LCP Rendement	119.221	31.898	-1.564	-	-6.672	142.883
LCP Match II	77	-	-75	-	-2	-
CVP Bruto	1.788	290	-15	-	29	2.092
CVP Netto	2.075	2.070	-636	-	60	3.569
Nog te beleggen	2.743	-	-	279	-	3.022
TOTAAL	139.841	38.094	-3.244	279	-6.367	168.603

VERDELING BELEGGINGSPORTEFEUILLE (LCP) (NIVEAU 2) NAAR ONDERLIGGENDE WAARDEN PER 31 DECEMBER 2019 (NIVEAU 3)						
	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	TOTAAL
LCP Rente	-	-	22.882	-	35	22.917
LCP Match I	-	-	348	-	4	352
LCP Rendement	41.202	126.770	41.982	-	853	210.807
CVP Bruto	256	764	2.073	424	34	3.551
CVP Netto	478	1.459	4.014	848	73	6.872
Nog te beleggen	-	-	-	-	3.716	3.716
STAND PER 31 DECEMBER 2019	41.936	128.993	71.299	1.272	4.715	248.215

VERDELING BELEGGINGSPORTEFEUILLE (LCP)(NIVEAU 2) NAAR ONDERLIGGENDE WAARDEN PER 31 DECEMBER 2018 (NIVEAU 3)						
	Vastgoed-beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overige beleggingen	TOTAAL
LCP Rente	-	-	16.844	-	-	16.844
LCP Match I	-	-	193	-	-	193
LCP Rendement	28.629	84.667	29.478	-	109	142.883
CVP Bruto	145	406	1.266	275	-	2.092
CVP Netto	234	723	2.162	450	-	3.569
Nog te beleggen	-	-	-	-	3.022	3.022
STAND PER 31 DECEMBER 2018	29.008	85.796	49.943	725	3.131	168.603

In onderstaande tabellen is de samenstelling van het belegd vermogen binnen beleggingsportefeuilles per 31 december van het boekjaar weergegeven, gesplitst naar de onderliggende institutionele beleggingsfondsen (niveau 3).

LIFE CYCLE PORTEFEUILLE RENTE NAAR ONDERLIGGENDE INSTITUTIONELE BELEGGINGSFONDSEN (NIVEAU 3)		
Categorie/Fonds	Marktwaaarde 31-12-2019	Marktwaaarde 31-12-2018
Niet-Staatsobligaties Euro: iShares Euro Credit Bond Index Fund (IE)	15.379	11.241
Niet-Staatsobligaties Niet-Euro: BlackRock Intermediate Credit Bond Index Fund "B"	7.502	5.570
Beleggingscrediteuren	-13	-
Liquide middelen	49	33
TOTAAL	22.917	16.844

LIFE CYCLE PORTEFEUILLE MATCH I NAAR ONDERLIGGENDE INSTITUTIONELE BELEGGINGSFONDSEN (NIVEAU 3)		
Categorie/Fonds	Marktwaaarde 31-12-2019	Marktwaaarde 31-12-2018
Staatsobligaties – Lange Duratie 20 jaar: iShares Euro Government Bond 20yr Target Duration UCITS	348	192
Liquide middelen	4	1
TOTAAL	352	193

LIFE CYCLE PORTEFEUILLE RENDEMENT NAAR ONDERLIGGENDE INSTITUTIONELE BELEGGINGSFONDSEN (NIVEAU 3)		
Categorie/Fonds	Marktwaaarde 31-12-2019	Marktwaaarde 31-12-2018
Indirect vastgoed: iShares Developed Real Estate Index Fund (IE)	41.202	28.629
Aandelen Wereld (Ontwikkelde Markten): iShares Developed World Index Fund (IE)	42.265	27.890
Aandelen Wereld (Low Volatility): Robeco QI Inst Global Dev Cons Equities Fund T1	41.693	28.367
Aandelen Opkomende Markten: Robeco QI Institutional EM Enhanced Index Eq Fnd	42.813	27.924
Vastrentende waarden - High Yield: Robeco High Yield Fund	41.982	29.479
Beleggingsdebiteuren	601	-
Beleggingscrediteuren	-32	-
Liquide middelen	283	594
TOTAAL	210.807	142.883

CVP BRUTO BELEGGINGSPORTEFEUILLE NAAR ONDERLIGGENDE INSTITUTIONELE BELEGGINGSFONDSEN (NIVEAU 3)		
Categorie/Fonds	Marktwaaarde 31-12-2019	Marktwaaarde 31-12-2018
Indirect Vastgoed: iShares Developed Real Estate Index Fund (IE)	256	145
Aandelen Wereld (Ontwikkelde Markten): iShares Developed World Index Fund (IE)	253	131
Aandelen Wereld (Low Volatility): Robeco QI Global Developed Conservative Equities	254	140
Aandelen Opkomende Markten: Robeco QI Institutional EM Enhanced Index Eq Fnd	257	134
Staatsobligaties euro - Lange Duratie 40: Robeco Inst Liability Driven Euro Core Govt Bnd 40	424	275
Staatsobligaties euro - Lange Duratie 20: iShares Euro Government Bond 20yr Target Duration UCITS	1.505	919
Staatsobligaties euro: iShares Euro Government Bond Index Fund (IE)	316	190
Vastrentende waarden - High Yield: Robeco High Yield Bond Fund	253	142
Beleggingsdebiteuren	3	-
Liquide middelen	30	16
TOTAAL	3.551	2.092

CVP NETTO BELEGGINGSPORTEFEUILLE NAAR ONDERLIGGENDE INSTITUTIONELE BELEGGINGSFONDSEN (NIVEAU 3)		
Categorie/Fonds	Marktwaaarde 31-12-2019	Marktwaaarde 31-12-2018
Indirect Vastgoed: iShares Developed Real Estate Index Fund (IE)	478	234
Aandelen Wereld (Ontwikkelde Markten): iShares Developed World Index Fund (IE)	475	233
Aandelen Wereld (Low Volatility): Robeco QI Global Developed Conservative Equities	472	249
Aandelen Opkomende Markten: Robeco QI Institutional EM Enhanced Index Eq Fnd	513	240
Staatsobligaties euro - Lange Duratie 40: Robeco Inst Liability Driven Euro Core Govt Bnd 40	849	450
Staatsobligaties euro - Lange Duratie 20: iShares Euro Government Bond 20yr Target Duration UCITS	2.926	1.568
Staatsobligaties euro: iShares Euro Government Bond Index Fund (IE)	600	329
Vastrentende waarden - High Yield: Robeco High Yield Bond Fund	486	253
Beleggingsdebiteuren	5	-
Liquide middelen	68	13
TOTAAL	6.872	3.569

Reële waarde bepaling

Schattingen en veronderstellingen
Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van de deelnemers nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en passiva op balansdatum benadert de reële waarde.

Via vier ‘administratieve’ Life Cycle portefeuilles en twee ‘administratieve’ CVP portefeuilles wordt belegd in niet- beursgenoteerde beleggingsfondsen, waarbij deze beleggingsfondsen beleggen in aandelen, vastgoed, vastrentende waarden, overige beleggingen en derivaten. Voor de niet-beursgenoteerde beleggingen in fondsen wordt de waardering bepaald op basis van de laatst ontvangen fondsrapportages (intrinsieke waarde methode). Deze rapportages zijn niet door een accountant gecontroleerd en de periode van deze rapportages loopt niet (in alle gevallen) synchroon met het boekjaar van het pensioenfonds. Om deze onzekerheid te mitigeren wordt gedurende het jaar de performance beoordeeld en jaarlijks achteraf een aansluiting gemaakt met de gecontroleerde jaarrekeningen van deze fondsen (‘back-testing’). De waardering kan hoger of lager zijn, maar is gezien de mitigerende maatregelen naar inschatting van het bestuur niet materieel voor het beeld van de jaarrekening.

Onderscheid wordt gemaakt in de volgende waarderingmethoden:

- Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs of betreffen liquide middelen.
- Onafhankelijke taxaties.
- De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico. Hieronder vallen de derivaten.
- Intrinsieke waarde: de marktwaaarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to- fund managers.
- Andere methode: marktwaaardebepaling niet gebaseerd op marktdata, maar gebaseerd op aannames en schattingen die de prijs significant beïnvloeden.

GEHANTEERDE WAARDERINGSMETHODIEK 2019 (NIVEAU 3)						
Per 31 december 2019	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW-berekeningen	Intrinsieke waarde methode	Andere methode(n)	TOTAAL
Vastgoed beleggingen	-	-	-	41.936	-	41.936
Aandelen	-	-	-	128.993	-	128.993
Vastrentende waarden	-	-	-	71.299	-	71.299
Derivaten	-	-	-	1.272	-	1.272
Overige beleggingen	3.716	-	-	999	-	4.715
TOTAAL	3.716	-	-	244.499	-	248.215

GEHANTEERDE WAARDERINGSMETHODIEK 2018 (NIVEAU 3)						
Per 31 december 2018	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW-berekeningen	Intrinsieke waarde methode	Andere methode(n)	TOTAAL
Vastgoed beleggingen	-	-	-	29.008	-	29.008
Aandelen	-	-	-	85.796	-	85.796
Vastrentende waarden	-	-	-	49.943	-	49.943
Derivaten	-	-	-	725	-	725
Overige beleggingen	3.022	-	-	109	-	3.131
TOTAAL	3.022	-	-	165.581	-	168.603

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen bestaan volledig uit beleggingen in indirect vastgoed via participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die beleggen in vastgoed.

Aandelen

De beleggingen in aandelen bestaan volledig uit beleggingen in aandelen via participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die beleggen in aandelen.

Vastrentende waarden

De beleggingen in vastrentende waarden bestaan volledig uit beleggingen in vastrentende waarden via participaties in niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die beleggen in vastrentende waarden.

Overige beleggingen

De overige beleggingen bestaan volledig uit liquide middelen binnen de niet-beursgenoteerde beleggingsfondsen die niet toe te wijzen zijn aan één categorie.

NOG TE BELEGGEN POSTEN VOOR RISICO DEELNEMERS		
Bruto pensioenregeling IDC	31-12-2019	31-12-2018
Nog te beleggen premies december	2.290	1.888
Nog te beleggen ontvangen inkomende waardeoverdrachten	364	64
	2.654	1.952
Netto pensioenregeling IDC	31-12-2019	31-12-2018
Nog te beleggen premies december	1.062	1.070
	1.062	1.070

2 HERVERZEKERINGSDEEL TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
Specificatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	12.993	9.543
Netto pensioenregeling	6.367	4.273
	19.360	13.816
Technische voorzieningen	31-12-2019	31-12-2018
IBNR-voorziening	5.988	5.478
Levenslang partnerpensioen voorziening	10.145	5.611
Tijdelijk partnerpensioen voorziening	1.649	1.042
Wezenpensioen voorziening	213	117
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	1.365	1.568
TOTAAL	19.360	13.816
Mutatieoverzicht technische voorzieningen	2019	2018
STAND PER 1 JANUARI	13.816	11.945
Mutatie IBNR-voorziening	510	643
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	4.534	675
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	607	5
Mutatie wezenpensioen voorziening	96	-24
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	-203	572
STAND PER 31 DECEMBER	19.360	13.816

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij Achmea Schadeverzekeringen N.V. Achmea Pensioen & Levensverzekeringen N.V. en Achmea Schadeverzekeringen N.V. hebben een credit rating A met een 'stable outlook' (Standard & Poor's).

3 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA		
	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	845	697
Netto pensioenregeling	317	292
	1.162	989
Specificatie vorderingen / premiedebiteuren	31-12-2019	31-12-2018
Nog te ontvangen periodieke premieopslag kosten en herverzekeringen	1.018	898
Te verrekenen uitkeringen	144	91
	1.162	989

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

De vordering werkgever inzake premieopslag heeft betrekking op het nog van de werkgever te ontvangen bedrag uit hoofde van te verrekenen premieopslagen ter dekking van de pensioenuitvoeringskosten.

De te verrekenen uitkeringen hebben betrekking op betaalde uitkeringen die nog verkocht moeten worden uit de beleggingen in de daaropvolgende periode.

4 LIQUIDE MIDDELEN		
	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	8.161	6.790
Netto pensioenregeling	4.422	2.482
	12.583	9.272

Onder de liquide middelen pensioenfondsen zijn opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op de bankrekening aangehouden bij ABN AMRO Bank N.V., die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben.

Bankrekeningen die beheerd worden door de vermogensbeheerder zijn onder de beleggingen opgenomen.

Passiva

5 STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES			
	Algemene reserve Bruto pensioenregeling	Algemene reserve Netto pensioenregeling	TOTAAL
STAND PER 1 JANUARI 2019	3.541	818	4.359
Uit bestemming saldo van baten en lasten	1.076	40	1.116
STAND PER 31 DECEMBER 2019	4.617	858	5.475

Het positieve saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de algemene reserve.

	Algemene reserve Bruto pensioen- regeling	Algemene reserve Netto pensioen- regeling	TOTAAL
STAND PER 1 JANUARI 2018	2.459	748	3.207
Uit bestemming saldo van baten en lasten	1.082	70	1.152
STAND PER 31 DECEMBER 2018	3.541	818	4.359

Het positieve saldo van baten en lasten is toegevoegd aan de algemene reserve.

Solvabiliteit	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen	5.475	4.359
Minimaal vereist eigen vermogen	3.629	2.660

Solvabiliteit	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Totaal vermogen	279.640	102,0	191.932	102,3
Af: (Technische) voorzieningen	274.165	— 100,0	187.573	— 100,0
EIGEN VERMOGEN	5.475	2,0	4.359	2,3
Minimaal vereist eigen vermogen	3.629	1,3	2.660	1,4
Feitelijke dekkingsgraad		102,0		102,3
Minimaal vereiste dekkingsgraad		101,3		101,4

De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan de feitelijke dekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van het moment van vaststelling en de elf daaraan voorafgaande maandeinden. Op grond van de aanwijzingen bij de verslagstaten mogen pensioenfondsen die zijn vrijgesteld van maand- en kwartaalrapportages de beleidsdekkingsgraad gelijkstellen aan de aanwezige dekkingsgraad op balansdatum. De vereiste dekkingsgraad is gelijk aan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Aangezien het pensioenfonds geen technische voorzieningen voor risico van het pensioenfonds heeft die niet volledig zijn herverzekerd, loopt het pensioenfonds geen beleggingsrisico voor eigen rekening en is het vereist eigen vermogen daarmee gelijk aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Het minimaal vereist eigen vermogen bij de voorziening voor risico (gewezen) deelnemers wordt vastgesteld met inachtneming van het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Volgens het bepaalde is het minimaal vereist eigen vermogen bij de technische voorziening voor risico (gewezen) deelnemers gelijk aan 25% van de jaarlijkse beheerslasten. Aanvullend moet een bedrag aan eigen vermogen aangehouden worden vanwege het feit dat het pensioenfonds

overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's in actieve dienst heeft herverzekerd bij externe partijen. Het minimaal vereist eigen vermogen van SNPS bedraagt ultimo 2019 € 3.629.

Aangezien het eigen vermogen ultimo 2019 € 5.475 bedraagt, is ultimo 2019 geen sprake van een dekkingstekort. Vanwege het karakter van de regeling (zuivere premieovereenkomst) wordt een vereist eigen vermogen niet bepaald.

6 TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	12.993	9.543
Netto pensioenregeling	6.367	4.273
	19.360	13.816
	31-12-2019	31-12-2018
Technische voorzieningen		
IBNR-voorziening	5.988	5.478
Levenslang partnerpensioen voorziening	10.145	5.611
Tijdelijk partnerpensioen voorziening	1.649	1.042
Wezenpensioen voorziening	213	117
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	1.365	1.568
TOTAAL	19.360	13.816
	2019	2018
Mutatieoverzicht technische voorzieningen		
STAND PER 1 JANUARI	13.816	11.945
Mutatie IBNR-voorziening	510	643
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	4.534	675
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	607	5
Mutatie wezenpensioen voorziening	96	-24
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	-203	572
STAND PER 31 DECEMBER	19.360	13.816

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij Achmea Schadeverzekeringen N.V.

7 VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN RISICO DEELNEMERS		
	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling IDC	158.716	106.151
Bruto pensioenregeling CVP	3.551	2.092
Netto pensioenregeling IDC	79.076	56.791
Netto pensioenregeling CVP	6.872	3.569
	248.215	168.603
	31-12-2019	31-12-2018
Specificatie bruto pensioenregeling CVP		
Bruto pensioenregeling CVP aanspraken	3.448	2.139
Bruto pensioenregeling CVP nog toe te delen resultaat	103	-47
	3.551	2.092
	31-12-2019	31-12-2018
Specificatie netto pensioenregeling CVP		
Netto pensioenregeling CVP aanspraken	6.685	3.658
Netto pensioenregeling CVP nog toe te delen resultaat	187	-89
	6.872	3.569

VERLOOPOVERZICHT VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN PER PENSIOENREGELING

	Bruto Pensioen- regeling IDC	Bruto Pensioen- regeling CVP	Netto Pensioen- regeling IDC	Netto Pensioen- regeling CVP	TOTAAL
STAND PER 1 JANUARI 2018	87.055	1.788	48.986	2.012	139.841
Premiestortingen	20.905	-	12.602	-	33.507
Inkomende waardeoverdrachten	2.910	-	-	-	2.910
Uitgaande waardeoverdrachten	-214	-	-6	-	-220
Uitkeringen en afkopen	-78	-15	-435	-540	-1.068
Beleggingsresultaat	-4.137	29	-2.319	60	-6.367
Van IDC naar CVP	-290	290	-2.037	2.037	-
STAND PER 31 DECEMBER 2018	106.151	2.092	56.791	3.569	168.603
Premiestortingen	25.491	-	13.132	-	38.623
Inkomende waardeoverdrachten	4.978	-	-	-	4.978
Uitgaande waardeoverdrachten	-27	-	-17	-	-44
Uitkeringen en afkopen	-12	-25	-254	-259	-550
Beleggingsresultaat	23.165	454	12.025	961	36.605
Van IDC naar CVP	-1.030	1.030	-2.601	2.601	-
STAND PER 31 DECEMBER 2019	158.716	3.551	79.076	6.872	248.215

Voor een verdere toelichting op de mutaties zie de toelichting op de staat van baten en lasten.
De gevoerde pensioenregelingen van SNPS betreffen individuele beschikbare premieregelingen.

8 VOORZIENING TOEKOMSTIGE UITVOERINGSKOSTEN

	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	3.375	2.689
Netto pensioenregeling	3.215	2.465
	6.590	5.154

Het pensioenfonds houdt een voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten aan zodat het pensioenfonds de uitvoeringskosten kan dragen in geval van discontinuïteit van de onderneming en de te maken uitvoeringskosten voor de dan gewezen deelnemers niet uit het rendement hoeven te worden onttrokken. Bij de vaststelling van deze voorziening wordt ervan uitgegaan dat de opgebouwde pensioenkapitalen en aanspraken 2 jaar na beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever, worden overgedragen naar een andere pensioenuitvoerder.

De per eind 2019 aanwezige kostenvoorziening voldoet aan het wettelijk minimaal vereiste niveau waardoor SNPS in staat is om de opgebouwde kapitalen bij een externe partij onder te brengen. Het geambieerde kostenvoorzieningsniveau, waarbij het pensioenfonds in staat is de uitvoeringskosten naar de toekomst toe zelfstandig te kunnen dragen, zal in de komende jaren bereikt worden.

Voorziening toekomstige uitvoeringskosten	2019	2018
STAND PER 1 JANUARI	5.154	4.316
Dotatie	1.436	838
STAND PER 31 DECEMBER	6.590	5.154

9 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA		
	31-12-2019	31-12-2018
Bruto pensioenregeling	1.014	417
Netto pensioenregeling	666	331
	1.680	748

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Overige schulden	31-12-2019	31-12-2018
Schuld aan herverzekeraar	705	134
Te betalen kosten	938	612
Ontvangen waardeoverdrachten	33	-
Uitkeringen / afkopen	4	2
	1.680	748

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Er is sprake van een relatie, in de vorm van een uitvoeringsovereenkomst, tussen het pensioenfonds en de werkgever, de aangesloten ondernemingen en hun bestuurders.

Transacties met bestuurders

Bestuurders (gepensioneerden) krijgen vergoedingen voor de uitvoering van bestuurstaken. SNPS heeft geen leningen verstrekt aan de bestuurders. Ook heeft SNPS geen vorderingen op de bestuurders.

Overige transacties met verbonden partijen

Betreffende de uitvoeringsovereenkomst tussen het pensioenfonds en werkgever bestaan de transacties uit de ontvangen premies voor de financiering van de aanspraken en de uitvoering van de regeling.

Transacties met verbonden partijen vinden plaats tegen marktconforme tarieven.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Ultimo boekjaar zijn er geen niet uit de balans bijkende activa en verplichtingen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn na de balansdatum geen gebeurtenissen geweest van dien aard dat een wezenlijk ander beeld zou ontstaan van de financiële positie per einde 2019 dan op grond van dit verslag kan worden verkregen.

Op 11 maart 2020 heeft de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de uitbraak van het COVID-19 virus officieel bestempeld als een pandemie. Omdat in vele landen verregaande maatregelen zijn getroffen wordt voor de periode hierna omvangrijke economische schade verwacht. De beurskoersen zijn in de eerste maanden van 2020 fors gedaald en daarmee ook het vermogen van SNPS. Omdat de daling in 2020 heeft plaatsgevonden, is deze niet in de jaarrekening verwerkt.

Toelichting op de staat van baten en lasten

10 PREMIEBIJDRAGEN VAN WERKGEVERS EN WERKNEMERS		
(X € 1.000 TENZIJ ANDERS VERMELD)	2019	2018
Bruto pensioenregeling	33.831	27.824
Netto pensioenregeling	16.770	16.224
	50.601	44.048
BRUTO PENSIOENREGELING	2019	2018
a1. Beschikbare premie bijdrage werkgever (voor risico deelnemers)	22.520	18.372
a2. Beschikbare premie bijdrage werknemer (voor risico deelnemers)	3.140	2.633
b. Premieopslag voor herverzekeringen	5.251	4.738
c. Premieopslag voor administratie- en uitvoeringskosten	1.360	1.547
d. Premiebijdrage werkgever voor voorziening toekomstige uitvoeringskosten	686	174
e. Premiebijdrage werkgever voor minimaal vereist eigen vermogen	874	360
	33.831	27.824

De feitelijke premie voor de bruto pensioenregeling bestaat in enig boekjaar uit:

- a. Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden;
- b. De aan de herverzekeraar verschuldigde risicopremies voor dekking van risico's van overlijden in actieve dienst en arbeidsongeschiktheid;
- c. Een opslag voor de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- d. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten;
- e. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het vereist eigen vermogen;

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 33.831 duizend (2018: € 27.824 duizend). De kostendekkende premie bedraagt € 33.635 duizend (2018: € 27.105 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

De bruto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premieregeling, de premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Deze beschikbare premiestaffel van de SNPS pensioenregeling is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag beginnend met 10,1% voor 18 tot 22-jarigen tot 35,3% voor 63 tot en met 67 jarigen. Deze pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris minus de franchise (jaarlijks vastgesteld, € 14.770,- voor 2019 (2018: € 14.297,-)). Het pensioengevend salaris dat meegenomen wordt bij het bepalen van de pensioengrondslag is afgetopt op een bepaalde fiscale inkomensgrens (jaarlijks vastgesteld, € 95.219,- voor 2019 (2018: € 92.991,-)). De deelnemer betaalde in 2019 een eigen bijdrage van 2,0% (2018: 2,0%) van de pensioengrondslag, onafhankelijk van de leeftijd van deze deelnemer.

Voor 2019 bedroeg de totale eigen bijdrage zoals betaald door de werknemers € 3.140 duizend (2018: € 2.633 duizend). Het restant van de premies - inclusief aanvullende opslagen voor risicopremies en kosten - werd betaald door de werkgever. Aanvullend zijn deelnemers verzekerd voor nabestaandenpensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

NETTO PENSIOENREGELING	2019	2018
a1. Beschikbare premie bijdrage werkgever inleg pensioenbeleggingsrekening (voor risico deelnemers)	11.922	11.448
a2. Beschikbare premie bijdrage werknemer inleg pensioenbeleggings- rekening (voor risico deelnemers)	1.368	1.342
a3. Beschikbare premie bijdrage werknemer inhouding voor herverzekeringen	1.612	1.597
b. Premieopslag voor administratie- en uitvoeringskosten	1.023	1.122
c. Premiebijdrage voor voorziening toekomstige uitvoeringskosten	750	664
d. Premiebijdrage werkgever voor minimaal vereist eigen vermogen	95	51
	16.770	16.224

De feitelijke premie voor de Netto pensioenregeling bestaat in enig boekjaar uit:

- a. Beschikbare premies die op de pensioenbeleggingsrekening van de deelnemer gestort worden welke verdeeld wordt naar inleg pensioenbeleggingsrekening (a1 en a2) en inhouding voor de herverzekeringen (a3);
- b. Een opslag voor de (lopende) administratie- en uitvoeringskosten;
- c. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten;
- d. Een door het pensioenfonds vast te stellen opslag voor het vormen en in stand houden van het minimaal vereist eigen vermogen.

De feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet bedraagt € 16.770 duizend (2018: € 16.224 duizend). De kostendekkende premie bedraagt € 16.770 duizend (2018: € 16.205 duizend). Het pensioenfonds past geen premiedemping toe.

De Netto pensioenregeling van SNPS is een individueel beschikbare premieregeling, de premie wordt hierbij bepaald aan de hand van een leeftijdsafhankelijke premiestaffel. Deze beschikbare premiestaffel van de SNPS

pensioenregeling is uitgedrukt in een percentage van de pensioengrondslag beginnend met 4,0% voor 15 tot en met 19 jarigen tot 15,4% voor 65 tot en met 67 jarigen. Deze pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris minus de fiscale grens; voor 2019 dit is voor Deelnemers A € 95.219,- (2018: € 92.991,-) en Deelnemers B € 96.729,- (2018: € 99.446,-). Deelnemers A en B zijn deelnemers die bruto pensioen opbouwen binnen SNPS respectievelijk Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF). De deelnemer betaalde in 2019 een eigen bijdrage van 0,965 procentpunt (2018: 0,96 procentpunt) van de percentages van de pensioengrondslag.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

BELEGGINGSRESULTATEN RISICO DEELNEMERS SPLITSING NAAR PENSIOENREGELINGEN EN BELEGGINGSPORTEFEUILLES 2019 (NIVEAU 2)

	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	LCP Match II	CVP Bruto	CVP Netto	TOTAAL
Bruto pensioenregeling IDC	880	11	22.273	-	-	-	23.164
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	454	-	454
Netto pensioenregeling IDC	388	12	11.625	-	-	-	12.025
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	-	961	961
TOTAAL	1.268	23	33.898	-	454	961	36.604

BELEGGINGSRESULTATEN RISICO DEELNEMERS SPLITSING NAAR PENSIOENREGELINGEN EN BELEGGINGSPORTEFEUILLES 2018 (NIVEAU 2)

	LCP Rente	LCP Match I	LCP Rendement	LCP Match II	CVP Bruto	CVP Netto	TOTAAL
Bruto pensioenregeling IDC	148	1	-4.285	-1	-	-	-4.137
Bruto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	29	-	29
Netto pensioenregeling IDC	68	1	-2.387	-1	-	-	-2.319
Netto pensioenregeling CVP	-	-	-	-	-	60	60
TOTAAL	216	2	-6.672	-2	29	60	-6.367

2019	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	TOTAAL
Life Cycle portefeuille Rente	38	1.230	-	1.268
Life Cycle portefeuille Match I	2	21	-	23
Life Cycle portefeuille Rendement	1.874	32.024	-	33.898
CVP Bruto	22	432	-	454
CVP Netto	45	916	-	961
	1.981	34.623	-	36.604

2018	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogensbeheer	TOTAAL
Life Cycle portefeuille Rente	-37	253	-	216
Life Cycle portefeuille Match I	2	-	-	2
Life Cycle portefeuille Rendement	628	-7.300	-	-6.672
Life Cycle portefeuille Match II	-	-2	-	-2
CVP Bruto	13	16	-	29
CVP Netto	22	38	-	60
	628	-6.995	-	-6.367

In de jaarrekening zijn alleen de door het pensioenfonds direct betaalde kosten van vermogensbeheer op te nemen. De kosten van vermogensbeheer welke onderdeel uitmaken van het beleggingsresultaat binnen de beleggingsportefeuilles zijn toegelicht in het bestuursverslag ('look through').

Pensioenuitkeringen

PENSIOENUITKERINGEN NAAR REGELINGEN 2019					
	Bruto Pensioen-regeling IDC	Bruto Pensioen-regeling CVP	Netto Pensioen-regeling IDC	Netto Pensioen-regeling CVP	TOTAAL
Ouderdomspensioen	-	25	-	44	69
Partnerpensioen	62	-	75	-	137
Wezenpensioen	16	-	12	-	28
Overdracht aan verzekeraar of afkopen	12	-	254	215	481
	90	25	341	259	715

PENSIOENUITKERINGEN NAAR REGELINGEN 2018					
	Bruto Pensioen-regeling IDC	Bruto Pensioen-regeling CVP	Netto Pensioen-regeling IDC	Netto Pensioen-regeling CVP	TOTAAL
Ouderdomspensioen	-	15	-	30	45
Partnerpensioen	32	-	58	-	90
Wezenpensioen	11	-	8	-	19
Overdracht aan verzekeraar of afkopen	78	-	435	510	1.023
	121	15	501	540	1.177

De post afkopen is de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 484,09 (2018:€ 474,11) per jaar overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

13 PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN		
	2019	2018
Bruto pensioenregeling	1.360	1.209
Netto pensioenregeling	1.023	1.104
	2.383	2.313
PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN REKENING PENSIOENFONDS:		
Kosten van Pensioenbeheer	2019	2018
Administratiekosten IDC	509	618
Administratiekosten CVP	91	89
Kosten Bestuur	50	54
Kosten bestuursbureau	880	951
Adviseurs- en controlekosten m.u.v. accountantskosten	18	25
Accountantskosten	73	102
Toezihtskosten	26	20
Projectkosten	308	68
Opleidingskosten	69	49
Overige kosten	97	114
SUBTOTAAL KOSTEN VAN PENSIOENBEHEER	2.121	2.090
Kosten van vermogensbeheer t.l.v. pensioenfonds	262	223
SUBTOTAAL KOSTEN VAN VERMOGENSBEHEER T.L.V. PENSIOENFONDS	262	223
TOTAAL	2.383	2.313

De administratiekosten betreffen de kosten uit hoofde van pensioenbeheer zoals uitbesteed aan Achmea Pensioenservices N.V.

De projectkosten in 2019 hebben met name betrekking op de implementatie van de wettelijke projecten (kleine waardeoverdrachten en uniforme rekenmethode).

De directe kosten van vermogensbeheer bestaan uit de betaalde vergoedingen aan Achmea Investment Management in het kader van de uitbestedingsovereenkomst en de vaste vergoeding van de custodian.

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premie een opslag ter dekking van de pensioenuitvoeringskosten van de bruto pensioenregeling, waaronder de kosten van pensioenbeheer en de kosten van vermogensbeheer voor rekening van het pensioenfonds. In 2019 bedroeg deze opslag € 1.360 duizend (2018: € 1.547 duizend).

Het pensioenfonds ontvangt als onderdeel van de premie een opslag ter dekking van de pensioenuitvoeringskosten van de netto pensioenregeling, waaronder de kosten van pensioenbeheer en de kosten van vermogensbeheer ten laste van het pensioenfonds. In 2019 bedroeg deze opslag € 1.023 duizend (2018: € 1.122 duizend).

HONORARIA ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT			
2019	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	TOTAAL
Controle van de jaarrekening	73	-	73
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	73	-	73

2018	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	TOTAAL
Controle van de jaarrekening	101	-	101
Andere controlewerkzaamheden	-	-	-
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controle diensten	-	-	-
	101	-	101

In de honoraria van 2018 is een afrekening over de controle over het boekjaar 2017 opgenomen ad € 29 duizend opgenomen. De werkelijke kosten voor de controle over het boekjaar 2018 is € 72 duizend.

Deze werkzaamheden zijn zowel in 2019 als 2018 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP.

In bovenstaande opstelling is de methode gehanteerd waarbij wordt opgegeven de in het boekjaar ten laste gebrachte totale honoraria voor onderzoek van de jaarrekening en verslagstaten en de totale honoraria voor andere controleopdrachten, uitgevoerd door de externe accountant.

Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

De bestuurders in dienst van Shell ontvangen geen bestuursvergoeding vanuit SNPS. De bestuurders niet in dienst van Shell krijgen een vergoeding vanuit SNPS, deze bedroegen over 2019 in totaal € 47 duizend (2018: € 49 duizend) en zijn verantwoord op de regel ‘Kosten Bestuur’ in bovenstaande tabellen.

14 MUTATIE PENSIOENVERPLICHTINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS		
	2019	2018
Mutatie technische voorzieningen voor risico deelnemers		
Mutatie pensioenverplichtingen - Bruto pensioenregeling IDC	52.565	19.096
Mutatie pensioenverplichtingen - Bruto pensioenregeling CVP	1.459	304
Mutatie pensioenverplichtingen - Netto pensioenregeling IDC	22.285	7.805
Mutatie pensioenverplichtingen - Netto pensioenregeling CVP	3.303	1.557
	79.612	28.762

Onder mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers zijn de mutaties opgenomen van de pensioenverplichtingen voor risico deelnemers van de bruto pensioenregeling en de netto pensioenregeling. Zie toelichting pensioenverplichtingen voor risico deelnemers op de balanspost (7).

15 MUTATIE TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
	2019	2018
Mutatie technische voorzieningen - Bruto pensioenregeling	3.450	1.216
Mutatie technische voorzieningen - Netto pensioenregeling	2.094	655
	5.544	1.871
Mutatie technische voorzieningen – Bruto pensioenregeling	2019	2018
Mutatie IBNR-voorziening	510	643
Mutatie levenslang partnerpensioen voorziening	4.534	675
Mutatie tijdelijk partnerpensioen voorziening	607	5
Mutatie wezenpensioen voorziening	96	-24
Mutatie premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheids voorziening	-203	572
	5.544	1.871

Onder mutatie technische voorzieningen zijn de mutaties opgenomen van de IBNR-voorziening en de voorziening voor de levenslang partnerpensioen. Zie toelichting op de technische voorziening op de balanspost (6).

16 MUTATIE HERVERZEKERINGSDEEL TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
	2019	2018
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen - Bruto pensioenregeling	-3.450	-1.216
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen - Netto pensioenregeling	-2.094	-655
	-5.544	-1.871

Onder mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen zijn de mutaties opgenomen van de vordering op de herverzekeraar voor de dekking van de IBNR-voorziening en de voorziening voor Levenslang Partnerpensioen. Zie toelichting op het herverzekeringsdeel technische voorziening op de balanspost (2).

17 MUTATIE VOORZIENING TOEKOMSTIGE UITVOERINGSKOSTEN		
	2019	2018
Bruto pensioenregeling	686	174
Netto pensioenregeling	750	664
	1.436	838

Zie toelichting op de technische voorziening toekomstige uitvoeringskosten op de balanspost (8).

18 SALDO OVERDRACHTEN VAN RECHTEN VOOR RISICO DEELNEMERS		
	2019	2018
Inkomende waardeoverdrachten - Bruto pensioenregeling	-4.978	-2.910
Uitgaande waardeoverdrachten - Bruto pensioenregeling	27	214
Uitgaande waardeoverdrachten - Netto pensioenregeling	17	6
	-4.934	-2.690

Een inkomende waardeoverdracht betreft de ontvangst van het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de vorige werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. Een uitgaande waardeoverdracht betreft de overdracht aan het pensioenfonds of de pensioenverzekeraar van de nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers, die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra pensioenaanspraken.

19 HERVERZEKERINGEN		
	2019	2018
Bruto pensioenregeling	5.138	4.448
Netto pensioenregeling	1.739	1.681
TOTAAL	6.877	6.129
	2019	2018
Herverzekeringen		
Premies overlijdensrisico	3.432	2.985
Koopsommen overlijdensrisico afkopen bij uitdiensttreding	488	380
Premies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	1.587	1.569
Premie arbeidsongeschiktheidsverzekering	1.649	1.399
SUBTOTAAL	7.156	6.333
Uitkeringen van herverzekerd partnerpensioen	-179	-115
Uitkeringen van herverzekerd premievrijstelling	-100	-89
TOTAAL	6.877	6.129

De herverzekeringspremies worden vanuit een opslag in de pensioenpremie door de werkgever gefinancierd met uitzondering van afkoopsommen voor het levenslang partnerpensioen. De afkoopsommen voor het levenslang partnerpensioen worden door de deelnemers gefinancierd vanuit de opgebouwde rechten bij uitdiensttreding van een deelnemer.

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid zijn volledig herverzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst is volledig herverzekerd bij Achmea Schadeverzekeringen N.V.

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voor de omzetbelasting is een fiscale eenheid gevormd. Deze bestaat uit Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF), SNPS, SPN en Shell Asset Management Company (SAMCo). Binnen een dergelijke fiscale eenheid zijn de entiteiten over en weer hoofdelijk aansprakelijk voor elkaars belastingsschulden.

Met betrekking tot de omzetbelasting is SNPS te kwalificeren als een gemeenschappelijk beleggingsfonds conform artikel 11 lid 1, onderdeel I, sub 3 van de Wet op de omzetbelasting 1968, met uitzondering van de Collectief Variabel Pensioen ('CVP') regeling. Daardoor kan het vermogen van SNPS niet volledig als collectief vermogen worden aangemerkt en kan de btw-vrijstelling niet worden toegepast op de kosten inzake CVP. De btw-vrijstelling is van toepassing op de pensioenuitvoeringskosten van Achmea Investment Management N.V. en Achmea Pensioenservices N.V. In de jaarrekening is nog geen rekening gehouden met de verschuldigde BTW over de kosten van CVP, deze is niet materieel voor de jaarrekening.

Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2019 ad € 1.116 duizend is toegevoegd aan de algemene reserve.

Risicobeheer

Het Bestuur van SNPS is verantwoordelijk voor de beheersing van de risico's. Hiertoe heeft het Bestuur een Control Framework ingericht, met als uitgangspunt om een beheersingskader te hebben dat passend is bij het profiel van SNPS en dat de risico's die SNPS loopt reflecteert. Het raamwerk helpt het Bestuur om vanuit de lange termijn doelstellingen van het pensioenfonds en met inachtneming van de interne en externe omgeving, risico's structureel in kaart te brengen en daarop een beheersingskader in te richten, zodat doelstellingen gerealiseerd kunnen worden. In het bestuursverslag is een schematisch overzicht weergegeven van het risico framework, met daarin de hoofdrisico's opgenomen. In onderstaande paragrafen worden de hoofdrisico's kort beschreven, opgedeeld naar risico's van toepassing op de deelnemers en risico's van toepassing op het pensioenfonds.

Financiële risico’s van toepassing op de deelnemers

De premies worden binnen SNPS individueel voor rekening en risico van de (gewezen) deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde belegd. Als gevolg van de kenmerken van de zuivere beschikbare premieregelingen en het feit dat het pensioenfonds geen ingegane pensioenen voor risico van het pensioenfonds kent, liggen zowel het beleggingsrisico, het renterisico en het langlevensrisico gedurende de gehele duur van deelneming en pensionering (in geval van deelname aan het CVP) bij de (gewezen) deelnemer respectievelijk de pensioengerechtigde. Risico’s voortvloeiende uit de risicoverzekeringen in verband met overlijden en arbeidsongeschiktheid tot de pensioendatum zijn volledig verzekerd.

Het Bestuur van SNPS stelt het strategisch beleggingsbeleid vast (de samenstelling - de ‘wegingen’) van de Life cycle profielen en daarmee de verdeling over de administratieve Life cycle portefeuilles en over de verschillende asset categorieën (de onderliggende beleggingsinstellingen waarin daadwerkelijk wordt belegd). Het Bestuur heeft hierbij door middel van de aangeboden beleggingsmogelijkheden grenzen gesteld aan de door deelnemers te maken beleggingskeuzes en bijbehorende risico’s. SNPS beoordeelt periodiek de samenstelling van de Life Cycle profielen en Life Cycle portefeuilles (doelwegingen en de verscheidene asset categorieën die worden gebruikt), en kan deze van tijd tot tijd aanpassen.

Tien jaar voor de reglementaire pensioenleeftijd maakt de (gewezen) deelnemer een voorlopige keuze voor een vaste of variabele pensioenuitkering op de pensioendatum. Indien de (gewezen) deelnemer kiest voor een variabele pensioenuitkering wordt zijn kapitaal geleidelijk ingebracht in de CVP portefeuille voor de bruto regeling respectievelijk de netto regeling. Bij een voorlopige keuze voor een vaste pensioenuitkering op de pensioendatum blijft de (gewezen) deelnemer met zijn volledige kapitaal deelnemen in een Life Cycle profiel passend bij een vaste uitkering op pensioenleeftijd. Definitieve keuze voor een vaste of variabele pensioenuitkering volgt bij pensionering.

Matching-/rente risico

Het renterisico is het risico dat de waarde van de (portefeuille) vastrentende waarden verandert als gevolg van veranderingen in de rentestanden. De rente speelt ook een zeer belangrijke rol op het moment dat deelnemers met pensioen gaan, omdat de rente op het pensioenmoment sterk bepalend is voor het pensioen dat ingekocht kan worden. Dit wordt ook wel het conversierisico genoemd.

DE SAMENSTELLING VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN NAAR LOOPTIJD IS ALS VOLGT:				
	31-12-2019	ln %	31-12-2018	ln %
Resterende looptijd < 1 jaar	19.992	28,0	10.555	21,5
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	31.985	44,9	24.081	49,2
Resterende looptijd > 5 jaar	19.322	27,1	14.359	29,3
	71.299	100,0	48.995	100,0

Voor deelnemers in het IDC die niet deelnemen aan het CVP is het zo dat naarmate een deelnemer ouder wordt, de gevoeligheid van de beleggingen voor een stijging of daling van de rente toe neemt. Uitgaande van een deelnemer ouder dan 50, wordt, naarmate de deelnemer ouder wordt, minder belegd in aandelen. Omdat de inkoop van de pensioenuitkering ook gevoelig is voor dezelfde renteontwikkeling leidt dit tot minder grote schommelingen in het verwachte inkomen voor later. De duratie is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van vastrentende waarden en wordt met name bepaald door vier factoren: de looptijd, aflossing, couponbetaling en renteniveaus. Er wordt gestreefd naar een rentegevoeligheid (duratie) van de vastrentende Life Cycle portefeuilles van 11 jaar (met een bandbreedte van 9 tot 13,5 jaar). Door ontwikkelingen op de financiële markten kan de actuele duratie afwijken van de streefduratie.

Per 31 december 2019 bedroeg de duratie van Life Cycle portefeuille Rente afgerond 2,8 jaar (2018: 4,4 jaar), duratie van Life Cycle portefeuille Match I per die datum afgerond 19,0 jaar (2018: 19,4 jaar) en duratie van Life Cycle portefeuille Rendement per die datum afgerond 0,0 jaar (2018: 2,7 jaar). Per 31 december 2018 bedroeg de duratie van CVP Bruto 9,2 jaar (2018: 15,5 jaar) en duratie van CVP Netto 9,2 jaar (2018: 15,4 jaar).

In onderstaande tabel is een gevoeligheidsanalyse opgenomen (naar de stand ultimo boekjaar), waarin de gevolgen van een stijging of daling van de rente met 1% is weergegeven:

		EFFECT OP BELEGGINGEN RISICO DEELNEMERS ALLEEN VASTRENTENDE WAARDEN	
VARIABILITEIT		2019	2018
Categorie			
Vastrentende waarden IDC (LCP Rente, Match I en Rendement)	rente stijgt 1 %-punt	-2.300 (-0,99%)	-558 (-0,35%)
Vastrentende waarden IDC (LCP Rente, Match I en Rendement)	rente daalt 1 %-punt	2.300 (0,99%)	558 (0,35%)
Vastrentende waarden CVPBruto	rente stijgt 1 %-punt	-319 (-9,06%)	-193 (-9,22%)
Vastrentende waarden CVPBruto	rente daalt 1 %-punt	319 (9,06%)	193 (9,22%)
Vastrentende waarden CVPNetto	rente stijgt 1 %-punt	-618 (-9,10%)	-330 (-9,24%)
Vastrentende waarden CVPNetto	rente daalt 1 %-punt	618 (9,10%)	330 (9,24%)

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de vastrentende waarden binnen de vastrentende Life Cycle portefeuilles in sterke mate worden beïnvloed door een stijging of daling van de rente met 1%-punt.

Op het niveau van de Life Cycle portefeuilles wordt geen gebruik gemaakt van rentederivaten (bv. renteswaps of swaptions). In de onderliggende institutionele beleggingsfondsen waarin wordt belegd, kan wel gebruik worden gemaakt van rentederivaten.

Marktrisico

Het marktrisico is voor rekening van de deelnemers en niet voor het pensioenfonds. Het marktrisico is het risico dat de waarde van beleggingsfondsen waarin door SNPS wordt belegd daalt onder invloed van (valuta)koersontwikkelingen en rentestanden.

Tenminste één keer in de drie jaar wordt een ALM-studie uitgevoerd waarbij de Life Cycle portefeuilles en profielen worden getoetst en extern advies wordt ingewonnen. In deze ALM-studie wordt ook gekeken naar de gewenste mate van diversificatie van de onderliggende beleggingsinstellingen. Indien nodig wordt de inhoud van de Life Cycle portefeuilles en profielen aangepast.

De uitkomst van de ALM-studie is de Strategische Asset Allocatie (SAA) en de Beleggingsnota, waarin de gewenste mate van diversificatie, managersselectie en de implementatie- en

rebalancing-regels zijn vastgesteld. Alle afwijkingen ten opzichte van deze normen dienen te worden goedgekeurd door SNPS. Monitoring vindt plaats door middel van periodieke rapportages die worden ontvangen van de fiduciair vermogensbeheerder.

De waarde van de onderliggende beleggingsfondsen zal fluctueren, bijvoorbeeld als gevolg van ontwikkelingen op de financiële markten. Het marktrisico wordt gemitigeerd door de beleggingen te spreiden (diversificatie), zoals is vastgelegd in de Strategische Asset Allocatie en de Beleggingsnota.

Hieronder wordt nader inzicht gegeven in de verdeling van de beleggingen naar bedrijfstak en regio per ultimo boekjaar. Voor de verdeling wordt gebruik gemaakt van beschikbare fact sheets van de (onderliggende) beleggingsfondsen.

SPECIFICATIE VASTGOEDBELEGGINGEN NAAR AARD				
	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Participaties in vastgoedmaatschappijen	41.936	100,0	28.978	100,0

Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Europa	10.863	26,0	8.206	28,2
Noord Amerika	21.759	51,9	13.866	47,9
Global	18	-	-	-
Azië Pacific	7.818	18,6	5.599	19,3
Australasia	1.358	3,2	1.202	4,2
Opkomende landen	120	0,3	105	0,4
	41.936	100,0	28.978	100,0

Specificatie aandelen naar bedrijfstak:	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	25.068	19,4	17.103	20,4
Nijverheid en industrie	22.093	17,1	16.133	19,2
Handel	24.724	19,2	13.613	16,2
Overige dienstverlening	38.424	29,8	25.564	30,5
Diversen	18.684	14,5	11.523	13,7
	128.993	100,0	83.936	100,0

Specificatie aandelen naar regio:	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Europa	18.273	14,2	11.905	14,2
Noord Amerika	56.876	44,0	36.201	43,1
Global	464	0,4	574	0,7
Azië Pacific	9.127	7,1	6.708	8,0
Australasia	4.123	3,2	2.789	3,3
Opkomende landen	40.130	31,1	25.759	30,7
	128.993	100,0	83.936	100,0

Onderdeel van Marktrisico is dat de waarde van beleggingsfondsen fluctueren als gevolg van valutaschommelingen (waarde van beleggingen in vreemde valuta t.o.v. de euro). De omvang van het valutarisico wordt bepaald door het totaalbedrag dat buiten de euro wordt belegd. SNPS maakt geen gebruik van derivaten om vreemde valuta posities af te dekken. In de onderliggende institutionele beleggingsfondsen waarin wordt belegd, kan wel gebruik worden gemaakt van valutaderivaten.

DE VREEMDE VALUTAPOSITIE ULTIMO BOEKJAAR IS ALS VOLGT TE SPECIFICEREN:		
	31-12-2019	31-12-2018
Amerikaanse Dollar	25.037	34.377
Britse Pond	1.884	1.932
Hongkong Dollar	2.370	2.182
Japanse Yen	2.146	2.023
Canadese Dollar	1.761	1.792
Australische Dollar	2.359	1.308
Zwitserse Frank	3.031	1.704
Overige vreemde valuta < 2%	4.159	2.511
	42.747	47.829

De waarde van de beleggingen in vreemde valuta per 31 december zijn gepresenteerd op basis van look through (doorkijk) op het niveau van de onderliggende beleggingen van de institutionele beleggingsfondsen, waarin binnen de vier Life Cycle portefeuilles wordt belegd (niveau 4). Dit betreft een netto positie, wat inhoudt dat deze gesaldeerd zijn met eventuele valuta afdekkingen die binnen een beleggingsfonds plaatsvinden.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan marktpartijen die obligatieleningen uitgeven of banken waar deposito's worden geplaatst.

De kredietwaardigheid van veel marktpartijen wordt ook door rating agencies beoordeeld. Hieronder is een specificatie van de vastrentende waarden opgenomen verdeeld naar land/sector en vervolgens naar rating.

SPECIFICATIE VASTRENTENDE WAARDEN NAAR LAND / SECTOR				
	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Nederlandse staat	316	0,4	569	0,9
Duitse staat	6.238	8,8	2.073	4,2
Franse staat	977	1,4	1.739	3,6
Italiaanse staat	238	0,3	133	0,3
Spaanse staat	257	0,4	180	0,4
Verenigde Staten	792	1,1	616	1,3
Belgische staat	598	0,8	757	1,6
Luxemburg	1.231	1,7	910	1,9
Andere staten	1.322	1,9	1.167	2,4
Financiële instellingen	11.563	16,2	8.772	17,9
Handels- en industriële instellingen	31.386	44,0	21.360	43,6
Overige	16.381	23,0	10.719	21,9
	71.299	100,0	48.995	100,0

SPECIFICATIE VASTRENTENDE WAARDEN NAAR REGIO:

	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
Ontwikkelde markten	69.464	97,4	47.568	97,1
Opkomende markten	1.835	2,6	1.427	2,9
	71.299	100,0	48.995	100,0

SPECIFICATIE VASTRENTENDE WAARDEN NAAR RATING

	31-12-2019	In %	31-12-2018	In %
AAA	5.155	7,1	4.053	8,2
AA	4.667	6,6	3.576	7,3
A	6.263	8,8	4.384	9,0
BBB	13.751	19,3	8.239	16,8
BB	19.086	26,8	14.361	29,3
B	9.009	12,6	7.925	16,2
CCC	982	1,4	729	1,5
CC	43	0,1	-	-
D	164	0,2	-	-
Geen rating	12.179	17,1	5.728	11,7
	71.299	100,0	48.995	100,0

Door Achmea Investment Management is de Composite Long Term Debt Rating gebruikt. Dit is een gewogen gemiddelde van meerdere rating agencies (Standard & Poors, Moody's en Fitch).

Investerings in de Shell Groep:

De onderliggende institutionele beleggingsfondsen kunnen posities hebben in effecten Royal Dutch Shell plc. SNPS is niet in staat om het beleggingsbeleid van de beleggingsinstellingen waarin wordt belegd op dit punt te beïnvloeden.

Beleggingen door SNPS in effecten Royal Dutch Shell zijn wettelijk begrensd tot maximaal 10% van de totale portefeuille. Ultimo 2019 was dit 0,12 % (2018: 0,17%) van de totale portefeuille.

Bewaarneming van effecten en securities lending:

SNPS heeft een onafhankelijk bewaarinstelling ('custodian') benoemd en ziet er tevens op toe dat de beleggingen in de onderliggende beleggingsinstellingen 'bankruptcy remote' worden bewaard. Securities lending kan onderdeel uitmaken van het beleggingsbeleid van de onderliggende beleggingsinstellingen.

ii) Financiële risico's van toepassing op het pensioenfonds

Het pensioenfonds onderkent een aantal financiële risico's en deze risico's worden gemonitord door het Bestuur dat daarbij wordt ondersteund door het bestuursbureau. Periodiek worden de financiële risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan, en besproken in, het Bestuur van het pensioenfonds, als onderdeel van de reguliere risico rapportage over alle geïdentificeerde risico's. Onderstaand wordt een toelichting gegeven op een aantal van deze financiële risico's.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat SNPS op enig moment onvoldoende liquide middelen heeft om aan de lopende verplichtingen te voldoen. In de uitvoeringsovereenkomst tussen SNPS en Shell Nederland is vastgelegd dat Shell Nederland voorziet in de korte termijn liquiditeitsbehoefte van het pensioenfonds.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het pensioenfonds (potentiële) vorderingen heeft. Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met te goeder naam en faam bekend staande partijen. De belangrijkste partijen hierbij zijn de herverzekeraars. De kredietwaardigheid van de belangrijkste tegenpartijen wordt continue door SNPS gemonitord.

Ook Shell Nederland is een belangrijke tegenpartij van het pensioenfonds. De werkgever stort iedere maand voor alle deelnemers in SNPS de benodigde premie, waardoor SNPS het debiteurenrisico sterk heeft beperkt.

Verzekeringstechnisch risico (Overlijden en arbeidsongeschiktheidsrisico)

De risico's van overlijden in actieve dienst en premievrijstelling van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid, voor de bruto en netto pensioenregeling, zijn volledig herverzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Het risico van arbeidsongeschiktheid gedurende actieve dienst, alleen voor de bruto pensioenregeling, is volledig herverzekerd bij Achmea Schadeverzekeringen N.V.

iii) Niet-financiële risico's van toepassing op het pensioenfonds

Het pensioenfonds onderkent een aantal niet-financiële risico's en deze worden gemonitord door het Bestuur dat daarbij wordt ondersteund door het bestuursbureau. Periodiek worden de niet-financiële risico's en daarvoor getroffen beheersmaatregelen gerapporteerd aan, en besproken in, het Bestuur, als onderdeel van de reguliere risicorapportage over geïdentificeerde risico's. Onderstaand wordt een toelichting gegeven bij een aantal van deze niet-financiële risico's.

Zorgplichtrisico

SNPS draagt er zorg voor dat de beleggingen voldoen aan het bepaalde bij of krachtens de Pensioenwet, in het bijzonder aan de "prudent person" regel en aan de eisen van zorgplicht. Daarnaast monitort het Bestuur, ondersteund door het bestuursbureau, nauwgezet de communicatieprocessen en middelen richting de deelnemers. Ook worden deelnemers op jaarlijkse basis geattendeerd op hun gekozen Life Cycle profiel. SNPS beoordeelt periodiek de samenstelling van de Life Cycle profielen en Life Cycle portefeuilles (doelwegingen en de verscheidene asset categorieën die worden gebruikt), en kan deze van tijd tot tijd aanpassen.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering, integriteit en kwaliteit van de externe dienstverleners onvoldoende gewaarborgd is. Vanwege het feit dat het pensioenfonds de administratieve uitvoering van de pensioenregeling en het vermogensbeheer heeft uitbesteed aan derde partijen, is het uitbestedingsrisico een van de belangrijkste risico's binnen het SNPS risicoframework.

Een belangrijk deel van de kritische IT systemen ligt bij derde partijen, waardoor het IT-risico in belangrijke mate een uitbestedingsrisico is. Het IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen, IT-infrastructuur en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd zijn, waardoor de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komen. Dit risico beperkt zich niet tot de IT-infrastructuur zoals in gebruik bij SNPS, maar omvat tevens de IT-infrastructuur bij de sponsor en de service providers van SNPS. Belangrijke sub-risico's bij uitbesteding zijn o.a. cyber risico en data privacy risico.

Het pensioenfonds beschikt ten aanzien van elke externe dienstverlener over een uitbestedingsovereenkomst die voldoet aan de wettelijke regels op het gebied van uitbesteding. Met uitvoerende organisaties zijn nadere afspraken omtrent procedures, processen, informatieverschaffing en te leveren diensten vastgelegd in een Service Level Agreement. Onder andere door middel van periodieke rapportages (waaronder ISAE 3402 type II rapportages, risicoverantwoordingsrapportages en Service Level Agreement rapportages) van de externe uitvoeringsorganisaties wordt het Bestuur in staat gesteld de risico's voor het pensioenfonds goed te monitoren.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering. Hier wordt onder andere verstaan het risico van onvoldoende doelmatige en/of onvoldoende doeltreffende processen op het gebied van pensioenadministratie, vermogensbeheer en financiële administratie. Dit risico, evenals de genoemde risico's betreffende uitbesteding en IT omgeving, worden onder meer gemitigeerd door adequate uitbestedingscontracten met SPN, APS en AIM en door het periodiek verkrijgen van assurance door middel van interne en externe audits.

Omgevingsrisico

Het risico dat de invloed van en ontwikkelingen bij onder andere de werkgever en aanspraakgerechtigden resulteren in conflicterende belangen met het pensioenfonds. Hierbij kan onder andere gedacht worden aan de invloed van ontwikkelingen in de financiële positie van de werkgever (leidend tot meesleepgevaar), het ontbreken van evenwichtige belangenbehartiging als gevolg van dominantie van de werkgever of

dominantie van de door de werkgever benoemde bestuurders en de invloed van de werkgever op het beleid van het pensioenfonds. SNPS streeft ernaar om adequaat te reageren op crisissituaties ten gevolge van ontwikkelingen in de omgeving van SNPS en bij Shell. De communicatie naar belanghebbenden en derden is daarop gericht. Het Bestuur, hierbij ondersteund door SPN, monitort de externe ontwikkelingen en wijzigingen in wet- en regelgeving, alsmede de impact hiervan op SNPS voortdurend.

Reputatierisico

Het risico dat de reputatie van het pensioenfonds verslechtert door een negatief beeld van het pensioenfonds onder stakeholders van het pensioenfonds zoals deelnemers, uitbestedingspartijen, regelgevende en toezichthoudende instanties of de sponsor. SNPS heeft een communicatiebeleid opgesteld en streeft ernaar alle betrokkenen proactief, volledig en op een begrijpelijke manier te informeren over alle zaken met betrekking tot SNPS en hun pensioen, die voor hen van belang zijn. Bij de uitvoering van dit beleid wordt de dialoog nagestreefd en wordt actief feedback gevraagd van (gewezen) deelnemers en hun nabestaanden en stakeholders.

Voor de uitvoering van het beleid wordt voornamelijk gebruik gemaakt van de communicatiefaciliteiten van de service provider(s) en de Directie, alsmede de corporate

faciliteiten in Shell. Het beleid wordt vastgesteld door het Bestuur van SNPS en de uitvoering daarvan valt onder de verantwoordelijkheid van het Bestuur. Omdat de regeling een DC karakter heeft en de (gewezen) deelnemers diverse beleggingskeuzes biedt, maakt de zorgplicht een belangrijk onderdeel uit van het communicatiebeleid.

IT Risico

IT risico, bestaande uit Strategie- en beleid, beveiliging, beheersbaarheid, continuïteit. Risico dat de IT-infrastructuur als in gebruik bij SNPS, de sponsor en haar service providers ontoereikend is waardoor de doelstellingen van het pensioenfonds in gevaar komen. SNPS heeft haar uitgangspunten met betrekking tot IT en informatiebeveiligingsbeleid helder geformuleerd, gedocumenteerd en gecommuniceerd. Dit beleid is vastgelegd in het IT beleid document. Jaarlijkse check op relevantie IT beleid en 1 keer per jaar beleid op de bestuursagenda. Het door SNPS geformuleerde IT beleid moet ook als zodanig door haar uitbestedingspartners geaccepteerd en geïmplementeerd worden. Op periodieke basis 'toetst' SNPS dit in SLA gesprekken met haar uitbestedingspartners.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van het pensioenfonds wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding, afgemeten

aan wet- en regelgeving en maatschappelijke en door SNPS opgestelde normen. Hiertoe is onder meer voor SNPS een specifieke gedragscode opgesteld.

Juridisch risico

Het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie van het pensioenfonds, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn. De juridische afdeling van SPN monitort doorlopend veranderingen in wet- en regelgeving en informeert en adviseert het Bestuur op een proactieve wijze. Voor contracten die het pensioenfonds met derden heeft.

Vaststelling van de jaarrekening door het Bestuur

Het Bestuur van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting heeft de jaarrekening 2019 vastgesteld per 19 mei 2020.

Den Haag, 19 mei 2020
Namens het Bestuur,
G.J.A. Louw
P.M. Westgeest
B.C. Koch
Mw. N. van der Toorn
A.K. Kroeze
K. Yildirim
M.P. van 't Zet

Controle- verklaring van de onafhankelijke accountant

**Aan: het bestuur van Shell Nederland
Pensioenfonds Stichting**

“Wij hebben de jaarrekening 2019 van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting te Den Haag gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de, in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld.”

MATERIALITEIT

Materialiteit	€ 2,4 miljoen
Toegepaste benchmark	1,0% van de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers per 31 december 2019 (afgerond)
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat beschikbaar is voor (het inkopen van) pensioenaanspraken voor de individuele deelnemers. De voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers is een directe afgeleide van de beleggingen voor risico deelnemers van de betreffende regelingen. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de staat van baten en lasten over 2019;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting

(hierna: de stichting) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 124 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

“Naar ons oordeel geeft de, in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening, een getrouw beeld”

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken. Wij hebben in vergelijking met voorgaand jaar geen wijzigingen in de kernpunten van onze controle aangebracht.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als

geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Benadrukking van de gevolgen van de corona-uitbraak voor het pensioenfonds

De ontwikkelingen rondom het coronavirus (Covid-19) virus hebben grote invloed op de gezondheid van mensen en onze samenleving en daarbij ook op de operationele en financiële prestaties van organisaties en de beoordeling van de mogelijkheid om de continuïteit te handhaven. De jaarrekening en onze controleverklaring daarbij zijn gebaseerd op de condities op het moment dat deze zijn opgemaakt. De situatie verandert van dag tot dag. Ook Shell Nederland Pensioenfonds Stichting heeft te maken met de gevolgen zoals uiteen zijn gezet in het verslag van het bestuur onder ‘Ontwikkelingen in 2020: impact van de corona-uitbraak’ en in de toelichting op de jaarrekening onder ‘Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum’. Wij vestigen de aandacht op deze uiteenzettingen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

WAARDERING EN TOELICHTING VAN BELEGGINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS ZONDER GENOTEERDE MARKTPRIJZEN	
Kernpunt	De beleggingen voor risico deelnemers zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De beleggingen voor risico deelnemers zijn gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen. De posities in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen kennen inherent een waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente, niet-gecontroleerde rapportages van de fondsmanagers. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in de paragraaf ‘Specifieke grondslagen’ en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder ‘1. Beleggingen voor risico deelnemers’. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2019 voor € 244,5 miljoen is belegd in niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico deelnemers zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan de relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2019. De controle van de niet-(beurs)genoteerde beleggingsfondsen betrof met name aansluiting met de rapportages van de fondsmanagers, onderzoek van de gecontroleerde jaarrekeningen 2019 voor zover beschikbaar, alsmede uitkomsten van back-testing procedures (met gecontroleerde jaarrekeningen). Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van beleggingen voor risico deelnemers zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2019 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

WAARDERING VAN EN TOELICHTING TEN AANZIEN VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN	
Kernpunt	De technische voorzieningen betreffen een significante post in de balans van de stichting. Deze bestaan uit de IBNR-voorziening, de nabestaandenvoorzieningen en de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheidsvoorziening. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering van de nabestaandenvoorzieningen is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de stichting, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben bijzondere aandacht gehad in onze controle. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf ‘Specifieke grondslagen’ en toelichting op de balans onder ‘6. Technische voorzieningen’. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van de stichting. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris de planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2019. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2019. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn alsmede de uitkomsten van het meest recente actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij een eigen actuariële specialist betrokken en specifiek de uitkomsten van de door de stichting uitgevoerde analyses op de ervaringssterfte beoordeeld. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2019 of de toelichting van de technische voorzieningen.

WAARDERING VAN EN TOELICHTING TEN AANZIEN VAN DE VOORZIENING TOEKOMSTIGE UITVOERINGSKOSTEN	
Kernpunt	De voorziening toekomstige uitvoeringskosten betreft een significante post in de balans van de stichting. Deze post heeft betrekking op de contante waarde van de geschatte uitvoeringskosten voor afwikkeling van alle verplichtingen van het pensioenfonds bij beëindiging van de uitvoeringsovereenkomst met de werkgever. De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf ‘Specifieke grondslagen’ en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder ‘8. Voorziening toekomstige uitvoeringskosten’. Uit deze toelichting blijkt dat de kostenvoorziening per 31 december 2019 voldoet aan het wettelijk minimaal vereiste niveau. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de voorziening toekomstige uitvoeringskosten niet toereikend gewaardeerd en toegelicht is.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de voorziening toekomstige uitvoeringskosten hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van de stichting conform de werkwijze zoals beschreven in het voorgaande kernpunt. Wij hebben daarbij specifiek aandacht gevraagd voor de toereikendheid van de voorziening toekomstige uitvoeringskosten. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening toekomstige uitvoeringskosten per 31 december 2019. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen grondslagen en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn alsmede de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij een eigen actuariële specialist betrokken en specifiek de uitkomsten van de door de stichting uitgevoerde analyses op de uitvoeringskosten beoordeeld. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de voorziening toekomstige uitvoeringskosten onderzocht.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2019 of de toelichting van de voorziening toekomstige uitvoeringskosten.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- de overige gegevens;
- andere informatie, bestaande uit verantwoording & toezicht en de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiale afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel

“De jaarrekening en onze controleverklaring zijn gebaseerd op de condities van het moment van opmaak”

9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het bestuur en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het

opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De niet-uitvoerende bestuurders hebben als taak het beoordelen van de financiële informatieverschaffing door de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht zodat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

“Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd”

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de

onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid

van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

“Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken”

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

*Amsterdam, 19 mei 2020
Ernst & Young Accountants LLP
w.g. drs. J. Niewold RA*

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Shell Nederland Pensioenfonds Stichting te Den Haag is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2019.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de

vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 1.680.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 84.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid

en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuariel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum hoger dan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is hoger dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Shell Nederland Pensioenfonds Stichting is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen hoger is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 19 mei 2020
drs. H.C.J. Veerman AAG RBA
verbonden aan Triple A - Risk Finance Certification B.V.

Bijlage

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

BRUTO PENSIOENREGELING	2019		2018	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
STAND VORIG BOEKJAAR		2.598		2.349
Nieuwe toetreding	492		378	
Overlijden	-1		-	
Premievrij gemaakt door uitdienst	-115		-129	
Overige oorzaken	1		-	
		377		249
STAND EINDE BOEKJAAR		2.975		2.598

GEWEZEN DEELNEMERS

STAND VORIG BOEKJAAR		392		268
Ingang CVP	-1		-	
Premievrij gemaakt door uitdienst	115		129	
Waardeoverdracht	-5		-3	
Afkoop emigratie / klein pensioen	-		-2	
Vervallen	-3		-	
		106		124
STAND EINDE BOEKJAAR		498		392

PENSIOENTREKKENDEN

STAND VORIG BOEKJAAR	7	7
Ingang CVP	1	-
Ingang nabestaandenpensioen	3	-
	4	-
STAND EINDE BOEKJAAR	11	7

AANTALLEN PER ULTIMO BOEKJAAR IN DE CVP REGELING

Deelnemers	30	21
Gewezen deelnemers	-	-
Pensioentrekkenden	2	1
STAND EINDE BOEKJAAR	32	22

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS				
NETTO PENSIOENREGELING	2019		2018	
Deelnemers	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
STAND VORIG BOEKJAAR		4.272		4.173
Nieuwe toetreding	239		287	
Overlijden	-1		-1	
Premievrij gemaakt door uitdienst	-203		-182	
Overige oorzaken	-1		-2	
		27		99
STAND EINDE BOEKJAAR		4.299		4.272
GEWEZEN DEELNEMERS				
STAND VORIG BOEKJAAR		1.115		1.164
Ingang CVP	-22		-18	
Ingang pensioen niet CVP	-		-	
Overlijden	-1		-	
Premievrij gemaakt door uitdienst	203		182	
Waardeoverdracht	-1		-1	
Afkoop emigratie / klein pensioen	-125		-212	
Overige oorzaken	-2		-	
		52		-49
STAND EINDE BOEKJAAR		1.167		1.115

PENSIOENTREKKENDEN		
STAND VORIG BOEKJAAR	66	45
Ingang CVP	23	19
Ingang nabestaandenpensioen	14	7
Afkoop emigratie / klein pensioen	-5	-3
Expiratie wezenpensioen	-3	-2
	29	21
STAND EINDE BOEKJAAR	95	66
AANTALLEN PER ULTIMO BOEKJAAR IN DE CVP REGELING		
Deelnemers	781	672
Gewezen deelnemers	-	-
Pensioentrekkenden	59	36
STAND EINDE BOEKJAAR	840	708

Bestuur, medezeggenschap, uitvoering en toezicht

De informatie die hierna over bestuur, uitvoering, verantwoording en toezicht wordt gegeven heeft betrekking op het verslagjaar 2019.

Shell Nederland Pensioenfonds Stichting
In Shell Nederland Pensioenfonds Stichting (SNPS, het Pensioenfonds) is in 2013 een pensioenregeling ondergebracht van maatschappijen van de Royal Dutch Shell Groep die tot het Pensioenfonds zijn toegetreden. Sinds 1 januari 2015 is sprake van uitvoering van twee pensioenregelingen door SNPS; een pensioenregeling voor de opbouw van bruto pensioenaanspraken tot een fiscale inkomensgrens van € 95.219 (niveau 2019) en een pensioenregeling voor de opbouw van netto pensioenaanspraken boven de fiscale inkomensgrens. Deze netto pensioenregeling wordt uitgevoerd voor zowel deelnemers die bruto pensioen opbouwen in SNPS als deelnemer die bruto pensioen opbouwen bij het andere Shell pensioenfonds in Nederland, Stichting Shell Pensioenfonds (SSPF).

SNPS wordt bestuurd door een Bestuur in de vorm van een one tier board met niet-uitvoerende bestuurders (interne toezichthouders) en uitvoerende bestuurders. Dit model wordt in de Pensioenwet het omgekeerd gemengd model genoemd. Daarnaast is er een Verantwoordingsorgaan waarin de werkgever en deelnemers zijn vertegenwoordigd.

Bestuur

Het Bestuur bestaat uit zeven leden:

- Een onafhankelijk Voorzitter die geen vertegenwoordiger is van de belanghebbenden
- bij SNPS;
- twee werkgeversvertegenwoordigers (leden A);
- twee werknemersvertegenwoordigers (leden B)
- twee uitvoerende bestuursleden (leden D)

Bestuurders C als vertegenwoordigers van pensioengerechtigden worden benoemd zodra het aantal pensioengerechtigden tien procent of meer bedraagt van de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden in SNPS gezamenlijk. Op dit moment is dit nog niet het geval. Benoeming van Bestuurders C zal te zijner tijd plaatsvinden door het Bestuur op voordracht van de vertegenwoordigers van pensioengerechtigden (leden C) in het Verantwoordingsorgaan.

De onafhankelijk Voorzitter wordt benoemd door Bestuurders A en B (en C) op voordracht van de Bestuurders D. De Bestuurders A worden benoemd door het Bestuur op voordracht van Shell Nederland. De Bestuurders B worden benoemd door het Bestuur op voordracht van de centrale ondernemingsraad van Shell in Nederland. Bestuurders D worden bij meerderheidsbesluit benoemd door de bestuurders A en B (en C), na overleg met Shell Nederland. Bij het vervullen van hun taak dienen de leden van het Bestuur ervoor te zorgen dat alle belanghebbenden van het Pensioenfonds zich door het Bestuur op evenwichtige wijze vertegenwoordigd kunnen voelen.

De niet-uitvoerende bestuursleden zijn met name verantwoordelijk voor het bepalen van het (strategische) beleid van SNPS en het houden van toezicht op de uitvoering daarvan door de uitvoerende bestuurders.

Het uitvoerend deel van het Bestuur bestaat uit twee beroepsbestuurders, die in dienst zijn van Shell Pensioenbureau Nederland B.V. (SPN). De uitvoerende bestuurders zijn niet directe vertegenwoordigers van de belanghebbenden bij het pensioenfonds. De uitvoerende bestuurders zijn verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en de dagelijkse operationele uitvoering.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het VO van SNPS kent twee werkgeverszetels (Leden A) en vier werknemerszetels (Leden B). Het VO geeft jaarlijks achteraf een oordeel over het door het Bestuur vastgestelde beleid en de wijze waarop het beleid is uitgevoerd alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst, een en ander conform het bepaalde bij en krachtens de Pensioenwet. Tevens heeft het VO adviesrechten.

In het VO wordt de werkgever door twee leden en worden de werknemers door vier leden vertegenwoordigd. De leden van het VO worden benoemd door het Bestuur. De vertegenwoordigers van de werkgever (leden A) worden benoemd op voordracht van Shell Nederland. De vertegenwoordigers van de deelnemers (leden B) worden benoemd rechtstreeks na verkiezing door de deelnemers. Bij deze verkiezing draagt het Bestuur een kandidaat voor op voordracht van de centrale ondernemingsraad van Shell in Nederland.

Wanneer het aantal pensioengerechtigden in de toekomst tien procent of meer komt te bedragen van de som van het aantal deelnemers en pensioengerechtigden zullen ook twee vertegenwoordigers van pensioengerechtigden (leden C) worden benoemd door het Bestuur rechtstreeks na verkiezing door de

pensioengerechtigden. Bij deze verkiezing draagt het Bestuur een kandidaat voor op voordracht van door het Bestuur aangewezen organen of instellingen die representatief geacht kunnen worden voor de pensioengerechtigden.

Directie

Shell Pensioenbureau Nederland B.V. (SPN) is de statutaire Directeur van het pensioenfonds. SPN ondersteunt het Bestuur en adviseert het Bestuur over het pensioenbeleid. Tevens ondersteunt SPN het Bestuur bij het toezicht op de externe dienstverleners aan wie het voeren van het pensioenbeheer en het vermogensbeheer zijn uitbesteed, alsmede op het terrein van risicobeheersing, pensioenadministratie en deelnemerscommunicatie. SPN heeft een Raad van Commissarissen bestaande uit twee personen die zijn benoemd door de aandeelhouder. De Raad van Commissarissen heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van en de uitvoering door de Directie en op de algemene gang van zaken, waaronder de interne controle, en daarnaast de Directie van SPN van advies te dienen. Voor deze dienstverlening aan SNPS is een Service Agreement gesloten met SPN.

SPN is een vennootschap behorende tot de Royal Dutch Shell Groep.

Pensioenbeheer en vermogensbeheer

Achmea Pensioenservices N.V. is door het Bestuur aangesteld voor het uitvoeren van de pensioenadministratie, het uitvoeren van de pensioencommunicatie, de beleggingsadministratie (unit administratie) en het verrichten van de financiële administratie van SNPS.

Achmea Investment Management B.V. (AIM) is door het Bestuur aangesteld voor het adviseren over, en het inrichten van, de Life Cycle profielen en Life Cycle portefeuilles en het voeren van het vermogensbeheer.

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB)

De taak van DNB omvat onder meer toezicht op de Statuten, de Reglementen en de Uitvoeringsovereenkomst van het Pensioenfonds met de werkgever, toezicht op de financiële en actuariële opzet van het Pensioenfonds en een betrouwbaarheids- en geschiktheidstoets van de kandidaat-bestuursleden van het Pensioenfonds. Voorts worden de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) en de uitvoering daarvan, de jaarstukken en overige relevante bescheiden van het Pensioenfonds door DNB beoordeeld.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM houdt toezicht op het gedrag van het Pensioenfonds ten aanzien van de wettelijk

verplichte informatieverstrekking. Doel van die informatie is het verhogen van het bewustzijn over de individuele pensioenvoorziening, zodat (gewezen) deelnemers, (gewezen) partners en pensioengerechtigden een goed inzicht kunnen krijgen in hun pensioen.

Certificerend actuaaris

De certificerend actuaaris geeft jaarlijks een verklaring af of het Pensioenfonds heeft voldaan aan de eisen als bedoeld in artikel 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. Hiertoe worden alle door de certificerend actuaaris noodzakelijk geachte controles uitgevoerd.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant geeft jaarlijks een controleverklaring af bij de door het Pensioenfonds gepubliceerde jaarrekening en bij de jaarlijkse DNB staten. Hieraan voorafgaand worden alle hiertoe door de onafhankelijke accountant noodzakelijk geachte controles uitgevoerd.

Personalia en benoemingen

Personalia van bestuurders per 19 mei 2020. Benoemingen vanaf 1 januari 2019 tot en met 19 mei 2020.

Bestuur

Onafhankelijk Voorzitter

G.J.A. Louw (1952)

Beroep: Geen (gepensioneerd)
Relevante nevenfuncties: Voorzitter Bestuur bij Stichting Shell Pensioenfonds; Lid Raad van Toezicht bij Stichting Pensioenfonds Achmea
Eerste benoeming: 1 juli 2014
Afloop huidige termijn: 30 juni 2022

Bestuurders A

P.M. Westgeest (1951)

Beroep: Geen (gepensioneerd)
Relevante nevenfuncties: Geen
Eerste Benoeming: 29 april 2013
Afloop huidige termijn: 28 april 2021

B.C. Koch (1982)

Beroep: IT advisor bij Shell Information Technology International B.V.
Relevante nevenfuncties: Geen
Eerste Benoeming: 1 oktober 2019
Afloop huidige termijn: 30 september 2023

P.S. van Driel (1966) Tot 1 oktober 2019

Bestuurders B

Mw. N. van der Toorn (1982)

Beroep: Senior Indirect Tax Adviser, Global Businesses bij Shell International B.V.
Relevante nevenfuncties: Geen
Eerste Benoeming: 1 april 2016
Afloop huidige termijn: 31 maart 2024

A.K. Kroeze (1987)

Beroep: Segment Architect Analytics bij Shell Information Technology International B.V.

Relevante nevenfuncties: Geen

Eerste Benoeming: 23 mei 2018

Afloop huidige termijn: 22 mei 2022

Bestuurders C

Nog niet van toepassing

Bestuurders D (Uitvoerende bestuurders)**K. Yildirim (1967)**

Beroep: Algemeen Directeur bij Shell Pensioenbureau Nederland B.V.

Relevante nevenfuncties: Lid Raad van Bestuur bij Stichting Steunfonds Patent; Lid Klantenraad bij Achmea Pensioenservices B.V.; lid Bestuur Pensioenfederatie, lid Commissie Nieuw Pensioencontract Pensioenfederatie, Voorzitter Raad van Commissarissen Rabobank Regio Den Haag

Eerste Benoeming: 1 mei 2018

Afloop huidige termijn: 30 april 2022

M.P. van 't Zet (1972)

Beroep: Senior Legal Counsel and Compliance Officer bij Shell Pensioenbureau Nederland B.V.
Relevante nevenfuncties: Lid Raad van Bestuur bij Stichting Steunfonds Patent; Voorzitter Klantenraad bij Achmea Investment Management B.V.; Lid Commissie Pensioenzaken bij Pensioenfederatie; Lid Strategiegroep Europa bij de Pensioenfederatie; Lid Multinational Advisory Group PensionsEurope; Docent Stichting Pensioenopleidingen

Eerste Benoeming: 1 mei 2018

Afloop huidige termijn: 30 april 2022

Verantwoordingsorgaan**Leden A**

H.A.E. Huijbens (1964), voorzitter

F. Koopman (1982), (vanaf 1 september 2019)

Mw. A.L.M.A. de Rijck (1992), (tot 1 september 2019)

Leden B

H.J. van Gulik (1966) Mw. M.A. Verbeek (1972)

B.N. de Mönnink (1973)

V.N. Vertregt (1991)

Leden C

Nog niet van toepassing

Directeur

Shell Pensioenbureau Nederland B.V.

Directie

Dhr. K. Yildirim, algemeen directeur Dhr. M.P. van 't Zet, directeur

Raad van Commissarissen

Dhr. M.D. Clark (1966), voorzitter Dhr. E.J. van der Maas (1968)

Actuaris

Triple A - Risk Finance Certification B.V.

Onafhankelijke accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Nadere specificaties van de life cycle portefeuilles

In onderstaande tabellen zijn de kosten en de performances van de Life Cycle portefeuilles Rente, Match I, Rendement, CVP Bruto en CVP Netto over 2019 weergegeven, gesplitst naar onderliggende beleggingsinstellingen. Alle bedragen luiden in Euro's en performance cijfers zijn eveneens berekend in Euro's.

4 NADERE SPECIFICATIES VAN DE LIFE CYCLE PORTEFEUILLES

Vermogensbeheerkosten ten laste van de deelnemers	Gemiddeld belegd vermogen 2019 (x € 1.000)	Totale managementfee & kosten t.l.v. LCP en Beleggingsfondsen	Transactie-kosten LCP	Overig (custodian & bankkosten)	Totaal	Kosten in %
LCP Rente						
iShares Euro corporate bond index	€ 13.108	€ 14.641	€ 7.317	€ 986	€ 22.944	0,18%
Blackrock intermediate credit bond	€ 6.496	€ 6.074	€ 347	€ 489	€ 6.910	0,11%
Liquide Middelen	€ 9	-	-	-	-	-
TOTAAL	€ 19.612	€ 20.715	€ 7.664	€ 1.474	€ 29.854	0,15%

LCP Matching 1

iShares	€ 255	€ 383	€ 177	€ 231	€ 791	0,31%
Liquide Middelen	€ 0	-	-	-	-	-
TOTAAL	€ 255	€ 383	€ 177	€ 231	€ 791	0,31%

LCP Rendement

iShares Developed Real Estate	€ 35.536	€ 27.903	€ 14.531	€ 1.455	€ 43.889	0,12%
iShares Developed World	€ 35.800	€ 9.374	€ 8.368	€ 1.466	€ 19.208	0,05%
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	€ 35.862	€ 92.328	€ 62.556	€ 1.468	€ 156.353	0,44%
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	€ 35.899	€ 79.127	€ 3.336	€ 1.470	€ 83.932	0,23%
Robeco High Yield	€ 35.536	€ 94.112	€ -15.230	€ 1.455	€ 80.336	0,23%
Liquide Middelen	€ 161	-	-	-	-	-
TOTAAL	€ 178.792	€ 302.843	€ 73.561	€ 7.313	€ 383.717	0,21%

4 NADERE SPECIFICATIES VAN DE LIFE CYCLE PORTEFEUILLES

Vermogensbeheerkosten ten laste van de deelnemers	Gemiddeld belegd vermogen 2019 (x € 1.000)	Totale managementfee & kosten t.l.v. LCP en Beleggingsfondsen	Transactie-kosten LCP	Overig (custodian & bankkosten)	Totaal	Kosten in %
CVP 1 - bruto						
Blackrock Developed Real Estate	€ 216	€ 160	€ 139	€ 40	€ 339	0,16%
Blackrock Developed World	€ 222	€ 51	€ 132	€ 41	€ 224	0,10%
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	€ 217	€ 558	€ 816	€ 40	€ 1.413	0,65%
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	€ 219	€ 620	€ 32	€ 40	€ 693	0,32%
Robeco High Yield	€ 212	€ 560	€ -91	€ 39	€ 508	0,24%
Blackrock euro government bond	€ 272	€ 227	€ 122	€ 50	€ 399	0,15%
iShares	€ 1.349	€ 2.023	€ 366	€ 248	€ 2.637	0,20%
Robeco institutional liability driven	€ 396	€ 1.249	€ 209	€ 73	€ 1.531	0,39%
Liquide Middelen	€ 6	-	-	-	-	-
TOTAAL	€ 3.108	€ 5.449	€ 1.727	€ 570	€ 7.746	0,25%

CVP 2 - netto

Blackrock Developed Real Estate	€ 438	€ 285	€ 293	€ 61	€ 639	0,15%
Blackrock Developed World	€ 441	€ 95	€ 287	€ 61	€ 443	0,10%
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	€ 433	€ 1.114	€ 1.565	€ 60	€ 2.739	0,63%
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	€ 444	€ 790	€ 65	€ 62	€ 917	0,21%
Robeco High Yield	€ 430	€ 1.137	€ -184	€ 60	€ 1.013	0,24%
Blackrock euro government bond	€ 556	€ 418	€ 208	€ 77	€ 703	0,13%
iShares	€ 2.714	€ 4.071	€ 462	€ 376	€ 4.910	0,18%
Robeco institutional liability driven	€ 792	€ 2.498	€ 572	€ 110	€ 3.180	0,40%
Liquide Middelen	€ 8	-	-	-	-	-
TOTAAL	€ 6.256	€ 10.409	€ 3.269	€ 866	€ 14.544	0,23%

BRUTO PERFORMANCE VS NETTO PERFORMANCE VS BENCHMARK PERFORMANCE						
Mandaten per LCP	Performances (BRUTO) in %	Totale managementfee-kosten t.l.v. LCP en Beleggingsfondsen in %	Performances (na aftrek van kosten in %	Benchmark performance in %	Under- / overperformance	Benchmarknaam
LCP 1: Rente	2019	2019	2019	2019	2019	
Blackrock Euro corporate bond index	5,1%	0,1%	5,0%	5,0%	0,0%	Citigroup Non-EGBI EuroBIG Index
Blackrock intermediate credit bond	12,3%	0,1%	12,2%	11,5%	0,6%	Barclays Intermediate Credit Bond Index
TOTAAL	7,4%	0,1%	7,3%	7,1%	0,2%	
LCP 2: Matching						
iShares	13,8%	0,1%	13,7%	13,8%	-0,1%	Fondsrendement
TOTAAL	13,8%	0,1%	13,7%	13,8%	-0,1%	
LCP 3: Rendement						
Blackrock Developed Real Estate	24,5%	0,1%	24,4%	24,2%	0,2%	FTSE EPRA/NAREIT Developed Index
Blackrock Developed World	30,1%	0,0%	30,1%	30,0%	0,1%	MSCI World DC
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	24,4%	0,0%	24,4%	30,0%	-5,7%	MSCI EM
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	20,0%	0,0%	19,9%	20,6%	-0,7%	MSCI World DC
Robeco High Yield	11,7%	0,0%	11,7%	10,6%	1,2%	Barclays US Corp HY+ pan European HY (2,5% cap) mrkt wght index EUR hedged ex financials
TOTAAL	22,1%	0,0%	22,0%	23,1%	-1,0%	

BRUTO PERFORMANCE VS NETTO PERFORMANCE VS BENCHMARK PERFORMANCE						
Mandaten per LCP	Performances (BRUTO) in %	Totale managementfee-kosten t.l.v. LCP en Beleggingsfondsen in %	Performances (na aftrek van kosten in %	Benchmark performance in %	Under- / overperformance	Benchmarknaam
CVP 1 - bruto	2019	2019	2019	2019	2019	
Blackrock Developed Real Estate	24,4%	0,1%	24,3%	24,2%	0,2%	FTSE EPRA/NAREIT Developed Index
Blackrock Developed World	30,1%	0,0%	30,0%	30,0%	0,0%	MSCI World DC
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	19,8%	0,0%	19,8%	20,6%	-0,8%	MSCI EM
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	27,2%	0,0%	27,2%	30,0%	-2,9%	MSCI World DC
Robeco High Yield	11,7%	0,0%	11,7%	10,6%	1,2%	Barclays US Corp HY+ pan European HY (2,5% cap) mrkt wght index EUR hedged ex financials
Blackrock euro government bond	6,7%	0,1%	6,6%	6,7%	-0,1%	Citigroup Euro Government Bond Index
iShares	14,3%	0,0%	14,3%	14,3%	0,0%	Fondsrendement
Robeco institutional liability driven	25,2%	0,0%	25,2%	25,2%	0,0%	Fondsrendement
TOTAAL	18,1%	0,0%	18,1%	18,4%	4	-0,3%
CVP 2 - netto						
Blackrock Developed Real Estate	19,9%	0,1%	19,8%	-0,9%	20,7%	FTSE EPRA/NAREIT Developed Index
Blackrock Developed World	30,0%	0,0%	30,0%	30,0%	0,0%	MSCI World DC
Robeco Inst. Emerging Markets Quant	19,9%	0,0%	19,9%	20,6%	-0,7%	MSCI EM
Robeco Inst. Low vol (cons.) equity	27,2%	0,0%	27,2%	30,0%	-2,9%	MSCI World DC
Robeco High Yield	11,7%	0,0%	11,7%	10,6%	1,2%	Barclays US Corp HY+ pan European HY (2,5% cap) mrkt wght index EUR hedged ex financials
Blackrock euro government bond	6,7%	0,1%	6,6%	6,7%	-0,1%	Citigroup Euro Government Bond Index
iShares	14,1%	0,0%	14,1%	14,1%	0,0%	Fondsrendement
Robeco institutional liability driven	25,2%	0,0%	25,2%	25,2%	0,0%	Fondsrendement
TOTAAL	18,1%	0,0%	18,1%	18,3%	-0,2%	

Met speciale dank aan:

Thepublisherswife, Home of the Brave, Debby van
der Voort, Gerrit Gunnink, Steven Snoep.

